

SOLNI CVET L'AFIORETO

Lokalno glasilo Občine Piran - Brezplačen izvod za vsako gospodinjstvo

16. 8. 2014

Portoroška noč
Portorož

16.8.
sobota | sabato | saturday
ob | alle | at **22:00**

www.avditorij.si
www.piran.si

AVDITORIJ
PORTOROŽ - PORTOROSE

Portoroška
La notte di Portorose
Night of Portorose **nč**

Portoroška ploščad
Piazza centrale di Portorose
At the Portorož Central Square

23. 8. do 10. 9.

Tartini festival
Piran in slovenska Istra

Tartini festival

Piran in slovenska Istra

23. 8. – 10. 9. 2014

www.tartinifestival.org

29. 8. do 19. 9.

Festival obzidja
Piransko obzidje

FESTIVAL
OBZIDJA
FESTIVAL SULLE MURA DI PIRANO

VSTOP
PROST

ENTRATA
LIBERA

29.8.2014 OB/ALLE 21.00
SANDI ŠTOR KVINTET
PUSTI ME DA SPAVAM
5.9.2014 OB/ALLE 21.00
DRAGO MISLEJ-MEF IN NOB
ANA PUPEDAN
12.9.2014 OB/ALLE 21.00
ARZEMJA
KARAVANA ILUZIJ
19.9.2014 OB/ALLE 21.00
BAKALINA
RUDI BUČAR

AVDITORIJ, MZNA, CAHNHO, matns, KSIOP, STUDENT

10. 9. do 14. 9.

Festival
slovenskega filma
Portorož

*17. Festival
slovenskega filma*

FESTIVAL DEL CINEMA SLOVENO
AVDITORIJ PORTOROŽ/PORTOROSE
10.-14. 9. 2014 WWW.FSF.SI

▶▶▶FSF

Drage občanke, cenjeni občani!

Namesto dolgega in vročega poletja, ki smo ga pričakovali in nanj tudi računali, nam je narava namenila kratko in kislo, z volitvami obarvano napoved burne jeseni, ko bomo znova odločali, kdo in v skladu s kakšnimi vrednotami bo vodil našo skupnost.

Pa vendar tudi neverjetno vztrajne kaplje dežja niso pogasile ognjenika umetniškega ustvarjanja, ki v Piranu izbruhne vsako poletje. Številne prireditve, koncerti in razstave so v mesto pritegnile množice obiskovalcev in obiskovalcev, ki se radi vračajo k nam in z veseljem ugotavljajo, da Piran z leti postaja čedalje lepši, živahnejši, bolj urejen in prijazen.

Zavedamo se, da je prihodnost Pirana v kulturnem turizmu, zato smo

začeli v nekdanjem godbenem domu pospešeno urejati moderno kulturno središče Mediadom Pyrhani. Že v kratkem nas bodo na pot odkrivanja skrivnosti zgodovine, arheologije in arhitekturnega razvoja mesta popeljali najsodobnejša 3D- in 4D-tehnologija, animirani filmi in interaktivne pedagoške igre. Za posebno plenjenje domišljije bo poskrbela tudi razstava v podzemnih hodnikih, ki jih je razkrila obnova objekta.

Kot je v naši občini že kar običajno, smo si tudi za izgradnjo novega središča različnih kulturnih dejavnosti zagotovili nepovratna sredstva. Z vrhunsko zastavljenim projektom smo si prek razpisa ministrstva za kulturo od Evropskega sklada za regionalni razvoj izborili kar milijon evrov.

S tem smo še eno v nizu pomembnih investicij izpeljali z znanjem in ne z zadolževanjem. Ne verjamem v prihodnost, ki temelji na dolgovih. Takšna prihodnost je temna, negotova in tvegana.

Življenje na up ne daje upanja na boljše življenje.

Prav tako ne verjamem v prihodnost, ki temelji na nepremišljeni prodaji premoženja. Takšna prihodnost ima omejen rok trajanja.

Bi bila naša občina sploh še naša, ko bi prodali še zadnjo parcelo s pogledom na morje?

Zato smo v zadnjih štirih letih prekinili prakso vrtoglavega zadolževanja in razprodaje nepremičnin. Nismo zapravljali denarja, ki ga nimamo, in smo poskušali vsak evro, ki ga imamo, podvojiti v evropskih skladih. Za investicije smo se odločali na podlagi trezne presoje lastnih zmožnosti in dejanskih potreb ljudi. Delali smo veliko in dobro, počistili smo precej okostnjakov iz zaprašenih omar in uspelo nam je občino postaviti na zdrave temelje. Kaj in kako bomo gradili na njih, je povsem naša odločitev. Nihče nam ne bo ukazoval, kako naprej. Ne banke, ne tajkuni, ne država,

ki vsakih nekaj let spreminja svoje strateške usmeritve.

Ker smo v Piranu svoje razvojne načrte prilagodili kriznim razmeram, smo obdobje gospodarskega okrevanja pričakali pripravljeni in ne ohromljeni, kot se je to zgodilo številnim slovenskim občinam. Izdelane imamo ambiciozne načrte za posodobitev in dopolnitev turistične infrastrukture, ki jih bomo izpeljali v enakopravnem in poštenem sodelovanju z gospodarstvom. Skupaj s partnerji iz zasebnega sektorja bomo tako v prihodnjih letih zgradili garažno hišo Valeta in uredili skladišče soli Grando.

Še pred naslednjo kopalno sezono bomo prenovili plažo na Fornacah in nato dokončali ureditev portoroške promenade z novo pešpotjo ob morju, uredili ribiško pristanišče v Strunjanu, prenovili svetilnik in Apolonijevo palačo v Piranu. Za potrebe malega gospodarstva in srednje velikih podjetij bomo prestrukturirali obrtno cono ter z izgradnjo novih stanovanj za mlade družine dosegli, da si bodo zaposleni v naši občini življenje lahko ustvarili doma.

Še več pozornosti in sredstev bomo namenili dopolnitvi infrastrukture. Nadaljevali bomo prenovno cestnega sistema, izgradnjo manjkajočih kanalizacijskih vodov in javne razsvetljave. Postavili bomo Dom vodnih športov in namenili prostor za ureditev muzeja turizma v občini.

Nisem človek, ki bi z megalomanskimi projekti prikrival pomanjkanje vizije. Cilje, ki smo si jih zastavili, smo sposobni izpeljati. Z vztrajnostjo, doslednostjo in pogumom. In brez obremenjevanja prihodnjih generacij.

V pričakovanju sončnih dni in lepega zaključka muhastega poletja vas lepo pozdravljam.

Vaš župan,
Peter Bossman

Lokalno glasilo Občine Piran Solni cvet - L'Afioreto 31

Izdajatelj:

Občina Piran, Tartinijev trg 2, 6330 Piran

Izšlo:

V Piranu, avgust 2014

Odgovorna urednica:

Slavica Tucakov

Vsa nepodpisana besedila:

Slavica Tucakov

Lektura:

Petra Jordan

Vse nepodpisane fotografije:

Arhiv občine Piran

Oblikovanje in prelom:

Emigma d.o.o.

Tisk:

Tiskarna Vek

Naklada:

8.000 izvodov

Kazalo

3

AKTUALNO

14

DRUŠTVA

24

ZGODBE LJUDI

31

KULTURNA DEDIŠČINA

36

OKOLJE

38

SOLINE

39

VZGOJA IN IZOBRAŽEVANJE

48

UMETNOST

55

ŠPORT

Spodbujamo kulturni turizem

Razstava kipov akademskega kiparja Jakova Brdarja v Piranu

Piran je z javno razstavo treh monumentalnih skulptur svetovno priznanega umetnika Jakova Brdarja pridobil še eno zanimivost. Ona in On sta razstavljena na obodnem zidu piranskega pomola, Križani pa v cerkvi Marije Zdravja na Punt. Otvoritev je potekala v četrtek, 7. avgusta 2014, tik pred sončnim zahodom. Skulpture Jakova Brdarja je predstavil muzejski svetnik Andrej Medved, nastopili pa so še Tonja Senčar trio, pianist Janko Kastelic in Paolo Rumetz, baritonist, ki nastopa po vsem svetu, njegova družina pa izvira iz Pirana.

"Tudi s to razstavo želimo spodbujati kulturni turizem v mestu, ki ima bogato kulturno tradicijo. Kipi Jakova Brdarja so atrakcija, ki bo zagotovo pritegnila mnoge in dvignila nivo turistične ponudbe," je povedala Polona Senčar iz agencije Maona, ki je pobudnica razstave.

Brdarja veseli, da sta Ona in On postavljena ob morju, saj da po njegovem mnenju ravno morski zrak bronu najlepšo patino: "Tako kot ljudje, ki pridejo na morje, da dobijo malo rjave barve."

Častni pokrovitelj, župan občine Piran Peter Bosman, je na množično obiskani otvoritvi razstave, ki se je je udeležil tudi avtor kipov, povedal, da je kulturni turizem nedvomno tista vrsta turizma, ki ima svetlo prihodnost: "Tudi v bodoče bomo podpirali projekte, ki mestu dodajajo kvaliteto in vsebino. Dobra ponudba na kulturnem področju je med drugim lahko povod za tu-

riste, da obišejo našo občino." Zahvalil se je pobudnici projekta Poloni Senčar in ponosno povedal, da "Piran ni samo biser zaradi arhitekture in ohranjene kulturne dediščine, temveč je biser zaradi ljudi. Ljudi, kot je Polona, in ljudi, kot ste mnogi med vami, ki dnevno ustvarjate, bogatite mesto, iščete rešitve in kreativne zamisli, zaradi katerih obiskovalci občutijo, da so dobrodošli in da v mestu brbota ustvarjalnost."

Foto: Ubald Trnkoczy

Piše · Andrej Medved

Brdarjev Križani

(*Corpus hermeticum artificis kot corpus Christi*)

Čist boš, zatorej te preklinjam. (P. P. Pasolini)

Je suis pur, je suis pur, je suis pur. (A. Artaud)

Križanje je žrtvovanje: žrtveno darilo za človeštvo, za boga. Brdarjev Kristus – *fantasma epokhé* – je hkrati Snemanje s križa, Polaganje v grob in tudi (že) Vstajenje. Gib glave vstran in vznak, čez glavo do temena potegnjena nerazločljiva koža z njegovega obraza, in žebli – trni vsepovsod ter rana na njegovih prsih in trebuhu – ranjenost telesa – so blizu Križanemu M. Grünewalda, njegovemu ekspresionizmu ... In Jezusova desna roka, kot da govori, v istem hipu »O, bog, zakaj si me zapustil!« ali pa »Pusti me, nemočnega in zapuščenega, umreti!«, torej je tudi »odganjanje« Boga, zaradi krivičnosti njegove sodbe ... In roka (spet) spregovori: »Erkou, veni, pridi, pridi v prostor, ki je hkrati znotraj-zunaj tvojega prostora!« (Privid? Ali le sanje v rahlem spancu?) »Pridi in zgodi se Tvoja odrešilna volja.« *La père-version*: proti-očetna gesta kot Jezusova odrešitev in spoznanje. Jezus ni več *le messenger de Dieu*, zdaj je – kot del človeštva – *le messenger de l'Homme*: Dogodek svoje in človeške, telesne in duhovne Odrešitve.

Kristusovo truplo je postavljeno na piedestal, oltar, spiralo-labirint, ki nosi v sebi (svojo) mistično, skrivnostno sporočilo. *Mos geometricos*: spirala-labirint kot »matematična« napoved njegove Žrtve je v središču Kristusovega telesa in simbolizira (zdaj) nevidno in najvišje Bitje, alfo in omego stvarjenja, kozmosa, vesolja:

Foto: Ubald Trnkoczy

corpus christi je *axis mundi*, drevo življenja, os sveta, Dogodek prerojenja, skrivnost, enigma, šifra Žrtvovanja. Njegovo truplo je sredica in središče Oznanitve, Dogodek kot »razsvetlitev«, veliko znamenje: *semeion mega* kot »prilastitev« Odrešenikove skrivnosti, skrivnosti človeške zgodovine kot napovedane usode ... Dogajanje jasnine-razsvetlitve pa je Svet: svetloba, Luč kot *lux aeterna* ter spoznanje bistva in resnice Odrešenikovega rojstva in trpljenja.

Na Kristusovih prsih rana in na trebuhu trupla (na »ščitu«, menzi labirinta), na mestu čakre *muladhara*, ki je povezana z ognjem, s praznovnimi in neoblikovanimi Močmi, nekakšna »zgošča«: *il liquido, la polpa sacra*, ki razžareva, razsvetljuje Kristusovo truplo, da pojasni, razloži njegovo Žrtv. Velika rana, kot »vrtenje«, ki telo razkolje v globino in se – krožno – pregiblje okrog njega in ga obkoljuje v ponavljajočih se krogih. Toda ta (na)gonska gibljivost doseže, po nakopičenju, trenutek ustavitve, ki naredi telo (za) nepremično: razkosano telo, kjer je vsak del

občuten kot celota (po Kristevi) ... se pravi sveta snov, ki je v resnici *histera s placenti*. – Odprta rana: vzhodnjaška, mistična, skrivnostna »kirurgija«, ki zlo in grehe (iz)loči iz telesa, da ga preda »odločnosti« in »varstvu« in duhovnosti boga, ki je povzročil rano, zaradi krivde – grešnosti – človeškega rodu na zemlji.

Na Kristusovem trup(l)u, ki ga (zdaj) označuje nerazpoznatnost spola, se odpira rana, veliko brežno, reža, »špranja« in votlina, ki je v njej groza in očiščenje človeške nepozornosti in zmote.

Da, Jezus je po svojem bistvu »ženski«, Ženska in hkrati izvenspolno in nesporno, hermafroditsko Bitje. Križanje kot *scandalon*, kot sramotenje in zanikanje Boga, se v Brdarjevem kipu dogaja kot križanje kastranta, dvospolnega hermafrodita, ki nima spola in v svoji čistosti predstavlja žensko zgodovino. Ženska je sin boga in njena žrtev – žrtvovanje – vodi v Vstajenje in v Odrešitev, v novo Luč, v novo razsvetljenje. Ženska je v Jezusu dejansko »prapotlačena in nezavedna Stvar« (Lacan):

predstavništvo Boga. Ženska kot Kristus je del realne zgodovine, del, večji od Celote ... In če bi Ženska bila cela (a to dejansko ni), bi predstavljala boga, se pravi raj na zemlji in kraljestvo sreče. – Pri Kristusu gre za *la jouissance*: užitek Razodetja kot »prislušje« smisla (*j'ouïs sens*) Človeka, *à l'être de l'Homme universel et populaire* ... Utrip – utripanje – telesa, ki postaja truplo, kot *die Liebe*, ljubezen do Človeka kot Lacanova *lamela*. Za novo razumevanje »lamele« torej predlagam *amor christi*, se pravi libido-lamela kot ljubezen, ki »preživi prav sleherno delitev in je v zvezi s tistim, kar spolno bitje izgubi v spolnosti, a je – kakor ameba v odnosu do spolnih bitij – nekaj nesmrtnega«.

Nad vsemi pa kraljuje Kristus: Kristus kot simbol. Kristus je Novi človek Novega sveta, »neobstoječ dozdevak Bitja« in *axis mundi*, ki sta mu priči – kot *testimonium* – postavi s ptičjo glavo v egiptčanski držji ... Čuvarji groba, piramide, tombe ... In s pticami (ptice so ključne za podobo Križa) kot pričami trpljenja in vstajenja ... Skulpturi v neizmerni velikosti, v neovrgljivi, nedopustni in pokončni držji govorita nam, minljivim stvorom, o večnosti vsesvetnega, vsesvetega Dogodka, ki zaznamuje zgodovino (že) tisočletja. V njiju je prisotna trajnost – trajanje in večnost Sporočila, ki je povezano z vsečloveško zgodbo in resnico. Se pravi, da nosita v sebi zgodovinskost: našo, zdajšnjo in današnjo in preteklo, bivanjsko, eksistencialno ... kot Usodo. Geschichte = Geschick: poslanstvo kot poslanost in usodnost.

Poletni festival Piran

Avgustovsko dogajanje na Tartinijevem trgu

Od 3. do 16. avgusta 2014 v našem mestu poteka prvi Poletni festival Piran, ki vsak večer na Tartinijev trg privabi množico ljudi. Namen je popestritev kulturne ponudbe v času turistične sezone in predstavitev slovenskih umetnikov, kulture in zgodovine. Festival vključuje baletne in plesne dogodke, glasbene koncertne recitale, večere folklorne, tanga in raznih pevskih zasedb. V tem času so v Piranu na ogled številne razstave različnih tematik, festival pa spremlja tudi Mednarodni baletni in plesni seminar DANC'S PIRAN 2014.

Pobudnika in gonilni sili festivala sta Elizabeta Fičur, vodja Območne izpostave Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti in predstavnica Zveze kulturnih društev Karol Pahor Piran, ter Tomaž Rode, predsednik Društva baletnih umetnikov Slovenije.

»Upam si trditi, da se to poletje od vseh občin največ dogaja ravno v Piranu,« ponosno pove župan Peter Bosman, ki se je zahvalil vsem društvom in organizacijam, ki so v sodelovanju in ob podpori občine Piran pripravili bogato in kvalitetno poletno ponudbo. »Poletni festival Piran je pomemben, saj poleg tega, da bo popestril poletno dogajanje v Piranu, na ta način damo možnost umetnikom, da se predstavijo širšemu domačemu in tujemu občinstvu,« je pred pričetkom festivala še dejal župan Bosman.

Na festivalu so se in se še bodo do sobote predstavili tako priznani umetniki kot tudi tisti, ki so na začetku svoje poti, med njimi plesalci Mladega slovenskega baleta, Rosana Hribar in Gregor Luštek s predstavo Duet14, Mar-

ko Hatlak & Funtango, folklorni skupini France Marolt in Emona, Istrska fjera – Kvar tet 7 Plus iz Isole, večer flamenka z Ano Pandur Predin, glasbena skupina Teddy bears – KUD Esko Piran, glasbena skupina SPOMIN ob svoji 40. obletnici delovanja, Miriam Monica & Marsel Marinšek in Neven Stipanov z Glasbenimi in ljubezenskimi potepanji, NEW VIRTUOSI v organizaciji Skupnosti Italijanov Giuseppe Tartini Piran; dvakrat bo na sporedu Festival PUF – Lutke brez meja, dvakrat Gala baletni večer Mednarodnega baletnega in plesnega seminarja Danc's Piran in prireditve Miss turizma Slovenije za Miss turizma sveta 2014. V okviru glasbenih koncertnih recitalov bodo muzicirali Petra Herič – violina & Primož Urbanc – klavir, Kvartet rogov z Blažem Ogričem, Saro Breznikar, Miho Lončarjem in Patricijo Albreht, GODALNI TRIO AETERNUM z Lucijo Krišelj – violina, Sebastianom Bertanceljem – violončelo in Majo Gombač – klavir, Milena Kesser – klarinet & Jure Goričan – klavir, Robindo Nikolič – klarinet in Patrik Mede – klavir idr.

V času trajanja festivala so na ogled naslednje razstave:

FOTOGRAFIJE PIA IN PINO MLAKAR v Mestni kavarni Piran (razstava bo na ogled v času obratovanja kavarne)

BALETNI KOSTUMI SLOVENIJE v občinski palači (razstava bo na ogled vsak delovni dan od 8. do 15. ure, ob petkih do 13. ure) in

Razstava fotografij SLOVENSKI BALET na Tartinijevem trgu (razstava bo na ogled vsak večer v času prireditev na Tartinijevem trgu).

Župan občine Piran Peter Bosman ter pobudnika in gonilni sili Poletnega festivala Piran Elizabeta Fičur in Tomaž Rode (predsednik Društva baletnih umetnikov Slovenije) so po odličnem uvodnem večeru skupaj zarezali v festivalsko torto.

četrtek, 14. 8. 2014

21.00 – Tartinijev trg

MISS TURIZMA SLOVENIJE ZA MISS TURIZMA SVETA 2014

Izbrana bo ambasadorica slovenskega turizma, ki novembra odpotova na svetovni izbor MISS TOURISM WORLD. Dogodek bo povezovala Mojca Mavec, popestrili pa ga bodo številni glasbeni gostje.

Organizator: DRUŠTVO MISS – MODA IDEJA SVETOVANJE STIL, Piran

petek, 15. 8. 2014

20.30 – Tartinijeva hiša

ROBINDO NIKOLIČ – klarinet, N.N. – kitara

21.30 – Tartinijev trg

BALET & FLAMENKO

Mladi slovenski balet & Večer flamenka z Ano Pandur Predin

sobota, 16. 8. 2014

21.30 – Tartinijev trg

DANC'S PIRAN GALA & ZAKLJUČEK POLETNEGA FESTIVALA PIRAN 2014
Gala baletni večer udeležencev 1. Mednarodnega baletnega in plesnega seminarja Danc's Piran

Pop up Jadran

Piran gosti konceptualni projekt skupnosti mladih ustvarjalcev

Obalne galerije Piran so letos spomladi uspešno predstavile Pop up Dom v Galeriji A+A v Benetkah. Komisija ga je izbrala med predlogi, ki so jih Obalne galerije Piran dobile na poziv za razstave v tej galeriji. Pop up Dom ni bil le klasična razstava kakovostnih oblikovalskih izdelkov za vsakodnevno uporabo, temveč se je razširil v projekt, ki je vključeval še sodoben pristop trženja in promocije, kot so izmenjava izkušenj z lokalnimi oblikovalci, koncerti, kulinarčne degustacije, stripovske delavnice,

predavanja in drugi ustvarjalni dogodki. Tako je projekt Pop up Dom v Galeriji v Benetkah povezoval umetnost, oblikovanje, arhitekturo, izobraževanje, bivanjsko kulturo, kulinariko in glasbo.

Pop up Jadran je adaptacija Pop up Doma na okolje, ki ga ponuja mesto Piran, in je pripravljen prav za to priložnost. Organizatorji ponujajo nov izbor manjših, odlično oblikovanih predmetov za vsakodnevno uporabo, ki združujejo visoka oblikovalska znanja in ustvarjalne navdihe. So nabor tistega, kar

je najboljše v trenutni tovrstni produkciji kreativnih industrij. Prav tako pa z intenzivnim in pestrim kulturnim programom ob večernih urah prebivalkam in prebivalcem Pirana ter vsem gostom, ki prihajajo iz širnega sveta, ponujajo duhovite, urbane in sodobne kulturne vsebine.

Projekt bo potekal med 1. in 31. avgustom, v tem času pa se bo z domišljenimi oblikovalskimi izdelki in svežim programom predstavilo več kot 75 domačih in tujih ustvarjalcev, ki bodo obogatili vsakdan

mesta Piran ter popestrili lokalno jadransko ponudbo in dogajanje.

Ponudbo izdelkov, predstavitev soustvarjalcev in bogat spremljevalni program lahko preverite na spletni strani projekta, ki je dostopna na <http://popupjadrans.si/>.

**Galerija Meduza 2,
Cankarjevo nabrežje 7, Piran**

Kontakt <http://popupjadrans.si>
Odprto od 18. do 22. ure vsak dan
Trajanje: od 1. do 31. avgusta 2014

Slikovni prikaz

Projekt ureditve obalnega pasu na Fornačah

Močno neurje je jeseni 2013 rešno načelo obalno linijo na območju Fornač in na nekaterih mestih spodkopalo nasutje parkirišča. Nevarno območje je bilo ustrezno označeno in zavarovano. Občina Piran je takoj pristopila k iskanju rešitve utrditve obalnega pasu. Proces pridobivanja soglasij je bil dolgotrajen zaradi posegov v morje. Izvedene so bile geološke in arheološke raziskave v globljih plasteh terena in morskega dna na območju predvidenega urejanja. Projekt PGD je izdelalo projektantsko podjetje ISAN, d.o.o., iz Kopra, ki ima številne reference na področju utrjevanja obale in brežin pred škodljivim delovanjem voda.

Izdajo gradbenega dovoljenja pričakujemo konec avgusta 2014, pričetek urejanja območja pa je predviden v začetku leta 2015. V

prvi fazi bodo izvedeni posegi, ki bodo silam narave preprečili izpodjedanje obalne linije.

Projekt utrditve obalne linije in prerazporeditev parkirnih mest bosta omogočila sajenje drevoreda pinij, izvedbo tlakovane pešpoti,

ureditev razglednih prostorov, namenjenih zadrževanju in posedanju, izvedbo skalometov, ureditev varnih dostopov v morje in izvedbo kolesarske trase. V delu obalnega pasu je predvideno nasutje s peskom. Ostanki nekdanjega mandrača so

sestavni del ureditve. Nameščena bo urbana oprema, ki bo omogočila zadrževanje v prostoru v vseh letnih časih.

Ocenjena vrednost celotne ureditve tega dela Fornač je približno 690 tisoč evrov.

49. mednarodni slikarski ex-tempore in 15. mednarodni ex-tempore keramike

Piše · Obalne Galerije Piran

Bliža se Ex-tempore Piran 2014

49. mednarodni slikarski ex-tempore

V tednu od sobote, 30. avgusta, do sobote, 6. septembra 2014, se bodo slikarji in drugi likovniki prijavili in žigosali podlage v Monfortu v Portorožu, v Ljubljani, Celju, Mariboru, Novi Gorici, Brežicah, Pulju in na Reki, dela pa bodo oddali v portoroškem Monfortu najkasneje do petka, 5. septembra do 14. ure (Pravilnik na www.obalne-galerije.si).

Člani mednarodne strokovne žirije 49. slikarskega ex-tempora bodo: Lorena Matic (Italija), Eugen Borkovsky (Hrvaška) in Nives Marvin (Slovenija), tajnica pa Majda Božeglav Japelj.

Tudi na letošnjem Ex-temporu Piran 2014 je razpisano veliko število nagrad, med drugimi najprestižnejša grand prix, slikarski v vrednosti 2.000 EUR, za keramiko pa 1.000 EUR, nagradi v obliki samostojne razstave v Galeriji Herman Pečarič Piran in druge.

Slavnostna podelitev nagrad in otvoritev razstave izbranih slik v Mestni galeriji in keramike v Galeriji Herman Pečarič bo pod pokroviteljstvom župana Občine Piran, gospoda Petra Bosmana, v soboto, 6. septembra, ob 20. uri.

V tem tednu bomo Obalne galerije Piran v sodelovanju z drugimi ustanovami organizirale še druge prireditve za različne ciljne publike, razstavi Ex-tempora Piran pa bosta na ogled do 5. oktobra.

15. mednarodni ex-tempore keramike

Tradicionalnemu slikarskemu ex-temporu se je pred 15 leti pridružil ex-tempore keramike, ki je z leti postajal vse bolj prepoznaven doma in v tujini. To potrjujejo velika udeležba keramikov iz različnih držav in dobri odzivi med ustvarjalci in ljubitelji te likovne zvrsti. Razstave izbranih del, ki so, z lansko izjemo, na ogled v piranski Galeriji Herman Pečarič, so v septembru vedno dobro obiskane. Kakovost razstavljenih del je zagotovljena s predizborom, ki ga mednarodna žirija opravi na podlagi prispelih fotografij.

V strokovno žirijo smo letos povabili Iztoka Maroha (Slovenija), Franka Vecchieta (Italija) in Dražena Vitolovića (Hrvaška). Dan pred podelitvijo nagrad in odprtjem razstave si bo žirija »v živo« oglevala izbrana dela in podelila razpisane nagrade, med katerimi ostaja najpomembnejši grand prix, ki ga podeljujejo Obalne galerije Piran.

Tudi letos pričakujemo precejšen odziv keramikov iz različnih držav. Prepričani smo, da bo razstava, ki bo na ogled do začetka oktobra, spet pokazala panoramski pregled aktualnega stanja na področju sodobne keramike ter spodbudila zbiratelje, da se nam v prihodnje pridružijo v čim večjem številu.

Ex-temporu se vsako leto pridružujejo številni piranski keramični ateljeji, galerije in druga prizorišča, ki dajejo mestu v času prireditve poseben utrip. Med temi je vedno Tartinijeva hiša Skupnosti Italijanov Giuseppe Tartini z razstavo skupine keramikov, ki ustvarjajo pod mentorstvom Apolonije Krejačič.

Sreda, 3. 9. 2014:

Tartinijev trg 9.00–12.00

EX-TEMPORE ZA UČENCE

OŠ Sečovelje

Apollonijeva palača Piran ob 20.00

Otvoritev razstave fotografij

21 ODTENKOV POKLICEV

4.–7. 9. 2014

urnik: četrtek, petek: 17.00–21.00; sobota, nedelja: 11.00–18.00

Soorganizator: Fotoklub Portorož

DEGUSTACIJA FRANCOŠKIH VIN IZ MESTA MAROLS – VILLAGE D'ARTISTES

pod pokroviteljstvom častne konzulke RS v Saint-Etienne, ge. Tatiane Dumas Rodica

Četrtek, 4. 9. 2014:

Tartinijev trg 9.00–12.00

EX-TEMPORE ZA OTROKE

Vrtec Mornarček Piran in Vrtec Sečovelje

Tartinijeva hiša Piran ob 20.00

Koncert

STEFANO BET, flavte

Organizatorja: Tartini Festival in Comunità degli italiani Giuseppe Tartini Pirano/Skupnost Italijanov Giuseppe Tartini

Petek, 5. 9. 2014:

Glavni pomol v Piranu od 14.00 dalje:

SARDELJADA

Obzidje Piran ob 20.00

Koncert

FESTIVAL OBZIDJA

Organizator: KUD ESKO Piran

Sobota, 6. 9. 2014:

Pod pokroviteljstvom župana Občine Piran, g. Petra Bosmana

Stari vrtec Piran (Ul. IX. Korpusa 17) med 11.00 in 18.00

razstava skulptur francoske umetnice

LAURENCE COUTURIER

Organizator: častna konzulka RS v Saint-Etienne, ga. Tatiana Dumas Rodica/

RAZSTAVA SLIK IZ KONKURENCE ZA NAGRADE

EX-TEMPORA PIRAN 2014

Tartinijev trg ob 20.00

SLAVNOSTNA PODELITEV NAGRAD

Kulturni program:

NEVEN STIPANOV, glasbenik

Trio MOMENTO CIGANO

Mestna galerija Piran in Galerija Herman Pečarič ob 20.30

OTVORITEV RAZSTAV EX-TEMPORA PIRAN 2014

7. 9.–5. 10. 2014

urnik: torek–nedelja: 11.00–18.00, ponedeljek zaprto

Nedelja, 5. 10. 2014:

Mestna galerija Piran ob 11.00

PODELITEV ČASTNIH PRIZNANJ OBČINSTVA ZA SLIKASTVO IN KERAMIKO

Razstave v naših razstaviščih:

Galerija Meduza Koper: Klavdija Marušič, Metulji iz Fukušime (do 29. 9.)

Galerija Loža Koper: Sledi/Spuren (19. 9.–2. 11.)

Center za sodobno umetnost Monfort Portorož: Boštjan Jurečič, slike (do 8. 11.)

Monfort: 10.00–18.00

Napovedujemo: EX-TEMPORE Piran 2015 (29. 8.–5. 9. 2015)

Program Ex-tempora Piran 2014

Sobota, 30. 8.–sobota, 6. 9. 2014

Ponedeljek, 1. 9. 2014:

Tartinijeva hiša Piran ob 20.00

Otvoritev razstave

KERAMIKA IN SLIKE

mentorici: Apolonija Krejačič, Liliana Stipanov

1.–24. 9. 2014

urnik: torek–nedelja: 11.00–12.00, 17.00–18.00

Soorganizatorja: Comunità degli italiani Giuseppe Tartini Pirano/Skupnost Italijanov

Giuseppe Tartini Piran in Comunità autogestita della nazionalità italiana Pirano/

Samoupravna skupnost italijanske narodnosti Piran

Torek, 2. 9. 2014:

KUD ESKO Piran (Rozmanova 7) ob 20.00

Otvoritev razstave ilustracij

STARODAVNA FANTAZIJA – liki iz slovenske mitologije

članov skupine Papirnat sanje

2.–10. 9. 2014

urnik: sreda–petek: 17.00–21.00; sobota, nedelja: 11.00–18.00

Soorganizatorja: KUD ESKO Piran in skupina Papirnat sanje

Otroci so dobili 23. urejeno in varovano igrišče

Piše · Janez Mužič

Zlati kit med lucijskimi bloki

Zadnji dan šolskega leta sta ob otroškem živžavu župan Peter Bossman in predsednik Krajevne skupnosti Lucija Franko Fičur predala v uporabo že 23. urejeno in varovano otroško igrišče v občini. Igrišče Zlati kit je med stanovanjskimi bloki Obala v Luciji in je eno od petih, ki so bila urejena

v zadnjem času. To sta v Luciji še igrišči na Kosmačevi ter na vogalu Liminjanske in Čokove ulice, igrišče na Gorgu v Parecagu in v Svetem Petru.

Na novem otroškem igrišču je na površini 1100 m² deset igralskih, med katerimi je izjemnega pomena posebno igralo za gibalno ovirane

osebe. Ob njej so tam še lesen ladja s toboganom, navedna gugalnica, dve gugali na vzmet, dva vrtiljaka na drogu, poligon iz lesenih gredi, premična vrvi in ravnotežna gred na verigi. Igrišče je za varovano z zaščitno ograjo in ima sprehajalne poti, vrednost vseh igralskih, zaščitnih ograj, sto-

jal za kolesa in vseh del pa je bila približno 32 tisoč evrov.

Igrala so z navdušenjem prvi preizkusili učenci in učenke prve triade OŠ Lucija in Centra za usposabljanje Elvira Vatovec Strunjan, otvoritev pa so s krajšim kulturnim programom popestrile članice Športnega kluba Flip Piran.

Uživanje pridelkov iz domačih krajev

Piše in foto · Marina Knez

V urejenem središču Strunjana je zaživela tržnica

Spomladi 2014 je občina Piran uspešno izvedla projekt ureditve središča Strunjana. Kraj je tako pridobil dva dvignjena prehoda za pešce, urejeno parkirišče, hortikulturno ureditev z rastlinami, klopi za posadanje in večnamenski prireditveni prostor. Po dogovoru z županom občine Piran Petrom Bossmanom in njegovimi sodelavci je v tem delu večnamenskega prostora zaživela mini tržnica. Nanjo smo krajanje Strunjana čakali več let. Želja je bila ponuditi domače pridelke, v glavnem sadje

in zelenjavo, ki raste na naših njivah, pridelana z rokami naših pridelnih kmetov. Prodajo sadja in zelenjave smo začeli sredi junija, na začetku samo v soboto in nedeljo dopoldne. V juliju je bila tržnica aktivna tudi druge dni v tednu, vedno dopoldne. Prodane količine niso tako velike, kot je pomembno sporočilo – uživanje pridelkov iz domačih krajev, svežih in okusnih.

Z novo tržnico je Strunjan bogatejši za boljšo ponudbo sadja in zelenjave. Dobrodošli vsi, ki si želite domače pridelke!

Za večjo varnost

Izvedba montažnega krožišča pri Osnovni šoli Lucija

Občina Piran je v petek, 18. julija 2014, pričela izvedbo montažnega krožišča pri OŠ Lucija, na križišču Liminjanske ceste in ulice Borcev NOB v Luciji. Dela bodo zaključena najkasneje do 20. avgusta 2014.

V sklopu gradbenih del bomo središčni otok krožišča izvedli iz plastičnih montažnih elementov. Ločilni otoki na priključnih krakih bodo izvedeni s cestnimi betonskimi robniki. Na obeh prehodih za pešce bomo uredili dostope na pločnik z izvedbo vdolbenih klančin s pogreznjenimi robniki na nivo vozišča. Ob obeh prehodih bomo uredili taktilne talne označbe za slepe in slabovidne z vgradnjo posebnih taktilnih betonskih plošč.

Z ureditvijo krožnega križišča

Križišče Liminjanske ceste in ulice Borcev NOB pred pričetkom izvedbe krožišča.

bo zagotovljena večja pretočnost osebnih in drugih motornih vozil in predvsem večja varnost za vse udeležence v cestnem prometu. Prometni tokovi v krožnem križišču se odvijajo neprimerno bolj počasi, zaradi česar so krožna križišča pomemben element za

umirjanje prometnih tokov pred vstopi v naselja, pa tudi znotraj njih.

Na podlagi izvedenega javnega naročila po postopku oddaje naročila male vrednosti bo vsa gradbena dela izvajalo podjetje CPK, d.d., ki je za celoten

obseg del ponudilo najnižjo ceno, in sicer 75.596,79 EUR z DDV.

V času gradbenih del je na tem območju spremenjena prometna ureditev, zato vse udeležence v cestnem prometu, občanke in občane ter bližnje stanovalce prosimo za razumevanje.

Odmevna predstavitev Pirana na avstrijskem Koroškem

Piše in foto · Joza Habernik

Od Rikarje vasi do Pirana ni tako daleč

Ideja o sodelovanju gostincev med Piranom in Rikarjo vasjo je tudi drugič nadvse vžgala. Mala Rikarja vas in veliki Piran, tega si prej nihče ni mogel predstavljati. Zdaj pa množični obisk, vrhunska kulinarika, visoki gostje, istrska glasba, lasten časopis (z dvojezično tablo), fešta, navdušena mladina in še in še.

Od ponedeljka, 7., do nedelje, 13. Julija, so bili v Rikarji vasi in Grebinju v gosteh kuharji, vinogradniki in ribogojniki, ki so nudili turistom ter domačim gostom izvrstno kulinariko. Kdo ne pozna istrskih vin malvazije, refoška, muškata, črne borgonje, penine, in jedi, kot so brancin, kalamari, morski sadeži, ribja juha, škampi, palačinke s tartufi, gibanica in mnoge druge primorske specialitete? Znale pa so tudi

Mohoričeva peka in svinjske krače, da ne pozabimo na čevapčiče, ražnjiče in pleskavice.

Prav velika gneča je bila v vasi v nedeljo, ko so se tam srečali gostje s Klopinskega ter Zablatniškega jezera, številni domači obiskovalci, politiki, gospodarstveniki in druge znane osebe, ki sta jih pozdravila mlada šefa Josef in Hannes Jernej. Poleg deželnega glavarja Petra Kaiserja in županov iz Pliberka, Djekš in Žitare vasi je bil navzoč tudi župan Pirana Peter Bossman, po poklicu zdravnik in afriškega pokolenja, ki ga imajo Pirančani še posebno radi. Ker pa koroški Slovenci še posebno pozdravljajo to fešto, so bili navzoči tudi predsednik SAK Marko Wieser in njegov sekcijski vodja Igor Ogris, predsednik SGZ Benjamin

Peter Kaiser, župani Stefan Visotschnig, Peter Bossman, Anton Polesig, Hannes in Josef Jernej.

Wakounig, predsednik Glasbene šole B. Harmann, Danilo Prušnik s hčerko, turistični podjetnik Marko Sommeregger, tajnik AACC Filip Warasch, podjetnika Hermann Jäger in Gregor Slugovc - Sternad.

Ne nazadnje je treba

omeniti, da mnogi gimnazijci SG, dijaki TAK in tudi študentje (in tudi starejše generacije) v poletnih mesecih zaslužijo svoj priboljšek ravno pri Mohoričevih postojankah. In ravna taka kooperacija povečuje njihov jezikovnokompetenčni ugled.

Dostavko in Maestro

Mobilnost v Piranu se izboljšuje

Občina Piran je z namenom boljše mobilnosti septembra 2012 uvedla okolju prijazno vozilo »Maestro«, leto kasneje pa še dostavno električno vozilo »Dostavko«. Zavedamo se specifičnosti starega mestnega jedra Pirana in zato na različne načine omogočamo lažjo mobilnost in izboljšujemo logistiko mesta.

Maestro

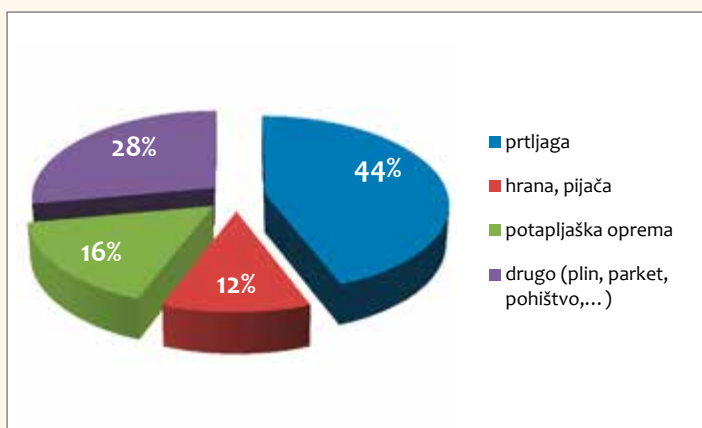
Okolju prijazno vozilo Maestro Pirančanom in obiskovalcem nudi **brezplačen prevoz po mestu in tudi do pokopališča v Piranu**. Maestro razveseljuje tako starejše someščane, turiste in vse ostale, saj so z njegovo pomočjo premiki po mestu in ogledi veliko lažji in pristnejši. **Maestro preprosto ustavite na ulici in povejte vozniku, kam znotraj Pirana želite, ali pa ga naročite na: 031 288 574.**

Vtisi voznikov vozila Maestro so predvsem pozitivni, saj so uporabniki zelo zadovoljni, tako občani kot tudi ostali obiskovalci. Voznike ljudje velikokrat pohvalijo, kajti s to storitvijo niso vezani na vozni red mini avtobusa oz. na avtobusno traso, saj jih lahko z vozilom Maestro zapeljejo tudi do drugih lokacij ožjega mesta Piran. Poudarek je predvsem na pomoči starejšim občanom in invalidom, ki jim z neposrednim prevozom do doma precej olajšajo gibanje po mestu. Vozniki Maestra so občanom in drugim udeležencem na razpolago vsak dan, in sicer od 9. do 18. ure. Dnevno se z Maestrom pelje od 70 do 90 ljudi.

Vrste tovarov, ki jih DOSTAVKO dnevno dostavlja

(statistika zadnjih dni, vir: Okolje)

	št. dostav
prtljaga	19
hrana, pijača	5
potapljaška oprema	7
drugo (plin, parket, pohištvo,...)	12
Št. dostav SKUPAJ	44

Vse projekte na področju mobilnosti občina Piran izvaja z namenom izboljšati kakovost življenja in preko trajnostnih rešitev optimizirati prometne tokove, učinkovito uporabljati omejen prostor ter spodbujati uporabo ekoloških in energetske učinkovitih načinov prevoza.

Dostavko

Vsem krajanom, gostincem, hotelirjem, trgovcem, obrtnikom in obiskovalcem Pirana je že drugo leto zapored brezplačno na voljo storitev dostave blaga, manjšega tovora (pohištvo, električni hišni aparati, prtljaga) idr. na relaciji Fornace–staro mestno jedro. Občina Piran

je Dostavka kupila v sklopu projekta »Podpora trajnostnim oblikam mobilnosti v obalnih mestih«, z akronimom Adria. MOVE IT!. Dostavka, s katerim upravlja JP Okolje, d.o.o., lahko naročite na telefonski številki 031 391 992, vsak dan od ponedeljka do sobote od 8.00 do 14.00.

Parenzana Magic – pot zdravja in prijateljstva

Bliža se prvi maraton »Wine run«

Občina Piran in Istrska županija v sklopu čezmejnega projekta PARENZANA MAGIC 7. septembra 2014 organizirata čezmejni maraton »Wine run«. Glavni cilj projekta je ožvitev stare železniške proge skozi integrirani turizem in dolgoročno čezmejno sodelovanje ter povečanje športnih

prireditev v Istri. Trasa maratona, ki se ga bo udeležilo 300 tekačev, poteka mimo številnih vinskih kleti uglednih istrskih vinarjev, cilj pa bo v Livadah. Na voljo bodo tri kategorije: ultramaraton 68 km Piran–Livade, maraton Buje–Livade 42 km, maraton Grožnjan–Livade 20 km.

Julija je na posesti vinarjev Kozlovič potekala predstavitev projekta Wine run.

Projekt Adriacold

Piše in foto · Boris Kočever, občina Piran

Možnost koriščenja sončne energije za namene hlajenja objektov

Občina Piran v sodelovanju z agencijo GOLEA, znanstvenoraziskovalnim parkom Area Science Park v Trstu (vodilni partner), Inštitutom Jožef Stefan in z drugimi partnerji iz Hrvaške, Italije, BIH, Srbije in Črne gore izvaja projekt ADRIACOLD (Diffusion of Cooling and Refreshing Technologies Using the Solar Energy Resource in the Adriatic Regions) v okviru Jadranskega čezmejnega programa IPA. Gre za projekt, osredotočen na solarne hladilne in klimatizacijske sisteme majhnih moči. V večini evropskih držav je opazen trend povečevanja rabe energije za hlajenje in klimatizacijo stavb, ki naj bi se nadaljeval tudi v prihodnjih desetletjih. Povečane potrebe po hlajenju in klimatizaciji stavb povzročajo neugodno povečanje rabe fosilnih goriv. V času trajanja projekta (30 mesecev) bo izvedena analiza potreb po

hlajenju na nacionalnem nivoju, nato bodo določili pet objektov, kjer bodo izvedli pilotni primer solarnega hlajenja (dva v Italiji, dva na Hrvaškem in na enem manjših objektov v občini Piran), uveden bo monitoring rabe energije ter ciljno spremljanje rabe energije, poudarek pa bo tudi na širjenju informacij in dvigu ozaveščenosti. Za občino Piran je namenjenih 215.000 EUR, in sicer 35.000 EUR za menedžment, 160.000 EUR za pilotni primer solarnega hlajenja in 20.000 EUR za dvig ozaveščenosti. Predvideni viri sofinanciranja so 85 % IPA sredstva, 10 % Služba Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko in 5 % lastnih sredstev občine. Pilotni primeri so se oz. se bodo izvajali v letu 2013 oz. 2014, projekt pa bo zaključen marca 2015. V občini Piran je bil izbran objekt vrta Mornarček. S tem projektom bomo v občini prikazali možnost koriščenja

Nosilci za montažo vakuumskih sprejemnikov sončne energije.

sončne energije tudi za namene hlajenja objektov. Stranski produkt tega postopka bo pridobivanje tople sanitarne vode, kar bo prav tako pripomoglo k zmanjšanju stroškov in izpustov v tem objektu in občini. Investicija je zaključena. Konec avgusta se bo izvedel še poizkusni prevzem, to je enoletno

poizkusno obratovanje, kjer se bo uvajalo bodoče uporabnike ter izvajal monitoring obratovanja in sporočanja podatkov. Te bo zbiral in obdeloval Jožef Štefan inštitut iz Ljubljane. Po tem enoletnem obdobju in odpravi morebitnih napak, se bodo naprave prevzele v celoti.

Morigenos je prepoznal že dobrih 130 delfinov

Piše in foto · Janez Mužič

Delfini na fotografski razstavi v Akvariju

Po zaslugi Slovenskega društva za morske sesalce Morigenos vsako leto vemo več o priljubljenih delfinih v našem koščku morja. Morigenos deluje že 12 let, in ker so njihove aktivnosti od samega začetka tesno povezane s piranskim Akvarijem, so to poletje v njem postavili razstavo fotografij delfinov iz slovenskih in okoliških voda.

Do sedaj so prepoznali oziroma identificirali več kot 130 teh sesalcev in ugotovili, da se jih dobra polovica vse leto zadržuje v našem delu severnega Jadrana. Delfine prepoznajo s pomočjo fotografiranja, kar nekaj svojih znancev pa so tudi poimenovali. Bananko, Paolo, Lovrenc, Daphne, Emanuela, Amanita, Foki, Kai, Deinon in Sergio je tako le nekaj slovenskih delfinov,

ki jih srečujejo vsako leto. O tem, kako jih prepoznajo, Tilén Genov iz Morigenosa pravi: "Poznamo jih po naravnih oznakah na hrbtnih plavutih. Ne nameščamo jim nikakršnih umetnih oznak ali celo oddajnikov oz. se jih sploh ne dotikamo. To ni potrebno, saj so sami naravno označeni. Na hrbtnih plavutih, ki so lahko različnih oblik, imajo individualne brazgotine, zareze in praske, kar je neke vrste delfinov prstni odtis. Te poškodbe dobijo, ko se igrajo, tepejo ali srečujejo z drugimi morskimi živalmi."

Ker tako delfine veliko fotografirajo, je nastala zanimiva razstava, ki si jo lahko ogledate v Akvariju vsak dan med 9. in 22. uro do 30. septembra. Fotografije so v glavnem nastale po letu 2008, njihovi avtor-

ji pa so Ana Hace, Polona Kotnjek, Tina Centrih in Tilén Genov. Razstavo si vsekakor velja ogledati. Če to poletje še niste imeli sreče, da bi jih videli v živo, vas bo gotovo razveselila.

Spomnimo, da so v Morigenosu hvaležni vsakemu, ki jih ob opažanju delfinov o tem čim prej obvesti. Nemudoma lahko pustite sporočilo na 031 771 077.

Portorož je s poletjem dobil še eno novo prireditev

Piše in foto · Janez Mužič

Prvi praznik sladoleda

Predsednik društva Sončna Riviera Mladen Škerbec: »Končno smo stopili skupaj in trudili se bomo, da bo praznik sladoleda postal tradicionalen.«

Brez sladoleda ni poletja, sploh pa ne v Portorožu, saj velja za eno najstarejših in najbolj priljubljenih sladnic na svetu. Slovenec ga v povprečju poje kake 4 litre na leto, Italijan 8,3 litra, najraje pa po njem v Evropi segajo Finci, ki ga polijejo 13,2 litra. Svetovni rekorderji so s kar 26,3 litra Novozelanci.

No, morda se bomo na tej svetovni lestvici povzpeli kaj više z novim portoroškim praznikom sladoleda. Prvi je bil 22. junija in organizatorji so bili zadovoljni z udeležbo. Za njegovo izvedbo so se pod okriljem Društva Sončna Riviera in v sodelovanju z Občino Piran združili portoroški slaščičarji od Lucije do Portoroža. Kot se za tak festival spodobi, so kepico povsod ponujali za vabljenih 80 centov. Poleg tega so v bližini ponudbe sladoleda na devetih lokacijah pripravili zabaven program za vse generacije, s komiki, glasbeniki, plesalci, čarovniki, akrobati, slikarji, karikaturisti, Disneyjevimi figurami, starodobnimi vozili, otroškimi delavnicami in nagradnimi igrami. Tako je Portorož ta dan ponudil kar precej zabave in tam, kjer je bila, je bilo opaziti le redke, ki v roki niso imeli korneta ali lončka s kepico ali dvema.

»Ljudje so nori na sladoled. Največ segajo po vaniliji, čokoladi in jagodi. So celo taki, ki vzamejo 6 kepice,« je povedal vodja kavarne Cacao Arzel Hadžiabdić in dodal, da so pripravili 40 različnih okusov sladoleda.

V kavarni Karamela so ga zaradi povpraševanja delali sproti in slaščičarka Marina Delfar je zatrdila, da je najboljši takoj, ko pride iz mešalnika, in da ga pri njih največ pojedjo otroci ter morda moški več kot ženske.

Živahno je bilo tudi pri Cappuccinu, Gelateriji, Cafe centralu, Piazza Kingu, Rožnem vrtu in v sladolednici pri igralih ob portoroški plaži. Stregli pa niso samo sladoleda, ampak tudi sorbet in sladoledne kupe. Z njimi so prednjačili pred Caffè Centralom, kjer jim je Saša Jankovič, vodja slaščičarne Grand hotela Portorož, zaradi večjega števila gostov iz Rusije, ki prav radi segajo po sladoledu, svetoval, naj poskrbijo, da bodo po slaščičarnah imena vrst sladoleda zapisana tudi v ruščini.

Prvi praznik sladoleda pri nas je po grobih ocenah pritegnil kakih 4.000 obiskovalcev. Mnogi so res prišli v Portorož na plažo in nato seveda zavili še na sladoled, praznik pa je imel tudi dobrodelno noto. Med obiskovalci je bilo namreč tudi okoli 200 otrok iz Ajdovščine, Raven na Koroškem in Metlike. »Prazniku sladoleda smo dodali dobrodelno noto, saj smo v sodelovanju z ZPM na izlet k morju pripeljali skoraj 200 otrok iz socialno ogroženih družin,« je bila zadovoljna Ksenija Sobota iz društva Sončna Riviera. Sicer pa predsednik društva Mladen Škerbec pravi: »Ideja za praznik sladoleda se je rojevala nekaj let in končno smo stopili skupaj. Tako se bomo trudili, da bo postal tradicionalen.«

Odhod frančiškanov iz Strunjana

Patru Niku Žvoklju plaketa občine Piran

Na presenečenje mnogih je konec julija odjeknila novica, da se iz Strunjana po 107 letih poslavljajo frančiškani. V torek, 29. julija 2014, tik pred odhodom, je priljubljenega patra Nika Žvoklja obiskal župan občine Piran Peter Bossman, ki mu je ob 10-letnici delovanja v Župniji Marijinega prikazanja Strunjan za izjemno tvorno in korektno sodelovanje z Občino Piran, za skrb, ki jo je posvečal kot dušni pastir našim občanom ter romarjem v tem romarskem središču Istre, ter s tem za promocijo bogate kulturnozgodovinske dediščine Strunjana in Občine Piran kot celote izročil plaketo občine Piran. Patru Niku, ki odhaja v Novo Štifo pri Ribnici, je župan zaželel vse dobro.

671 let čudeža sv. Jurija

Piše in foto · Janez Mužič

Drugi spust piranske princeske na Tartinijev trg

Obujanje legende, po kateri je piranski zaščitnik sv. Jurij pred 671 leti v noči na 21. julij leta 1343 čudežno rešil mesto pred neurjem, je spodbuden primer, kako so lahko zgodbe iz piranske preteklosti priložnost za živahnejše turistično dogajanje in promocijo. Legenda je bila prvič nadvse opazno obujena lani s prvim spustom princeske z zvonika cerkve sv. Jurija in dogajanje, ki mu pri nas ni para, je takrat pritegnilo večtisočglavo množico.

Tako so bila pričakovanja za letošnji drugi spust toliko večja. Prireditev so 26. julija ob medijski podpori Slovenskih novic organizirali društvo ŠKID Jaz sem najboljši, Skupnost Italijanov Giuseppe Tartini in Občina Piran, za prečnico oziroma varno spuščanje po rekordno dolgi javno nameščeni vrvi pa so poskrbeli člani Jamarske reševalne službe pri Jamarski vezzi Slovenije. Dogajanje je bilo letos zastavljeno nekoliko širše, saj želijo organizatorji z obujanjem legende oživiti tudi srednjeveški čar mesta. Tako so bili letos na trgu veličastni metalci zastav

Princeski Suzani Klemenčič sta po spustu med prvimi čestitala za pogum predsednik Evropskega združenja obzidnih mest Joseph Spiteri in župan Peter Bossman.

in bobnarji iz italijanske Faenze, ki so med največjimi mojstri te veščine. Člani dramske sekcije Skupnosti Italijanov Giuseppe Tartini so prikazali, kako so v srednjem veku kaznovali goljufive mlinarje, srednjeveški pečat pa sta prireditvi dala tudi nastop žonglerke z baklami in vsekakor prisotnost predsednika Evropskega združenja obzidnih mest gospoda Josepha Spiterija.

Žal so na dan prireditve pretežni

del Slovenije zajeli nalivi s točo in močnejšim vetrom, zaradi česar je bilo odpovedanih precej podobnih prireditev na prostem. A sv. Jurij je spet naredil mali čudež, saj je zvečer iznad Tartinijevega trga pregnal temne oblake in odgnal dež, tako da se je princeska lahko spustila z zvonika. Kljub slabi vremenski napovedi si je spust prišlo ogledat kar nekaj občinstva. V primerjavi z lanskim letom ga je bilo res le za kako

četrtno, a spektakel ni bil nič manj atraktiven, in kot kaže, predvsem po zaslugi neumornega in vztrajnega organizatorja Mojmirja Kovača postaja tradicionalen.

Pred spustom so ob 22.30. na Tartinijevem trgu ter na zvoniku ugasnile vse luči in bobnarji so uprizorili zastrašujoče grmenje bližajoče nevihte. Takrat je 35-letna Suzana Klemenčič iz Slapa ob Idrijci, ki je bila izbrana za letošnjo princesko, prestopila rob zvonika, na katerem je zagorelo nekaj bakel. Ob zvokih za to priložnost napisane glasbe Saše Fajona jo je množica navdušeno spodbujala. Spust, med katerim je s 60 m visokega zvonika preko streh piranskih hiš počasi drsela 150 m niže, je trajal 5 minut in je bil izveden brez prehodne vaje. Na trgu jo je ob pristanku kot kakšen vitez ujel v objem piranski župan Peter Bossman. Tudi on ni skrival občudovanja ob Suzaninem pogumu in zadovoljstvu, da je po lanskem prvem spustu piranske princeske njegovo mesto očitno dobilo turistično privlačen spektakel.

Tisočletna tradicija česna bogati turistično podobo Nove vasi

Piše in foto · Janez Mužič

Istrska vas, ki diši po česnu

Redke so rastline, ki so tako vseplošno veljajo za zdrave kot česen, sicer pa brez njega ni prave mediteranske in še zlasti tradicionalne istrske kuhinje. Ko danes odkrivamo vse njegove izjemne lastnosti, ne moremo mimo istrske Nove vasi, ki ji lahko rečemo tudi slovenska prestolnica česna. Manj znano je, da je česen v njeni tisočletni preteklosti odigral nadvse pomembno vlogo, in domačini vedo povedati, da so z izkupičkom od njegove prodaje v treh cesarstvih v vasi zgradili marsikaj, med drugim leta 1896 tudi cerkveni zvonik.

Tako je 12. in 13. julija Turistično združenje Portorož v sodelovanju s Krajevno skupnostjo Nova vas že tretjič zapored organiziralo Praznik vina in česna, s katerim prav izvirno bogatijo svojo turistično podobo ter opozarjajo na tisočletno tradicijo

česna pri njih. Vaščani ob prazniku ne skrivajo, kako ponosni so nanj. Ponujali so ga na vaški tržnici, mnoge domačije pa so tudi prijazno odprle vrata svojih domov in slikovitih dvorišč ter teras. Tam so pogostili obiskovalce in jim ob tem ponudili vpogled v življenje te slikovite stare istrske vasi. Navdušenim obiskovalcem, med katerimi ni manjkalo ljubiteljev česna od vsepovsod, so seveda prijazno pripravili degustacije neverjetno veliko domačih jedi iz česna in vina. Poskušalo in kupilo se je lahko tudi vse drugo, pridelano v vasi; od domačega sadja in zelenjave ter oljčnega olja do sladice.

Praznik je odprla novovaška kulturna skupina Svitek, obiskovalce pa so pozdravile podžupanja Meira Hot, predsednica Krajevne skupnosti Nova vas Nina Jerebica in Patricija Gržinič iz Turističnega združenja

Portorož. Tam je bila tudi vinska kraljica slovenske Istre Sara Pfeifer Pelicon, ki je poskrbela za zdravico.

Ni manjkalo zabave in celo rekreacije. Tako je društvo ŠKID Jaz sem najboljši izpeljalo Pohod štrig in volkodlakov, na katerem so udeleženci ob uživanju kulinarčnih dobrot na domačijah spoznavali zgodovino, skrivnosti in legende

Nove vasi. Da je bilo živahno, pa so poskrbeli klapa Boškarin, ansambel Ausswinkl Muzikanti, Trio Mandolino in dramska skupina KD Domo vina Osp.

Ob prizadevnosti domačinov velja pohvaliti tudi organiziran brezplačen avtobusni prevoz na prireditve in nazaj, iz Pirana, Portoroža, Lucije in Sečovelj.

Vrt Pastoralno kulturnega centra Georgios vabi

Piše in foto · Nataša Fajon

Filmsko poletje pod zvezdami

Prvo sredo v juliju se je na vrtu Pastoralno kulturnega centra Georgios ponovno začel ciklus filmskih večerov s skupnim naslovom Kino pod zvezdami, ki ga v sodelovanju z Župnijo Piran organizira Društvo meščanov mesta Piran. Tudi tokrat so v uvodnem večeru poskrbeli za filmsko predstavo, ki je povezana s Piranom in njegovo bogato filmsko zgodovino, ter za pogovor s filmskimi ustvarjalci, ki ga je vodil Dušan Mrdakovič, v njem pa sta sodelovala Ljubo Struna in Rado Likon.

Ljubo Struna je eden od pionirjev slovenske filmske umetnosti, saj je kot direktor filma in producent sodeloval pri nastajanju prvih slovenskih filmov. Bil je del ekipe pri snemanju prvega filma v Piranu in je tudi sicer sodeloval pri petnajstih filmih, ki so nastali v najlepšem slovenskem mestu in njegovi okolici.

V sproščenem pogovoru je poudaril, da je v Piran nekdaj prihajalo veliko filmskih ekip iz tujine, saj so bili tuji producenti navdušeni nad piransko arhitekturo in lepoto slovenske Istre nasploh.

»Prvi film, ki smo ga snemali v Piranu, je bil Na začetku je bil greh, nemška koprodukcija v režiji Františka Čapa. To je bilo leta 1954. Filmskega studia takrat še ni bilo, ta je nastal šele v šestdesetih letih,«

se spominja.

Po zagonu filmskega studia na Fornačah je Piran hitro postal pravo filmsko mesto. Tudi domačini so bili vključeni v filmsko dogajanje, saj so ekipe, ki so jih snemalci pripeljali s seboj, vedno dopolnili s sodelavci iz Pirana in bližnje okolice. Bili so rokodelci, slikarji, statisti in drugi, ki so delali v ateljejih, postavljali kulise ...

Starosta slovenskega filma je nad današnjim stanjem filmskega studia na Fornačah zelo razočaran.

»Pred nekaj dnevi sem bil tam po dolgem času ... Joj, ali je mogoče, da se je iz malega slovenskega Hollywooda spremenil v eno veliko ruševino? Včasih so si tujci podajali kljuko, snemal se je film za filmom, ves Piran je živel od tega. Človeku je kar hudo,« je Struna opisal svoje občutke.

Tudi Rado Likon se rad spominja filmarskih časov v našem mestu. Bil je direktor fotografije pri filmu Poletje v školjki, ki je bil tudi osrednji film prvega večera Kina pod zvezdami. V pogovoru je poudaril, da je bilo njihovo filmsko ustvarjanje precej drugačno od današnjega. Spominja se namreč, da so za mladinsko komedijo Poletje v školjki posneli celih 24 kilometrov traku, montaža filma pa je trajala kar pol leta.

»Sicer pa so vsi radi sodelovali

Pogovor s filmskima ustvarjalcema Ljubom Struno in Radom Likonom je vodil Dušan Mrdakovič.

z nami. Povsod smo imeli odprta vrata, Piran je bil kot en velik atelje,« je strnil svoje spomine.

Zanimivim podrobnostim iz zlatih časov filmskih koprodukcij je sledil tudi kratek videoprispevek o filmski zgodovini Pirana, nastanku, razvoju in zatonu Viba studia na Fornačah, ki sta ga v sodelovanju z Multimedijско delavnico Društva meščanov mesta Piran pripravila Sašo in Nataša Fajon.

Poletje v školjki, ki naj bi med poznavalci veljal za najlepši slovenski mladinski film, je privabil veliko mladih gledalcev, ki so si ga verjetno ogledali prvič, prišli pa so tudi malce starejši, ki so ob njem najbrž obujali spomine na svojo mladost. Vrt v zavetju zvonika sv. Jurija je bil zapolnjen do zadnjega kotička.

Kino pod zvezdami je projekt, za katerega skrbi zdaj že utečena ekipa ljubiteljev filma, ki že tretje

leto dokazuje, da je mogoče z minimalnimi, izključno sponzorskimi sredstvi lokalnega gospodarstva (generalni sponzor je tudi letos Marina Portorož), predvsem pa z obilo dobre volje in prostovoljnega dela organizirati prijetna druženja s priznanimi ustvarjalci slovenskega filma ter obiskovalcem ponuditi brezplačne ogleda filmskih projekcij na prostem.

Do konca avgusta si bomo lahko tudi letos vsako sredo zvečer ogledali filme različnih žanrov evropskih in svetovnih produkcij. Avgustovske projekcije so se pričele z italijansko romantično dramo Mož, ki je ustvarjal zvezde, sledila pa bosta dva angleška filma, romantični Prstan zaobljube ter komedija Štirje levi. Kino pod zvezdami se bo zadnjo sredo v avgustu slovesno zaključil z ameriškim zimbelenim muzikalom Lasje. Vsi ljubitelji filma, vljudno vabljeni!

Peta gasilska veselica

Piše in foto · Janez Mužič

Piran je rajal s svojimi gasilci

Piranski gasilci so prvi juljski vikend v veselje Pirančanov in obiskovalcev mesta že peto leto zapored povabili na gasilsko veselico na Punti. V dveh dneh se je tam zabavalo kakih 3.000 obiskovalcev, kar je, kot je povedal njihov poveljnik Peter Ventin, nekoliko manj kot prejšnja leta, saj je bilo takrat v Portorožu in Piranu še nekaj privlačnih do-

godkov. Kljub temu je bilo druženje z gasilci in rajanje ob jedeh z žara, pijači ter glasbi skupine Victory in Ni panike banda tako zabavno kot prejšnja leta. Seveda ni manjkalo srečelov, za katerega je pošlo okoli 700 srečk, ki so vse zadele kako nagrado. Gasilce velja pohvaliti tudi zaradi programa in zabave, ki so ju pripravili za najmlajše.

Na Piranski Punti se obujajo tradicionalne vezi z morjem

Piše in foto · Janez Mužič

Za vse, ki imajo radi obmorsko življenje

Piran ima z letošnjim poletjem že četrto leto privlačno etno dogajanje, ki so ga poimenovali Živeti z morjem. Njegov čar je predvsem v tem, da ga ustvarjajo domačini sami: spontano ga lahko zaživijo vsi, ki jih zanima kar koli v zvezi z morjem in jih v poletnih večerih zanese na trg pred cerkvico Marije Zdravja na koncu Punte.

Pobudnik in organizator dogajanja, ki ga finančno ter z navdušenjem podpirata Občina Piran in Zveza kulturnih društev Karol Pahor, je Zavod za revitalizacijo mediteranske kulture Piran Mediteranum. Kot pravi Slobodan Simič - Sime, so odločeni, da poletnim obiskovalcem Pirana in tudi domačinom ponudijo tisto, s pomočjo česar lahko bolje spoznajo ter začutijo vsaj drobec dragocene tradicionalne mediteranske kulture bivanja, ki se vse bolj izgublja in je vse manj znana. Življenje ljudi ob morju in njihov vrednostni sistem sta

namreč v marsičem drugačna od tistega, ki ga živi pretežni »kopenski« del sveta.

Letos je tako piranska Punta že živela v obujanju starih časov junija in julija, dogajalo pa se bo še vsak drugi petek in soboto zvečer v avgustu in septembru. Vsak mesec je dogajanje nekoliko drugačno. Tako je koordinatorica dogajanja Maja Vujović na primer za julijsko prireditev poskrbela, da je ribič Igor Frece s kolegi »armanjal« mreže in kazal, kako se jih šiva, člani RD Oradela pa so učili obiskovalce vezanja trnkov in prikazali, kako se lovi ribe ponoči s skalnate obale. Irena Sobota je pripravila šiviljsko delavnico, na kateri so otroci šivali gumbe in delali modne dodatke, tam je bil otroški kotiček Zavoda Istra Terra iz Kopra, kjer so se malčki učili izdelovanja lučk, ki so jih lahko odnesli domov, Maja Antolovič je prikazala svoja ročna dela, kot so čipke, prtički, prti in še marsikaj drugega, none so štrikale,

igrali so istrski fliper, briškolo in moro, ponujali so literaturo o mediteranski in piranski dediščini, Društvo za cerebralno paralizo Sonček iz Kopra se je predstavilo z izdelki svojih varovancev, Dramska skupina Skupnosti Italijanov Giuseppe Tartini je uprizorila nekaj odlomkov dramskih del iz življenja Mediterancev, s svojimi slikami delfinov so se predstavili člani likovnega krožka te skupnosti, ki ga vodi Liljana Stipanov, in obiskovalci so ne nazadnje lahko izvedeli kaj več o delovanju Morigenosa in piranskega konhilarija.

V goste so povabili pevsko društvo Pergola, zaigrali so Mandolinški orkestra Serenate in del skupine Vruja, seveda pa je bilo poskrbljeno tudi za kozarček malvazije in refoška ter prigrizke. Emilija Pavlič je ob tem povedala marsikaj zanimivega o istrski kulinariki, lastnih kuharskih knjigah in ponujala piranske kruhke. Tam pa je bil z velikim kotlom tudi kuhar Mladen Milovanović iz podjetja Prosub, ki je v veselje mnogih pripravljaj pedomo na belo buzaro iz njihovih gojišč.

Pridružite se

Druženje z domačini, obmorci in njihovimi vsakdanjimi opravili se bo ponovilo še 12. in 13. septembra, zato Simič vabi Pirančane: »Le čemu bi sedeli doma pred TV ali računalnikom, če pa se nam lahko pridružite? Ali kvačkate, pletete, slikate, šivate mreže, modelirate ...? Pridružite se nam in predstavite svoje delo. Izredno vas bomo veseli. Če vas vabilo zanima, pokličite na telefonsko številko 040 758 900 ali pišite na maja@mediteranum.si.

Čarobni svet školjk

Piše · Jan Simič; foto · Arhiv Glasgow Museums

Polž iz ribjega želodca v našem muzeju

Znani so primeri, ko so ribiči na obalah Mozambika odprli veliko ribo, pogledali v želodec in našli v njem ... porcelanko! Ta vrsta polža je globokomorski prebivalec in dolgo časa so jih videvali samo v ribjih želodcih. Govorimo o polžu *Cypraea fultoni*, ki je še danes ena izmed izjemno redkih porcelank v svetu. S svojo hruškasto obliko, hrapavo lupino in zamegljenim vzorcem še vedno ostaja mističen, kot tudi njegovo življenje.

Sedaj smo to rariteto dobili tudi mi in ga bomo kmalu predstavili, kot še mnogo drugih novosti.

Kmalu bo zaživel edinstven oddelek z digitalnimi mikroskopi, pod katerimi bodo

obiskovalci uzrli neviden svet primerkov, manjših od zrna peska. Pregledovali in raziskovali bodo lahko tudi vzorce morskega dna in mogoče odkrili še kakšno neznano vrsto.

Muzej »Čarobni svet školjk« v Piranu je v letu 2013 pridobil evropska sredstva Evropskega sklada za ribištvo. Z njimi postaja še bolj privlačen in poseben, še bolj poučen, informativen, tudi zabaven. Povečano število novih vitrin in nova klimatska naprava bodo omogočili prikaz skupno okoli 3000 primerkov, tudi nadvse redkih, ki do sedaj zaradi neustreznih klimatskih pogojev niso bili na ogled.

Židovski trg bo ponovno oživel

Piše in foto · Janez Mužič

Drugi piranski festival kamišibaja

V Piranu bo od 22. do 24. avgusta potekal drugi slovenski festival kamišibaja. To je tradicionalno japonsko pripovedovanje zgodb ob slikah na malih prenosnih odrih, ki je pri nas še malo znano, a si naglo utira pot do publike. Kamišibaj gledališče ima običajno od dvanajst do šestnajst slik, ki podobno kot v stripu prikažejo pomembne trenutke v neki zgodbi. Na japonskem so budistični menihi že od osmega stoletja naprej na ta način s pomočjo slik na svitkih posredovali zgodbe nepismenemu ljudstvu.

Kamišibaj je namenjen tako otrokom kot odraslim, zaradi majhnosti prenosnih odrov in neposrednega prenosa zgodb njihovega pripovedovalca pa se med nastopajočimi in občinstvom ustvarijo pristični odnosi. To omogoča, da posredovana zgodba in energija, ki nastane ob dogodku, v posamezniku odzvanjata še dolgo, kar smo lahko v Piranu spoznali lani na prvem slovenskem festivalu kamišibaja. Lahko rečemo, da z njim Piran postaja slovenski center tega dokaj preprostega gledališča, ki želi prodreti tudi v šole, vrtce, bolnišnice, knjižnice in še kam.

Letos bodo na Židovskem trgu v treh večerih naši najboljši umetniki kamišibaja predstavili kar dvajset zgodb, ki bodo gotovo navdušile okrog malega lesenega odra zbrano občinstvo. Organizatorji festivala iz Društva Zapik zagotavljajo, da bo glede na vse večjo produkcijo kamišibaja v Sloveni-

ji letošnji izbor predstav zelo dober. Prvič bo tudi podeljena nagrada zlati kamišibaj, ki jo bo strokovna žirija dodelila najboljšemu slovenskemu kamišibaju v letu 2014. Nastopili bodo: Igor Cvetko, Andrej Adamek, Marjan Kunaver, Jerca Cvetko, Jure Engelsberger, Rok Glavan z Oskarjem, Nika Bezeljak z Juno, Tatjana Grabrijan, Valda Janjanin, Jelena Sitar, Simona Kavčič, Špela Juhart in drugi. Izvajalci prihajajo iz vse Slovenije, posebni gostje festivala pa bodo tuji izvajalci, ki so se s kamišibajem sezna-

nili pri nas v okviru projekta Globalna lutka.

Za vse zainteresirane bosta organizirani strokovna okrogla miza Kamišibaj v Sloveniji in delavnica kamišibaja za otroke. Festival bo Društvo Zapik izpeljalo v sodelovanju z Zvezo kulturnih društev Karol Pahor Piran in ob finančni podpori Občine Piran ter Javnega sklada kulturnih dejavnosti Republike Slovenije. Podrobnejši program festivala in več o tej umetniški zvrsti najdete na <http://www.lutke-zapik.si/>.

Društvo meščanov mesta Piran

Piše in foto · Nataša Fajon

Tartinijeve tržnice so postale stalnica dogajanja na osrednjem trgu

Društvo meščanov mesta Piran že tretje leto zapored organizira Tartinijeve tržnice, ki spremljajo vse večje praznike v letu. Na njih se predstavljajo razstavljalci iz Pirana in zaledja slovenske Istre, nekaj pa jih prihaja tudi iz notranjosti Slovenije.

Zaščitni znak Tartinijevih tržnic so domače dobrote lokalnih pridelovalcev, kot so suhe fige, kakiji, čaji, oljčno olje, domača vina, tartufi, domača zelišča, piranske kapre, marmelade in druga okusna presenečenja, ki jih že od nekdaj navdihuje bogato istrsko zaledje. S sprehodom ob bogato obloženih stojnicah tako obiskovalci doživijo pravi pri-

dih Istre. Poleg jedi iz domače kuhinje ponujajo tržnice še izdelke domače in umetnostne obrti, primerne za »dušo in telo« ali obdarovanje bližnjih.

Prvo tržnico so v društvu v precej manjšem obsegu organizirali leta 2012 na Prvomajskem trgu, leto kasneje pa je razširjeni projekt, poimenovan Tartinijeve tržnice, dobil finančno podporo na razpisu Občine Piran. Osnovna ideja je bila zagotovitev pestre ponudbe domačih pridelkov vinarjev, oljkarjev in drugih pridelovalcev prehrabnih izdelkov, ki jo dopolnjujejo izdelki domače umetnostne obrti lokalnih ustvarjalcev.

»V prvi vrsti gre za po-

pestritev ponudbe v času večjega obiska domačih in tujih turistov, prireditve pa je prav gotovo zanimiva tudi za domačine. Tržnice so hkrati eden izmed načinov, kako domačinom, ki izdelujejo zanimive izdelke ali pridelujejo pridelke, ponuditi možnost, da rezultate svojega dela predstavijo svojim sokrajanom in turistom,« je o pomenu tržnic povedal Marko Jezernik iz Društva meščanov mesta Piran.

Tržnica se je od začetka, ko je na njej bilo le nekaj pokritih stojnic, neprestano širila in trenutno na njej vedno sodeluje okrog dvajset razstavljalcev: Mediteran – društvo

za promocijo kakovostne hrane, Piran, Galerija Marko Jezernik Piran, Marjeta Vrnč iz Kopra, Jovanka Radič iz Pirana, Vesna Makarov iz Sečovelj, Rebeka Nachtigal iz Pirana, Maja Antolovič iz Pirana, Društvo domače dobrote moje dežele, Kmetijstvo – oljkarstvo Demeter iz Parecaga, Domačija Grondali iz Abitancov, Doris Jelušič iz Kopra, Vina Montis iz Marezig, Dragan Banda iz Pirana, Arsmaur iz Parecaga, Štraus – Društvo za zdravilne rastline, sadje in gobe, Cukrček iz Ljubljane, Kmetija Žganjar iz Postojne, Kmetija Zudich iz Seče.

Oradela vabi mlade v šolo ribičije

Piše in foto · Janez Mužič

Za še bolj doživeto poletje

RD Oradela vabi otroke ob četrtkih ob 17. uri na piranski pomol na poletno šolo ribolova. Ta je namenjena tudi vsem otrokom, ki pridejo počitnikovat v Piran. Kot pravi protagonist šole Mario Drušchovich, se je vsako leto udeleži kar okoli 200 otrok. Med njimi je večina takih, ki pridejo v Piran na morje in jim na ta način še polepšajo poletje ter seveda omogočijo, da ujamejo svojo prvo ribico.

Šola je brezplačna in udeleženci, ki nimajo svoje opreme, dobijo vse potrebno za ribolov na pomolu. Pri njeni realizaciji sodeluje še dobrih deset izkušenejših članov Oradele v vlogi inštruktorjev. Več informacij je moč dobiti na tel.: 031 897 381.

Športni ribiči pa so te dni tudi praznovali. Tako sladkovodni kot morski športni ribiči, ki so združeni v Ribiški zvezi Slovenije, imajo namreč 21. junija svoj praznik. Letos so ga praznovali predvsem tako, da so njihova društva oziroma družine odprla svoja vrata in poskušale pokazati svoje delovanje. Aktivni so bili tudi ribiči Zveze za športni ribolov na morju Slovenije, ki so se predvsem s čistilnimi akcijami morske obale letos prvič priključili praznovanju. V Piranu je bila nosilec čistilne akcije RD Oradela. 15 ribičev, ki so prišli še iz RD Skuša, RD Solinar in RPD Piran, je čistilo obalo od Hotela Salinera v Strunjanu do piranske Punte.

Dobro jutro, Piran

Piše in foto · Janez Mužič

Film o piranskih telovadcih Šole zdravja

»Ni nam vseeno, kako živimo v našem mestu, in ne čakamo, da nam stvari, ki so za nas življenjskega pomena 'padejo same z neba!' Vemo, da moramo sami najprej kaj postoriti za naše dobro počutje in točno to tudi delamo. Vsak dan, 365 dni v letu, se dobivamo na piranskem pomolu, kjer pridno telovadimo in tako aktivno pripomoremo, da se imamo lepo. Pridružite se nam!« pravi član piranske sekcije Šole zdravja in to sedaj sporočajo tudi z 20-minutnim filmom Dobro jutro, Piran.

Film, ki na svoj način govori tudi o Piranu in njegovih ljudeh, so premierno predstavili v dvorani PKC Georgios. Je hudomušno in iskreno vabilo tamkajšnjih telovadcev vsem, ki še niso zbrali poguma, da se jim pridružijo. Nastal je pod taktirko Piranu tudi sicer ustvarjalno predanega Ubalda

Trnkoczya, ki je skupaj z ostalo ekipo ustvarjalcev filma na premieri požel iskren aplavz polne dvorane. V njem nastopajo člani šole, glasbo zanj pa je napisal Sašo Fajon.

»Oranževci«, kot jim zaradi oranžnih majic pravijo nekateri, že sedem let telovadijo na prostem za boljše počutje, dobro voljo, za zdravje in ne nazadnje za družbo. S filmom sporočajo, da je vse v naših rokah in da lahko vsak sam največ prispeva k temu, da bo njegovo življenje prijaznejše. Zatrjujejo, da se počutijo mnogo bolje, predvsem pa se med njimi spletejo nova prijateljstva in vzpostavijo nove pozitivne vezi. To v različnih krajih po Sloveniji počne že okoli 2.000 telovadcev, vsak dan jih je več, vse pa se je začelo pred sedmimi leti v Piranu, kjer je za to še zlasti zaslužna Ema Perkovič.

Film si je na premieri ogledal

dal tudi pobudnik Šole zdravja dr. Nikolay Grishin, ki je izrazil zadovoljstvo, da se njegove vaje 1.000 gibov izvajajo v vse več krajih po Sloveniji. Med drugim je dejal: »Vsi, ki jamrate, da v Sloveniji nekaj ni v redu, pridite na telovadbo, boste videli, da se da živeti drugače, da si lahko sami ustvarite srečo, da niste sami.«

Nad filmom je navdušen tudi župan Peter Bossman, ki je takole nagovoril telovadce: »Ponosen sem, ker sem župan občine Piran, saj v naši občini živijo nasmejani in srečni ljudje, tudi zahvaljujoč vaši jutranji telovadbi in druženju, ki ga spodbujate ter z njim dokazujete, da je, če smo skupaj, vse lepše in lažje.«

Doživljajski utrinek z regijskega tekmovanja prostovoljske ekipe prve pomoči Rdečega križa občine Piran

Piše · Karmen Kos, prostovoljka RK; foto · RK

Ko navdušenje in pozitivna energija premagata neizkušenost

Piranska in koprška ekipa prve pomoči.

Na tekmovanju v Kopru 7. Junija.

(Levo Karmen Kos in desno Vida Grižon v uniformi. V zeleni srajci znani piranski zobozdravnik dr. Slavko Samotorčan, sicer licencirani predavatelj pri RK Piran.)

Sobota, 7. junij. Lepo sončno jutro, ki vedro napoveduje prekrasen poletni dan. Dan, lahko bi rekli, primeren za na plažo, lahkoten odklop od napornega delovnega tedna ali le za umirjene družinske obveznosti, za katere vselej zmanjka časa v prenatrpanem vsakdanjiku.

Mi pa odhajamo... Da, vneznano od neznanega... Tekmovanje?! Čemu nam je tega sploh treba? Si gremo delat sramoto? Itak nič ne znamo! No, droben kanček sreče je vseeno posijal skozi prijateljsko povabilo koprskih prostovoljcev, ki so bili tako dobrodušni, da so nas nagovorili za skupne vaje le nekaj dni pred znanim datumom. Ponudila se nam je možnost, da smo skupaj malo povadili. In to cele 3 ure! Dali so nam številne dragocene napotke in nam tako pričarali malo bolj vidno meglo. S tem smo pridobili samo grobo predstavo, kako naj bi bilo vse skupaj videti. Glava kar zaboli ob spoznanju, da smo šibki tako pri praktičnem kot pri teoretičnem znanju. Ekipa je sveže ustanovljena, mlada. Manj po letih, veliko bolj po stažu obstoja in ustanovitvi. Resnično in dobesečno: pet pred dvanajsto! Ekipa se je sestavljala postopoma. Člani – prostovoljci so dobesečno kapljali. Vsak je, če se je le spomnil koga primernege, še nekoga pripeljal v peščico dobrovoljčkov in smeškotov... Težko smo se zbrali za minimalne vaje, saj je zaradi različice vzrokov prihajalo do izpada

sodelujočih. Neusklajeni službeni urniki, bolezni, družinske ovire, vse to je botrovalo stanju »Saj ni res, pa je!« Končno, ko idila že kaže svoje vidne obrise, da se bomo navsezadnje le prikazali na tekmovanje v popolni sestavi, se le dva dni pred njim zruši. Kot hiša iz kart! Ekipa ima sedaj 5 članov. Zmanjka eden. Na XXL srečo priskoči na pomoč Seba (Sebastjan). Superca, tako je zasedba spet popolna. Veselje je kratkoročno, kajti na predvečer tekmovanja eden od članov zboli. Glede na dogajanje v zadnjih dveh mesecih, bi bilo popolnoma upravičeno, če bi se odločili, da ostanemo doma in gremo na plažo. Itak! Čas hitro teče in na tekmovanje bi lahko šli naslednje leto. Bolj pripravljeni, pa še s kakšnim rezervnim članom več! Pade skupna odločitev, da kljub nepopolni ekipi, ki sicer lahko tekmuje, nastopimo. Težko bo »obdelati 6 poškodovancev«, če je nas le 5 reševalcev! Bitka, ki jo večina izgubi, je bitka s strahom pred neuspehom. Imeli smo gorečo željo. Iskrena želja, pa je največji ključ do motivacije. Istočasno sta potrebna odločnost in vztrajno sledenje cilju. Želja vsakega posameznika znotraj ekipe je želja po znanju in izkušnjah, kajti le tako lahko strokovno, brez oklevanja v vsakem trenutku nudimo pomoč pomoči potrebnim. Morda že danes na cesti – v mirnem času ali v primeru naravnih in drugih nesreč, kamor spadajo (bog ne daj) npr. tudi katastrofalno uničujoče poplave,

ki smo jih pred kratkim spremljali preko TV na bližnjem Balkanu. Pa oboroženi spopadi ipd.

Med tekmovanjem smo se počutili presenetljivo umirjeni, solidarni, razpoloženi. Nabiti s pozitivno energijo, z zadostno mero adrenalina, brez sodb in neumestnih komentarjev. Celo v popolnem sprejemanju sodniških pripomb in pojasnil pri natančno razdelanem ocenjevanju. Obenem smo jih ogromno spraševali in se iz situacije v situacijo posamično učili, se timsko usklajevali, dopolnjevali. V zraku je zadišalo po močni timski energiji, ki je vodila povezovalni ples s slehernim izmed nas. Le tu in tam smo bili malo jezni vsak nase, ko smo s tem kot ekipa izgubljali dragocene točke za čim višjo uvrstitev. Pa tudi kake male krivice s strani ocenjevalcev si nismo pretirano jemali k srcu. Nekje, na čisti razumski ravni, z ne pretirano samozavestjo začutiš ranljivost, ki te izostri v srkanju novih izkušenj. Na vsaki delovni točki smo ocenjevalcem vselej ponovili, kot bi prosili za večjo tolerantnost pri ocenjevanju: »Smo nova, komaj ustanovljena ekipa prve pomoči. Morda smo verjeli v čudeže, a glej ga zlomka, ko smo poškodovance – lutke – obdelali, smo dobili pohvale, da »novinci« neverjetno prijetno presenečajo. Dobri v stroki (z izjemo prvega preizkusa), a manjkajo nam "fineše", ki so tako zelo zaželeni na tekmovanju. Vem in verjamem, pridobili jih bomo s časom in

prizadevno vajo. So pa prav ti lepotni detaili popolnoma nepomembni in brezpredmetni v resničnem življenju.

Tekmovanje je bilo čudovita izkušnja. Presenečali smo sami sebe. Ekipa je delovala v predznaku pozitivne energije vzajemnosti, pripadnosti, s ciljem solidarnosti, prostovoljstva. V duhu za dobrobit sočloveka, skupnosti, a istočasno z vlaganjem za lastno osebnostno rast. Današnji časi so čudni in odtujeni. Ni idealov, ni navdušenja, ni časa. Vsem se nekam noro mudi. Le kam, se vprašamo vsaj občasno, vsak pri sebi. Ustavimo se, najdimo notranji mir, imejmo same sebe, imejmo se radi in se skozi ljubezen do drugih vprašajmo, kaj zares osmišlja naše življenje. Kaj mu daje najgloblji smisel? Materialne dobrine so v zdravi meri nadvse pomembne, dobri človeški odnosi in iskreno prijateljstvo pa so tisto, kar nas resnično izbrusi v bleščeče diamante in nahrani našo velikokrat podhranjeno dušo. Preživljati prosti čas skozi koristno druženje na vajah iz prve pomoči, čutiti pripadnost ekipi in čutiti, da je tvoja želja po pomoči sočloveku pravzaprav pravi kompas, ki mu želiš in hočeš slediti. Je humanost, je solidarnost in je pozitivni adrenalin, ki te poganja, da lahko nekoč brezpogojno in suvereno pomagaš in rešuješ dragocena človeška življenja...

Ali obstaja še kaj večjega in plemenitejšega?

Ženski pevski zbor Društva invalidov občine Piran

Piše · J. S.

»Roža Portoroža«

»Roža Portoroža« je novo – žlah-tno ime pred petimi leti ustanovljenega ženskega pevskega zbora Društva invalidov (DI) občine Piran. S svojimi nastopi žanje številne uspehe in odobravanje, sodeluje pa tudi na Reviji pevskih zborov DI Zveze delovnih invalidov Slovenije (ZDIS). Namen DI je, da usposablja delovne invalide za aktivno življenje in delo, za rekreacijo in šport, za druženje in medsebojno pomoč, pa tudi za kulturne dejavnosti. Naš pevski zbor se je tako vključil v kulturno dogajanje ožje in širše družbene skupnosti kot vidni ustvarjalec enakih možnosti.

V zboru deluje štirinajst žensk v zreli dobi, a z veliko dobre volje. Vadijo vsako sredo v dvorani KS Portorož pod vodstvom prizadevne prof. Mirjane Bonin. Tokrat jih želimo predstaviti, saj so vključene v eno izmed dejavnosti našega društva, ki bogati naš kraj in življenje v njem. Omenili pa bomo tudi nekatere njihove odmevne nastope.

Pot od začetka do danes ni bila lahka. Z dobro voljo in s številnimi odrekami ter s hvaležnim in navdušenim poslušalstvom so se pevkam krepile zdrava moč, samozavest in tudi zavest, da jih petje v zboru zdru-

žuje v prijetno prijateljstvo, polno zadoščenja in veselih trenutkov. S ponosom se lahko ozrejo na prehojeno pot, polno strpnosti in potrpljenja, a tudi ganljivih in spodbudnih odzivov. Posebno pozornost zbujejo ob sproščenem izvajanju domoljubnih pesmi in za polno dožemanje glasbe uporabljajo tudi preprosto glasbilo – manule, kar pesnim daje poseben pečat prikupnosti in ljudskosti.

In kdo so te sproščene – rožnate pevke?

Prvo predstavitev je zbor izvedel ob 25. obletnici DI v Avditoriju Portorož z veliko mero treme, negotovosti in vznemirjenosti, a je doživel velik aplavz v zadovoljstvo vseh. V naslednjih letih so sledili mnogi nastopi ob lokalnih in občinskih praznikih (srečanja, občni zbori društva, dan invalidov, obiski v Domu za starejše občane v Luciji, novoletna praznovanja, žalne slovesnosti pred obeležji padlim v NOB in še kje).

ZDIS organizira vsakoletno Revijo pevskih zborov DI; naš pevski zbor je sodeloval že petkrat (v Mozirju, Lenartu, Slovenj Gradcu, Ajdovščini in Brežicah), letos pa bo v Žalcu.

V letu 2011 se je zbor vključil še v Revijo Primorska poje in izvajal svoje

Na fotografiji od leve: Marija Kostanjšek, Marija Bratina, Ljubica Rebolj, Jelka Bužekljan, Sonja Frančič, Stelia Tuljak, Pavla Pavlič, Nives Rustja, Katja Vetrih, Veronika Fuks, Anica Drčar, Kristina Rep in zborovodkinja Mirjana Bonin. Na sliki manjkata Hilda Vuga in Rina Jedrejčič.

pesmi najprej v Svetem Petru, naslednje leto v Kulturnem domu Hrpolje-Kozina, nato še v Senožečah.

Nepozaben je bil koncert našega zbora, združen z moškim pevskim zborom Jagodje-Dobrava, za dan borca na Belem Križu, ko so nam zopet osvežili in približali pesmi iz NOB.

Tudi v Kučibergu so se s pesmijo poklonili spominu padlim borcem slovenskega, hrvaškega in italijanske-

ga rodu.

Taka srečanja se zaključijo s himnično pesmijo Vstajenje Primorske, saj smo nanjo ponosni in smo je tudi vredni.

Drage pevke, spoštovana vodja zbora, ponosni smo in cenimo trud za vašo mnoga izvajanja ter želimo še nadaljnjih uspehov.

In naj še naprej cveti »Roža Portoroža«!

Vera in glasba – ena sama ljubezen

Piše · MePZ Sveta Lucija; foto · Mitja Simčič

Koncert ob 15. obletnici delovanja MePZ Sveta Lucija

V soboto, 31. maja, se je v cerkvi sv. Lucije v Luciji odvijal jubilejni koncert ob 15. obletnici delovanja Mešanega pevskega zbora Sveta Lucija, pod geslom Vera in glasba – ena sama ljubezen.

Začetki zbora segajo v leto 1999, ko ga je ustanovila zborovodkinja in organistka Cilka Kavčič, na pobudo mladih iz župnije. Namen zbora je bil predvsem s petjem obogatiti mašno bogoslužje. Toda kmalu se je pojavila želja po gojenju tudi drugačne glasbe in tako ima danes zbor precej pester program. Leta 2013 je vodenje zbora prevzel dirigent Uroš Savec.

Na jubilejnem koncertu smo se pod njegovim vodstvom predstavili s sakralnim programom.

Tako smo zapeli pesmi Jacobusa

Gallusa – Resonet in laudibus, Ave verum W. A. Mozarta, Jaz sem živi kruh v priredbi Jožeta Trošta in prav tako Troštovo O, Sveta večerja. Del koncerta smo posvetili skladbam, posvečenim Božji materi Mariji, saj prav v maju Marijo še posebej častimo. Izbrali smo šest pesmi, med njimi skladbi Vinka Vodopivca – Tisoč slavospevov krasnih in Stanka Premrla – Pogled na nas z višave. Koncert smo zaključili z dvema prelepima psalmoma: Kjer je resnična ljubezen Lojzeta Mava, pri katerem se je zelo izkazal moški del zbora, in mogočnim Laudate Dominum Psalm 117 (116) Marjana Grdadolnika.

Na koncertu smo našim članom podelili jubilejne sveče za 10. leto prepevanja v našem zboru. Letošnji

jubilanti so Dušan Podgorelec, Loredana Chiavalon in Samantha Bernetič. Vodja območne izpostave JSKD Piran Elizabeta Fičur pa je pevcem podelila Gallusove značke za aktivno udeleževanje na področju ljubi-

telske glasbene dejavnosti.

Večer smo sklenili s podelitvijo častnega članstva ustanoviteljici in pretekli zborovodkinji Cilki Kavčič ter z veselim druženjem pred cerkvijo.

Nenavaden in edinstven muzej

Piše in foto · Slobodan Simič · Sime

Muzej damskih torbic v Portorožu

Portorož je naše najelitnejše in najeminentnejše ime na področju turizma in skupaj s Piranom tudi na področju turistične zgodovine. Tu je slavn hotel Palace, ob odprtju leta 1910 eden najprestižnejših v Evropi, kamor so zahajale prelestne dame z vseh koncev sveta. In nobenega razloga ni, da ne bi bilo ponovno tako. Benetke, Dunaj, Opatija in Portorož so bila pravzaprav mesta za izpostavljanje, neke vrste modne steze. Zato se je zavod MEDITERANUM Piran, ki ima na muzealskem in turističnem področju bogate izkušnje in ogromno znanja, odločil, da v Portorožu čim prej odpre manjši, a nenavaden in edinstven muzej damskih torbic. Muzejska zbirka torbic nastaja že več kot 20 let.

O tem, kaj je in kaj vse pomeni najpomembnejši ter najbolj opazovani del ženske opreme, torbica, ne kaže izgubljati besed. Vemo, da je poleg funkcionalnega že v srednjem veku torbica dobila še estetski pomen in kmalu zatem so ženske torbice pričele postajati prave umetnine. To, da so njihove vrednosti dosegale bajne vsote, da je bila vsaka torbica namenjena prav določeni uporabi, prav določenemu družbenemu razredu, da so torbice oblikovali prav vsi svetovno priznani oblikovalci itd., pove o vlogi ženske torbice skoraj vse.

Z muzejem damskih torbic bi Portorož in občina Piran ter vsa Slovenija dobili neprekosljivo in izjemno atraktivno vsebino. Vsebinsko, ki je drugje ni in ki je tesno povezana ravno s turistično zgodovino kraja, kar je na področju hitro razvijajočega se kulturnega turizma, ki ga v Portorožu močno primanjkuje, najpomembnejša značilnost.

Na poglede obiskovalcev čaka okoli 500 izjemnih že zbranih primerkov ženskih torbic, ki segajo vse do 17. stoletja. Nekaj jih je pripadalo prav nekdanjim damam iz Portoroža. Neprecenljiva zbirka lahko kraju prinese izreden sloves, ne le zaradi zgodovinskih damskih torbic, pač pa tudi zaradi zbirke torbic pomembnih in slavnih žensk z vsega sveta, ki je druga ključna zbirka muzeja.

Muzej bo zasnovan sodobno, privlačno in doživljeno. V njem bodo tudi lutke v oblačilih ustreznega obdobja in

Predhodnice ženskih torbic, mošnjiki, z začetka 18. stoletja.

Nekaj primerkov prestižnih ženskih torbic iz obdobja od konca 18. stoletja do konca 19. stoletja.

seveda opremljene z atraktivnimi torbicami. Tu bodo filmi, fotografije nekdanjih dam iz Portoroža in predvsem torbice.

Projekt nastanka tega sicer manjšega, a nadvse samosvojega muzeja, je že v polnem teku. Zastavljen je tako, da lokalna skupnost in/ali Občina Piran omogočita manjši prostor v Portorožu,

zavod MEDITERANUM pa bo skrbel za zbirke, postavitve, muzejske dogodke in dogodke zunaj muzeja, širitev, poslovanje, kadre in vse ostalo. Muzej bo odprl vrata najkasneje 6 mesecev po pridobitvi prostora.

Ob tem naprošamo vse dame, da nam podarijo ohranjene torbice, ki jih ne potrebujejo več.

Četrto leto delovanja Romskega društva Mro dada

Piše in foto · Janez Mužič

Tartinijev trg v ritmih romske glasbe

»Ta prireditev je dokaz, da smo multikulturna družba, česar sem vesel in na kar sem ponosen. Sicer pa je romsko društvo Mro dada eno najbolj slikovitih in najbolj živahnih, zato vam želim lep večer,« je na otvoritvi že četrtega večera romske kulture med drugim dejal župan Peter Bossman. Pred štirimi leti ustanovljeno Medobčinsko romsko društvo Primorske Mro dada (Moj oče), ki ima sedež v Piranu, namreč vsako leto pripravi prireditev na Tartinijevem trgu, s katero se predstavijo javnosti. Letošnja je bila v soboto, 2. avgusta, in večerno dogajanje je tako kot vedno razveselilo ter razmigalo mnoge dopustnike, obiskovalce mesta in domačine. Kulturni program z obilo romske glasbe in plesa je tako prerasel v veselo rajanje z občinstvom.

Kot je povedala predsednica romskega društva, Pirančanka Zalika Cener, ki je prireditev tudi povezovala, združujejo že nekaj deset članov. Poleg drugih aktivnosti pa se enkrat na leto potrudijo, da Tartinijev trg obarvajo z romsko glasbo, plesom in programom za otroke. »Tu smo z najboljšimi nameni, da prispevamo k odprtosti, prijateljstvu in da ljudje s pomočjo plesa ter glasbe spoznajo našo kulturo,« je povedala Cenerjeva.

Dogajanje se je začelo s pripovedovanjem pravljič za otoke in risanjem. Nastale risbe so krasile Tartinijev trg vse do konca prireditve. V glasbeno-plesnem delu sta nastopili glasbena skupina Karamela iz Črnomlja in plesna skupina Romano Jilo iz Lendave, romsko kulturo pa so prikazali

še z različnimi kulturnimi vložki. Kot je še povedala Zalika Cener, ki je nedavno v romskem in slovenskem jeziku izdala svojo prvo knjigo, v društvu za to jesen pri-

pravljajo nadaljevanje piranskega tečaja romskih plesov, v kratkem pa nameravajo izdati tudi CD z njenimi pesmimi.

Raziskovanje delfinov v polnem zamahu

Piše · Aljaž Malek, Morigenos

Srečanja z delfini in poletni raziskovalni tabori

V Piranu se v poletnih mesecih kulturne in športne prireditve vrstijo druga za drugo, le malo stran od vsega dogajanja in turističnega vrveža pa, neopazno nepozornim očem, na morju in v stolpu cerkve svetega Jurija društvo Morigenos raziskuje delfine.

Za nami je uspešna prva polovica raziskovalnega leta. Trdo delo in potrpežljivost ter prenekateri klic pozornih ljubiteljev globoke modrine so dali rezultat skoraj 40 opazanj naših morskih prijateljev do sedaj.

Poleg starih znancev smo opazili kar nekaj novih plavuti, med drugim tudi nekaj mladičev. Najmlajši član naše populacije je novorojeni mladič delfinke Daphne, ki je tako že tretjič, odkar jo poznamo, postala mama. Ob srečanju na morju je mladiček razposajeno plaval ob mami in se nekajkrat pogumno približal tudi našemu čolnu. Zanj poleg mame skrbijo tudi drugi delfini v skupini, kot sta Bananko in Deinon. Upamo, da bo Daphne pri vzgajanju in učenju novega mladička enako

uspešna, kot je bila pri prejšnjem. Veseli nas, da smo med opažanja delfinov v zadnjem letu srečali tudi nekaj tistih, ki jih že kar dolgo ni bilo na spregled. Kljub temu da se naši prijatelji večinoma zadržujejo kar precej stran od obale, so letos že kar nekajkrat razveselili in navdušili pozornejše pešce na piranski Punti. Delfini so se obali namreč kar precej približali.

Poleg začetka počitnic julij predstavlja tudi pričetek poletnih raziskovalnih taborov društva Mo-

rigenos, ki potekajo do septembra. Taborov se udeležujejo ljudje z vsega sveta, z namenom, da bi pomagali pri raziskovanju in varovanju delfinov v severnem Jadranu. Udeležba na poletnih raziskovalnih taborih je nepozabna izkušnja, zato se marsikateri udeleženec ponovno vrne. Vsi tisti, ki bi radi поближе spoznali zanimivi vsakdanjik raziskovalca delfinov, ste vabljeni, da se pridružite društvu Morigenos. Vse informacije o taborih so dostopne na spletni strani www.morigenos.org.

Mednarodno sodelovanje

30 let sodelovanja društva DRAVA iz Augsburga in Občine Piran

V nedeljo, 8. junija 2014, je na Tartinijevem trgu v Piranu potekal Večer slovenske folklorne in glasbe, s katerim smo praznovali 35-letnico delovanja Slovenskega kulturnega in športnega društva DRAVA Augsburg ter 30-letnico njegovega sodelovanja z Občino Piran. Ob tej priložnosti jim je župan Peter Bossman podelil plaketo občine Piran za uspešno udeležbo njihovega poslanstva, za ohranjanje slovenskega kulturnega izročila in tradicij ter za izjemno dobro razvite kulturne, športne in druge dejavnosti ter s tem za prispevek k promociji Občine Piran in Slovenije v tujini.

Ob tem je župan dejal, da je društvo vsa leta uspešno ohranjalo slovenski jezik in kulturo, pred 30 leti pa jih je v njihovih prizadevanjih podprla tudi Občina Piran. "V Piranu so našli prave prijatelje, naj ob tem omenim gospo Tončko Senčar in folkloristko Nina Luša. Lani sem se s člani društva DRAVA srečal na tradicionalni folkloriadi v Augsburgu in moram povedati, da so name naredili nepozaben vtis," ni skrival veselja Bossman.

V Piranu je stike s slovenskimi zamejci v Augsburgu pred 30 leti navezala neutrudna in vztrajna gospa Tončka Senčar. S pomočjo raznih odborov, skupščine občine Piran, iz-

vršnih svetov in piranskih županov ter ob pomoči številnih zavodov, Mestne knjižnice, kulturnih in športnih društev ter Folklorne skupine Val iz Pirana ji je uspelo stkati globoke, pristne in prijateljske vezi, ki držijo vse do danes.

Tako ne mine leto ne da bi se obiskali, organizirali gostovanja, folklorne seminarje in srečanja. S pomočjo Občine Piran, občank in občanov ter Mestne knjižnice se lahko prav društvo DRAVA iz Augsburga pohvali z največjim številom slovenskih knjig, ki jih z veseljem posojajo tudi drugim slovenskim društvom v zamejstvu. Nešteto krat smo z zbiral-

no akcijo tako med Pirančani kakor tudi institucijami obogatili njihov vsakoletni srečelov, katerega izkupiček je seveda namenjen delovanju slovenskega društva; neprecenljiv pa je tudi prispevek našega Folklornega društva Val, gospoda Valterja Surine in kasneje gospe Nine Luša ter še nekaterih posameznikov, ki vsako leto obiščejo Augsburg in izvedejo seminar slovenskih ljudskih plesov in glasbe.

Predstavili so se plesalci, ljudski godci in pevci slovenskega kulturnega in športnega društva DRAVA iz Augsburga in folklorne skupine Val iz Pirana.

Sedmo leto prijateljevanja

Piše · Mirjam Kastelič, predsednica RD »Stena«; foto · Ivo Kastelič

Tradicionalno srečanje RD »Stena« iz Dragonje in italijanskega društva AGA iz Agugliane

Začelo je pred sedmimi leti in še vedno traja, vsakoletno prijateljsko druženje RD »Stena« in italijanskega društva AGA (Associazione Giovani Agugliana). Letošnje tradicionalno dvodnevno srečanje, ki je potekalo 14. in 15. junija, so gostili italijanski prijatelji. Prijetno druženje so popestrili z ogledom mesteca Marostica, kjer se vsakega septembra od leta 1923 odvijajo šahovske igre z živimi figurami, ter Palladijeve vile »Da Porto Barbaran« v Montorsu, kjer je Luigi da Porto napisal slovito

zgodbo o Romeu in Juliji, ki je navdihnili angleškega dramatika Shakespeara.

Vsakoletno srečanje društev pa ne mine brez nogometne tekme. Pomerili sta se ekipi obeh društev in kot lansko leto so tudi letos slavili fantje iz društva AGA.

Udeleženci srečanja so se pred odhodom iz Agugliane še poklonili spomenu na preminulega Bepija, člana obeh društev, ki je bil pobudnik prijateljevanja med društvoma.

Pred slovesom še skupinski posnetek in objuba za srečanje v Sloveniji v naslednjem letu.

In memoriam

Piše · Družina Vilhar - Vidovič

Mario L. Vilhar (1925–2014)

V 89. letu je umrl nam vsem dragi Mario L. Vilhar, slikar, kipar, grafični oblikovalec in novinar.

Rodil se je 29. junija 1925 v Velikem Otoku pri Postojni v slikarski družini.

S slikarstvom se je ukvarjal od leta 1943, s kiparstvom in grafičnim oblikovanjem pa od leta 1945. Imel je 112 samostojnih in 26 skupinskih likovnih razstav doma in v tujini, kot grafični oblikovalec je zapustil bogato dedišči-

no. Oblikoval je številne grafične podobe podjetij, organizacij, medalje, plakete in plakate za slovenske filme.

Leta 1965 je uvedel v kiparstvo tehniko metalizacije terakote.

Kot novinar se je posvečal časopisni ilustraciji, karikaturi in fotografiji.

Bil je:

- član Društva oblikovalcev Slovenije,
- član Društva novinarjev Slovenije.

V zaokroženem opusu, ki ga je Mario L. Vilhar ustvarjal kar šest desetletij, nas poleg vsega drugega pritegneta neverjetna plodovitost in raznolikost.

Vilharjevo oblikovanje, plastika in slikarstvo so izraz notranje nuje, so tudi avtorjev način komuniciranja z ljudmi in govore o izrazito mediteranskih sestavinah njegovega življenja in dela.

V svojem obširnem oblikovalskem opusu nam odpira pogled v pomemben del množične produkcije, s katero se srečujemo v vsakdanjem življenju. Dragoce na sestavina njegovega opusa je nagovor, ki se giblje v okvirjih tradicij in vsem razumljivih simbolov, je dokument, ki govori o sociologiji in etnologiji grafične in likovne produkcije.

Bil je neutrujen in senzibilen ustvarjalec, v katerem tli sredozemska žerjavica, lirik, ki je v tihožitjih in krajinah odkrival prikrito, vsakdanjim očem odtegnjeno fantastiko. Estet, ki se je znal pronicljivo pogrezniti v lepote Postojnske jame.

(dr. Ivan Sedej ob stoti likovni razstavi – povzetek)

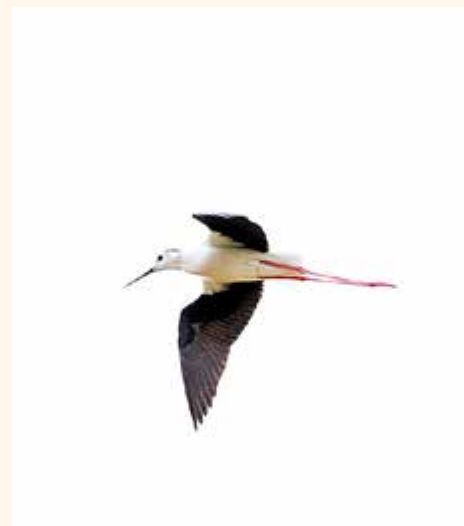
Piše in foto · Rok Dolničar

Polojnikov prelet

Oglašanje ptice v daljavi. Tam daleč nekje mora biti. Skrita v travi Sečoveljskih solin sredi zapuščenega solnega polja. Del narave in kulture, ki so nam jo zapustili naši predniki. Ptica kot da protestira s svojim glasnim in prodornim glasom, ker sem se prikazal s svojo podobo, podobo umetnega v svet harmonije, v svet naravnega, globljega in bolj pristnega. Le katera je, pomislim in naredim nekaj korakov bližje. Pogledam v daljavo in jo zagledam. Polojnik, ki brani svoje gnezdo. Prepričljivo vzleti proti meni. Leti nizko in hitro, nato se dvigne nad mano, tja v višino, tja proti nebu. Sledi počasen prelet v vsej svoji eleganci, kot kakšen gledališki nastopač. Opozarja me s svojo podobo, s svojim oglašanjem, glasom iz pradavnine.

Res je. Umeten in preveč racionalen sem. Oddaljil sem se od svojega bistva, od univerzalnega. Želim si nazaj. Sem utrinek v soncu in želim ga živeti. Ne želim umreti z glasbo, ki jo nosim v sebi. Želim jo predati, predati svoji kulturi, sočloveku.

V Sloveniji so polojniki začeli gnezditi v Sečoveljskih solinah v 90. letih prejšnjega stoletja. Od takrat naprej pri nas redno gnezdijo okrog 10 parov. Gnezdo si naredi iz rastlinja in ga malce dvigne nad vodno gladino. Bela ptica z dolgimi rdečimi nogami in črnimi perutmi lovi vodne žuželke, paglavce in majhne rake. Vrsta je selivka, ki prezimuje v osrednji Afriki, k nam pa se vrne spomladi.

50 let glasbene kariere, od tega 30 let kot One man band

Piše in foto · Janez Mužič

Milan Petrovič – ikona slovenske pop scene

Še zlasti v Piranu in na Obali vemo, da iz vsakega svojega nastopa naredi zabavo, kot se spodobi, pa naj igra za naključne turiste v Piranu, za malčke na Debelem Rtiču, na poslovni, rojstnodnevni ali kakšni drugi zabavi ali pa za študente na Pokljuki. Program ima za vse vrste poslušalcev, nastopa po vsej Sloveniji in je izdal že 7 samostojnih kaset ter 3 CD-plošče. Predvsem pa verjetno pri nas ni glasbenika, ki bi imel daljši rokarski staž in bi bil tej glasbeni sceni zvest dlje od njega. Začel je v šestdesetih letih, v takrat zelo priljubljenih mariborskih skupinah Korali in kasneje Generacija, a se je leta 1983 odločil, da bo raje nastopal sam v One man bendu. Tako proslavlja tudi 30 let te samostojne glasbene poti.

V Piran je prišel leta 1976. Skupaj z Marjanom Sovičem sta v duetu Virgo zabavala turiste. Ko bi se morala vrniti domov v Maribor, je dobil novo dolgoročno ponudbo za nastopanje v piranskih Treh papigah. Ker je živel od glasbe, ker je bilo življenje v Piranu lepo in ker so ga Primorci vzeli za svojega, je ostal tu za vedno. O Piranu pravi: »Takrat je bilo na obali vse polno hotelov, restavracij, barov in diskotek, kjer smo lahko nastopali. Glasba se je igrala na vseh koncih. Bila je na terasah hotelov in restavracij, na kegljišču na Puntji, da o veselnicah na stadionu ne govorim. Tisti Piran me je pritegnil.«

50 let glasbene kariere, od tega 30 let kot One man band.

Rodil se je pred dobrimi šestdesetimi leti v Mariboru, kjer se je v Industrijski kovinarski šoli izučil za avtokleparja. Vzporedno je obiskoval oddelek solo petja na glasbeni šoli, obenem pa še klavir. Potem se je vpisal na srednjo tehnično varilsko šolo in za tem na študij prava, sicer pa o svoji mladosti pravi: »Prava nisem nikoli končal. Naredil sem samo en izpit, iz predvojaške vzgoje. V službo nisem hodil nikoli, a sem med počitnicami barval žlebove na mariborskih hišah, vlival sem betonske bloke in prekladal hlodovino. Ta leta sem namenjal učenju igranja kitare. Z njo sem se rad udeleževal oddaj Pokaži, kaj znaš, kjer sem dobival pevsko

rutino, dokler ni prišel čas za moj prvi ansambel. To je bila skupina Žabkar in nato Generacija, ki je bila med prvimi skupinami v takratni Jugoslaviji, ki so odšle igrat v tujino.«

O tistih časih pravi: »Rock je takrat postal moj način življenja, a je prišlo obdobje, ko se samo od rock'n'rolla ni dalo preživeti. Tako sem razširil delovanje kot DJ, animator in skladatelj lastnih pesmi. Leta 1978 sem z njimi nastopil na Veseli jeseni in na prvem festivalu Melodije morja in sonca, kjer sem za lastno skladbo Pesem mornarjev dobil nagrado.«

Leta 1983 je začel nastopati samostojno, kot pevec in instrumentalist hkrati. Tako

se že 30 let imenuje One Man band. Nadvse je uspešen, saj je postal tudi član zlate lige one man bandov Evrope. Ima njihov poseben certifikat, ki mu omogoča nastope v hotelih, kot so Hilton in Sheraton. Igra tudi za protokol vlade, za zaključene družbe in še zlasti z veseljem za otroke šolskih kolonij na Obali. V zadnjih treh desetletjih je na njegovih zabavah rajalo že kar kakih sto tisoč otrok. A rad zabava tudi starejše in dodaja: »Imam poseben program pod naslovom »Oldies but Goldies«, s katerim nastopam tudi po casinojih v Avstriji, Italiji in pri nas ter seveda v različnih pubih in lokalih.«

Ob polstoletni obletnici svoje glasbene kariere pripravlja izid svoje prve pesniške zbirke. Izšla bo tudi CD-plošča. Njegova posebna skrb pa so živali. Je borec proti njihovemu mučenju, o čemer pravi: »Živali se ne morejo braniti, človek jim je edini in največji sovražnik. Doma imam dve mački, Niki in Maki ju kličem, ki sem ju posvojil s piranskih ulic. Na daljavo sem posvojil še osem mačk, ki jih hranim, in če je treba, vozim k veterinarju. Mačke me spremljajo vse življenje, tako da brez njih pri meni ne gre. Na srečo imam pri hranjenju piranskih muc tudi nekaj donatorjev, saj bi pri njihovem številu sam bolj težko zmožl vso skrb zanje.«

Najboljše iz Istre.

integrirani

AGRARIA KOPER

KZ AGRARIA KOPER

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Intervju

Piše · Špela Pahor

Polona Oblak, Pirančanka v Sahari

Polona Oblak je na Filozofski fakulteti v Ljubljani študirala francoščino in italijanščino in je iz francoščine tudi magistrirala. Vedno je rada potovala, njena želja je bila tudi pomagati ljudem, predvsem otrokom, do znanja. Zato ni čudno, da jo je pot zanesla v severno Afriko, v Maroko, kjer se je srečala z italijansko humanitarno organizacijo Bambini nel deserto. Zdaj preko te organizacije že štiri leta poučuje francoščino berberske otroke in ženske v vasi Hassi Labiad v provinci Errachidia v maroški Sahari. Konec šolskega leta smo jo povabili v Mestno knjižnico Izola, kjer je trem skupinam izolskih tretješolcev pripovedovala o življenju Berberov v tej vasi, njen prijatelj Salem Ait Ha pa je radovednim otrokom pripovedoval berbersko basen v berberskem jeziku – seveda jo je Polona potem povedala še po slovensko. Izolski otroci so na Salemovo željo pripravili vprašanja za berberske otroke, ti pa jim bodo poslali odgovore v jeseni, ko se Polona in Salem vrneta v Saharo, saj se takrat tudi tam spet začne šola. Upamo, da bomo lahko sodelovanje med izolskimi in berberskimi otroki nadaljevali tudi v prihodnje. Da bi tudi vi bolje spoznali Polonino izkušnjo, smo jo prosili za kratek pogovor.

Polona, kako si se odločila za študij jezikov in kaj ti je ta študij dal? Kdaj si začutila željo, da bi postala učiteljica?

Tuji jeziki so mi bili vedno všeč. V otroških letih sem se naučila italijanščino in angleščino, na gimnaziji pa še francoščino. Zelo rada potujem in znanje tujih jezikov nam odpre nešteto poti, omogoči, da sploh spoznamo druge ljudi, spletemo z njimi vezi, obiščemo tuje države, se poglabimo v njihovo kulturo in jo lažje razumemo ... Zato sem se tudi odločila, da grem študirat jezike. Na začetku sploh nisem želela biti učiteljica, a sem bila v času študija na obvezni praksi v Franciji in tako sem ugotovila, da zelo rada poučujem.

Kaj te je privledlo v Afriko?

Med bivanjem v Franciji se mi je porodila želja, da bi obiskala Maroko, vendar nekako ni bil pravi trenutek, da bi odpotovala tja. No, decembra 2009 sem si rekla, ali grem sedaj ali pa sploh ne grem ... In tako sem si kupila karto za Maroko. V pušča-

vo pa me je pripeljal mektoub, to je usoda.

Kako si spoznala organizacijo Bambini nel deserto in postala njihova sodelavka?

Humanitarno organizacijo BnD sem spoznala med svojim potovanjem po Maroku. Najprej sem videla, da je v tej vasi združenje, kjer opismenjujejo ženske, in to je pritegnilo mojo pozornost. Že pred časom se mi je porodila želja, da bi poučevala v drugačnem kontekstu, kot sem to sicer počela, torej ne v gimnaziji ali jezikovni šoli, kjer so ljudje oz. otroci tako rekoč prisiljeni k učenju, temveč nekoga in nekje, kjer je to res potrebno. Nato sem šla slučajno na čaj v neki hotel – prav tako v tisti vasi – in tam videla plakat, ki je prikazoval projekte te organizacije v regiji. Zapisala sem si njihovo ime, internetno stran in z njimi vzpostavila

stik neke spomladi, ko sem se že odločila, da se tja vrnem in poučujem v združenju. BnD sem poslala svoj življenjepiš, razložila, kaj želim tam početi, ponudila svojo pomoč in oni so jo rade volje sprejeli. Ponovno mi je znanje jezikov odprlo vrata v zame nov svet mednarodnega sodelovanja in humanitarnega oz. prostovoljnega dela. Na začetku si sploh nisem predstavljala, da bom imela tolikšno odgovornost, saj sem postala njihova predstavica v puščavi in v Maroku.

Kako si se vživela v življenje v novem kraju in z novimi ljudmi?

Na začetku mi je bilo seveda težko ... Vsi vemo, da so oni Maročani, nato še Berberi in muslimani po veroizpovedi. Vendar se določenih stvari ne da najti v knjigah, pač pa jih moram sam spoznati. Te pa zadevajo kulturo, tradicijo, vezi in odnose med ljudmi znotraj vasi, samo plemensko

življenje. Tam namreč še vedno živijo tako kot nekoč, torej v plemenu. Ščasoma pa človek spozna in se navadi na marsikaj, se marsičesa nauči in razume ... Takrat postane vse lažje. Sicer pa je, kot pravijo tam: "Faites comme chez vous, mais n'oubliez pas que vous êtes chez nous." To pomeni: Počutite se kot doma, vendar ne pozabite, da ste pri nas.

Nam lahko kaj poveš o Berberih – kdo so, kako živijo, kakšne so njihove navade, jezik, kultura?

Berberi so domorodci Afrike, torej tudi Maroka, pred prihodom islama. Berbere najdemo tudi v Alžiriji, Tuniziji, Libiji, Egiptu in Maliju, vendar imajo v vsaki državi drugačno ime. Nekoč, ko še ni bilo meja znotraj Afrike, so živeli kot nomadi in potovali s svojo živino, zato jih najdemo v različnih državah.

V Maroku večina Berberov živi v vaseh ali mestih. Nekateri so še vedno nomadi, torej živijo v šotirih. Vas, v kateri živim in poučujem, je nastala šele okoli leta 1960, ko so začeli opuščati nomadsko življenje. Po veroizpovedi so muslimani, vendar so bili pred tem judovske vere in prvotno celo politeisti, saj so verjeli v bogove sonca, zemlje, vetra in tako dalje.

Nekoč je nomadstvo terjalo močno povezanost med člani klana oziroma skupine, saj je posameznik težko preživel sam. Ta plemenski način življenja in podrejanje tradiciji sta še vedno močno prisotna, ne glede na to, da smo že leta 2014. Včasih se mi zdi, da je tam, kot bi se ustavil čas, kot da sem v neki drugi dimenziji ... To je pač poseben svet.

Način življenja Berberov je seveda povezan z vero, vendar je zelo očitna tudi tesna povezanost z naravo: zemljo in rastlinami. Berberi še danes raje posegajo po zdravilnih rastlinah, kot pa da bi šli k zdravniku.

Govorijo berberščino, ki se spreminja glede na področje: na severu Maroka oziroma Rifu govorijo tarifit, na osrednjem delu tamazirt, na predelu Soussa, to je Agadir z okolico, pa asousit.

Kako so te Berberi sprejeli medse?

Mislím, da so me lepo sprejeli, vsaj tako se jaz počutim ... Navsezadnje sta delo, ki ga tam opravljam, in dejstvo, da sem se

naučila kolikor toliko berberščine in daridje, to je maroška arabščina, da sem sprejela njihov način življenja in navade, recimo v prehrani in nošenje rute, pripomogla k temu, da je sobivanje lažje. Kot povsod pa se seveda tudi tam včasih najde kdo, ki bo bolj hladen samo zaradi dejstva, da sem tujka, torej drugačna.

Katere jezike poleg maternega še govorijo?

Govorijo še maroško arabščino, velika večina jih govori tudi francosko, špansko, angleško ... Nekateri zaradi stikov in dela s turisti govorijo celo japonsko.

Kaj se pri njih otroci učijo v šoli? Radi hodijo v šolo? Je šola obvezna? Imajo tudi neopravičene ure? Česa so berberski otroci najbolj veseli?

Program osnovne šole na področju puščave, torej v vaseh, zajema matematiko, arabščino, francoščino, islamski verouk, zemljepis, fiziko in tako dalje. Nimajo pa telovadbe, likovnega ali glasbenega pouka, torej ničesar, kar bi razvilo se kakšno dodatno spretnost pri otrocih. Otroci so vsepovsod enaki: tudi tam nekatere radi hodijo v šolo, drugi pa ne. Vsi pa se radi igrajo z žogo, avtomobilčki, rišejo ... Šola je seveda obvezna do 15. leta, vendar neopravičene ure niso tako pomembne kot pri nas, saj je pomembnejše preživeti ali pa tradicija. Mnogo jih tako manjka zaradi kakega slavlja v družini, recimo poroke, ki pri njih traja tri dni, ali pa rojstva otroka, smrti v družini. Nekateri so odsotni, ker delajo in s tem pomagajo družini pri preživetju. Tako na primer turistom prodajajo fosile in podobno. Nekateri tako sploh ne dokončajo osnovne sole, saj morajo delati, dekleta pa se največkrat poročijo okoli 15 leta.

Lahko opišete potek dneva v vaši vasi?

Po navadi ljudje vstajajo okoli sedmih, pojedjo zajtrk in gredo delat. Ženske ali dekleta gredo po vodo k

vodnjaku, moški obdelujejo vrtove v oazi. Nato ženske zamesijo kruh, pospravijo, perejo in pripravijo kosilo, po navadi je to tajin ali tadjin, ob petkih pa kuskus. Kosilo je navadno okoli pol dveh. Kosilo je zelo družaben trenutek, ki mi je zelo pri srcu, saj si takrat hrano delimo vsi prisotni. Jemo iz iste posode, vendar vsak pred seboj ... Nikoli se ne je s priborom, pač pa s kruhom. No, razen kuskusa, ki ga sedaj jedo z žlico, včasih pa so ga jedli kar z roko, in sicer tako, da so naredili kroglico. Ta običaj so bolj ali manj opustili. Kosilo se vedno konča s sadjem. Nato sledi počitek. Okoli štirih, petih popoldne je čas malice: obvezno se pije čaj, včasih tudi bela kava ali mleko s sladkorjem, zraven pa kruh, oljčno olje, datljev sirup, marmelada ... Nato pa ženske kuhajo večerjo – juho, ki je zelo podobna naši ječmenovi mineštri. Spat pa se gre zgodaj, okoli devetih zvečer. Seveda, obvezna je molitev petkrat na dan. K molitvi kliče mujezin in tako tudi vedo, koliko je ura, sicer pa za uro vedo tudi po soncu in sencah.

V vasi si spoznala tudi Salema, ki je prišel s teboj na počitnice v Piran. Salema zna več jezikov, recimo odlično govori francosko, uči pa se tudi slovensko. Kje se je vseh teh jezikov naučil? Kakšno se mu zdi življenje v Piranu oziroma v Sloveniji?

Da, Salema je poliglot. Govori seveda berbersko, arabsko, in sicer klasično arabščino in dialekt daridje, francosko ... Tekoče pa govori tudi špansko, italijansko, angleško, nekaj besed nemščine in japonsčine. Teh jezikov se je naučil zaradi dela s turisti, saj organizira potovanja po Maroku. Slovenščina se mu zdi zelo zanimiva, včasih težka, včasih lahka, vsekakor pa eksotična in drugačna od jezikov, ki jih že pozna. Uči se je sam s knjigo in CD-ji, dosti besed pa se nauči pri meni doma, torej v družinskem krogu ali pa s prijatelji. V Sloveniji mu je všeč, zelo rad ima

morje ... Še posebej mu je všeč to, da ni tako vroče kot v Maroku oziroma v puščavi.

S Salemom pripravljata knjižno izdajo berberskih basni v več jezikih. Kako je nastala ta ideja?

Ideja, da bi sploh zapisali berberske basni, ima svoj izvor v opazki, da danes Berberi izgubljajo in pozabljajo to dediščino, ki se prenaša predvsem ustno. Nove generacije je skoraj ne poznajo, starejše pa so jo žal že skoraj pozabile. Poleg tega sva želela, da bi berberske basni spoznali odrasli in otroci iz različnih držav, zato bo knjiga večjezična. Basni sva prevedla v italijanščino, španščino, francoščino, angleščino in slovenščino.

Ali v vasi še živi pripovedovanje pravljič, basni? Kaj pa skupno petje, glasba in ples?

Včasih starejše ženske pripovedujejo zgodbe iz ljudskega izročila, vendar vse manj in manj ... Petje, glasba in ples pa so še vedno zelo prisotni. To se da najlepše videti ob porokah in družinskih proslavah, kot sta rojstvo otrok, obrezovanje fantkov in podobno.

Kaj te je v vasici najbolj presenetilo, recimo nekaj, kar je najbolj drugačno od naše kulture?

Najbolj so me presenetile poroke, te so res nekaj izjemnega in so pristen del njihove tradicije in kulture.

Najdeš tudi kako stično točko med našo in njihovo kulturo?

Kar zadeva kulturo ne, a navsezadnje smo si ljudje povsod po svetu enaki. Vsi potrebujemo ljubezen, toplino, hrano, zavetje, imamo čustva ...

Salema je povedal, da bi zelo rad napisal knjigo o življenju v vaši vasi. Znan je afriški pregovor: Ko umre starček, je kot bi izginila cela knjižnica. Je v vasi še veliko starih ljudi, ki mu bodo lahko pomagali pri posredovanju tradicionalnega znanja in spominov na preteklost?

Da, zelo si želi napisati knjigo o tem, kako so ljudje nekoč živeli. Oba meniva, da bi bila knjiga zelo pomembna z antropološkega vidika, saj bi odkrili veliko stvari o načinu življenja Berberov, ki jih tujci sploh ne poznamo, verjetno pa jih ne poznajo niti njihove mlajše generacije. A če želiva to narediti, morava pohiteti, saj starih ljudi ni več veliko.

S Salemom sta bila nekaj časa tudi v Mehiki, kjer si prav tako poučevala francoščino. Kako bi primerjala vse tri kulture: berbersko, mehiško in slovensko? Katera kultura ti je najbližje, katera najbolj všeč in kje se počutiš najbolj doma?

Oprostite, vendar na to ne bi odgovorila, ker kakor sem spoznala mehiško kulturo, mi ni preveč pri srcu ...

Kakšni pa so tvoji načrti za prihodnost?

Znotraj humanitarnega projekta smo odprli tako imenovano pravično trgovino, kamor ljudje, predvsem ženske in združenja, prinašajo svoje izdelke, mi pa jih prodajamo turistom. Izposojamo tudi električna kolesa. Želela bi bolje razviti trgovino in pritegniti več obiskovalcev in kupcev. Rada bi nadaljevala tudi poučevanje francoščine, vendar v mestu, saj bi se tako bolje naučila arabščine in pridobila nove izkušnje.

Polona, hvala za čas, ki sta si ga s Salemom vzela za naše izolske otroke in za ta pogovor. Bi ga hotela sama zaključiti s kakšno posebno mislijo, sporočilom našim bralcem?

Hvala Mestni knjižnici Izola za to priložnost. Moje sporočilo bralcem pa je sledeče: za srečo ne potrebujemo bogastva. Bolj bi morali ceniti nekatere osnovne stvari, ki jih imamo, na primer tekočo vodo, elektriko, poln hladilnik, dostop do izobrazbe, svobodo in ne podrejenost veri in tradiciji, potni list in svobodo pri gibanju in potovanjih ... Te stvari namreč še zdaleč niso dane vsem.

Intervju

Piše: Špela Pahor

Vesna Makarov, perspektivna oblikovalka tekstilij

V juliju je bila v Mestni knjižnici Izola na ogled slikarska razstava Vesne Makarov, mlade mamice in modne oblikovalke, doma iz Tržiča, ki že pet let živi in ustvarja v Piranu.

Vesna sicer izdeluje ročno potiskane tekstilne torbe, potiskane majice in nakit. Majčke so potiskane z digitalnim tiskom ali sitotiskom ter z unikatnimi dizajni. Vesna sama oblikuje tekstilne vzorce, ki jih nato natiska na posamezne majice, za konec pa jih popestri s kakšnim izvezenim dodatkom, ki oplemeniti blago. Motivi so večinoma abstraktni z geometrijsko obliko.

Zadnje čase ustvarja tudi ilustracije in slike na papirju v kombiniranih tehnikah kolaža, digitalni in risani tehniki. Da bi tudi vi bolje spoznali Vesno, smo jo povabili k pogovoru.

Vesna, prihajate iz Tržiča. Kaj vas je pred petimi leti zaneslo k nam na morje?

Kaj pa drugega kot ljubezen (smeh)! Res pa je, da mi je Piran že od nekdaj pri srcu, na prav poseben način – kot bi se pod gladino vsakdana skrivalo tiso-

če zgodb, ki samo čakajo, da jih odkriješ na samosvoj način ...

Zanimiv je vaš priimek Makarov. Od kod izhaja?

Iz Rusije. Moj pradedek je bil Rus, pravzaprav kozak, ki se je kot mlad vojak zaljubil v Slovenko, mojo prababico, in nato ostal v Sloveniji.

Po izobrazbi ste modna oblikovalka. Kje ste se izobraževali za ta poklic in kako ste se odločili za ta študij?

Izobraževala sem se najprej na srednji oblikovni šoli (SŠOF, smer modno oblikovanje), nato pa še na višji Naravoslovno tehniški šoli (NTF v Ljubljani, smer oblikovanje tekstilij in oblačil). Proti koncu študijskega leta sem šla še na študijsko izpopolnjevanje na Dansko, na eno boljših skandinavskih šol na področju oblikovanja. Imenuje se Designskolen Kolding.

Za delo na področju modne oblikovanja ste prejeli tudi nekaj nagrad. Katere so to in kaj vam ta priznanja pomenijo?

Prejela sem Prešernovo nagrado za diplomsko delo: »Giblјive slike« – slikarske tehnike v oblikovanju tekstilij in oblačil, letos sem pa v sklopu Meseca oblikovanja prejela nagrado za perspektivnega slovenskega oblikovalca tekstilij in oblačil 2014. Vsekakor sem vesela vsake nagrade, dajo mi nov zagon in motivacijo za nadaljnje delo. So tudi neke vrste potrditev, da sem na pravi poti.

Se v Sloveniji da preživeti z modnim oblikovanjem ali bi si morda želeli v tujino?

Tujina je mamlјjiva, a tudi v tujini ni lahko ... Želela bi si v tujino, tam so možnosti pridobivanja izkušenj veliko večje. Če ne drugače, na kakšno izobraževanje, delavnico ... A

trenutno ustvarjam v Sloveniji, natančneje v Piranu, in želim si ustvariti nekakšno bazo, ter se nato širiti in povezovati, morda tudi čez mejo. Puščam odprta vrata.

V Sloveniji se da živeti od oblikovanja, vendar moraš biti temu resnično predan, delo moraš opravljati s strastjo, biti moraš fleksibilen, vedno na preži za novimi priložnostmi, biti moraš delaven in imeti tudi srečo, da spoznaš prave ljudi na pravem mestu.

Ustvarjate različne izdelke, od uporabnih torb in majic do nakita in slik. kateri vaši izdelki so vam najljubši? In kateri se najbolje prodajajo? Je med našimi in tujimi kupci kakšna

razlika, kaj na primer najraje kupujejo, kakšen okus imajo, koliko lahko zapravijo?

Meni so vsi izdelki po svoje ljubi ... V vsakega posebej dam del sebe, se mu posvetim, si vzamem čas, da ga oblikujem in likovno izpolnim. Je pa verjetno res rdeča nit mojega ustvarjanja »slika in tekstil« v takšni ali drugačni navezi.

Najbolje se prodajajo slike-ilustracije manjših formatov, unikatne majice ter unikatne potiskane torbe. Morda je res, da tujci manj gledajo na ceno, kadar jim je nekaj všeč, bodo to kupili. Slovenci bi najraje imeli vse po 5 evrov (in da ni iz Kitajske), pa seveda ne vsi ... Še so nekateri, ki cenijo ročno delo

in so pripravljene tudi podpreti ustvarjalca.

Lotili ste se tudi slikarstva. Je bila ta želja v vas že prej ali ste jo začutili ob ustvarjanju uporabnih izdelkov?

Že od nekdaj! Čopič je moj »prijatelj«. V slikanju čutim svobodo, omogoča mi, da vedno znova odkrivam nove dimenzije ustvarjalnosti. Velik izziv mi hkrati predstavlja vprašanje, kako idejo slikarstva izraziti s pomočjo različnih medijev in tehnik pri oblikovanju tekstila.

Posrečene so vaše slike v tehniki kolaža. So razgibane, estetske in nekatere tudi duhovite. V tehniki slikanja z akrili pa ste še na poti iskanja. Bi nam povedali, kateri so poleg modne skice vaši najljubši motivi?

Ja, dobro ste opazili, kolaži so mi bili vedno pri srcu. Naslednji korak bi bil prenesti jih na večje formate ali kaj povsem novega ... Tudi modna ilustracija mi leži, a sem jo tokrat dala na stranski tir. Vedno bolj se nagibam k abstrakciji. Privlačijo

me liki, geometrija, abstraktne oblike, skratka ne povsem realne podobe ... in vedno barvno skladne ali kako drugače barvno navdihujoče in drzne. Všeč mi je, kadar je v sliki, oblačilu ... čutiti tisti prvinski vzgib oz. potezo umetnika-ustvarjalca. Povsem pa me prepriča šele celota. Veliko pozornost posvečam tudi detajlom, ki pa so neke vrste »srce« izdelka.

Imate sinka, starega 4 leta, ki še hodi v vrtec. Kot vsi otroci najbrž tudi vaš potrebuje veliko pozornosti in ljubezni, pa tudi skrbne nege in vzgoje. Kako vam uspe ob družini najti čas še za ustvarjanje in nato še za prodajo izdelkov?

Dobro vprašanje (smeh). Mojemu sinu je ime Marsel in je moja največja ljubezen! Prav on mi da največ moči in ljubezni, da lahko nadaljujem tisto, v kar verjamem. Svoj prosti čas najraje preživljam z njim in Marsel me vsak dan posebej uči, kako je življenje lahko preprosto, kako malo je potrebno za nasmehek in da pozabiš na skrbi. Ustvarjam

tako, da si postavljam prioritete: enkrat delo, drugič organizacija, tretjič ustvarjanje. A vedno poskrbim, da si vzamem čas za sina, to mi je prva in edina prioriteta. Uspeva mi, ker se zelo potrudim, da mi uspe, pa četudi mi včasih ne uspe ... Takrat se najprej poskušam umiriti, znova premislim in grem zopet naprej, proti ciljem, ki sem si jih zastavila.

Kaj še radi počnete, kadar niste v ustvarjalnem elementu, pri stojnici ali z družino? Morda radi plavate, se sprehajate, berete knjige?

Sprehajam se ravno ne (smeh), to bom verjetno počela, ko bom v pokoju ... Včasih grem rolat, rada imam tudi dobre koncerte, predstave, rada spoznavam nove zanimive ljudi, rada tudi plešem in pojem

in uživam v gurmanskih dobrotah.

Gospa Vesna, hvala za pogovor in lepo poletje vam želimo.

Hvala za zanimiva vprašanja in lep pozdrav!

Srečanja v Piranu 3

Piše in foto · Janez Mužič

27 novih življenjskih pripovedi prebivalcev Pirana

»Hotela sem zabeležiti izkušnje ljudi, ki so se rodili v tem mestu ali vanj prišli in sooblikovali njegovo življenje,« je v uvodu k svoji novi knjigi *Srečanja v Piranu 3* med drugim zapisala Špela Pahor. Gre za 27 življenjskih pripovedi prebivalcev Pirana in za delo, ki je, tako kot prvi dve knjigi te avtorice *Srečanja v Piranu 1* in *Srečanja v Piranu 2*, zakladnica piranske domoznanske dediščine. Založil jo je Mediteranum – Zavod za revitalizacijo mediteranske kulture Piran in ob velikem zanimanju Pirančanov so jo konec junija predstavili na piranskem sedežu Inštituta za dediščino Sredozemlja ZRS Univerze na Primorskem. Z avtorico se je pogovarjala Ksenija Petaros Kmetec, odlomke iz knjige je brala Mirela Bonaca Arzenšek, predstavitev pa sta popestrili še projekcija fotografij Pirana iz polpreteklega obdobja in prijetna feštica, ki je sledila.

Pahorjeva beleži pripovedi prebivalcev Pirana že več desetletji in z njihovimi zapisi ponuja spoznavanje življenja v mestu od prve polovice 20. stoletja do danes. Prva knjiga je prinesla 23 avtobiografskih in biografskih življenjskih zgodb, druga 18, tretja 27, kar je skupaj kar 68 pripovedi, ki jih je zbrala med letoma 1989 in 2013. Gre za življenjske zgodbe posameznikov, ki niso na splošno javno

prepoznavni, pa vendar so njihove pripovedi nadvse pomembne za proučevanje zgodovine in načina življenja v tem mestu.

V tretji knjigi tokrat predstavlja Norino Zamarin, Sergia Perentina, Almerigo Appolonia in Anamarijo Degan, ki so v Piranu živeli že pred drugo svetovno vojno. Sledijo jim priseljenci v Piran in njihovi potomci Ludovika Kalan, Rozina Nussdorfer, Franc Ipavec, Slavko Terčon, Roža Mlakar, Mira Zorec, Sofija Simić, Divka Sladič, Lidia Tomasini, Katarina Ljumezi Butuči, Cecilija Mužinič, Jožica Ža-

gar, Natalija Planinc, Edi Poniž, Darko Šolič, Janja J., Ranko Pepič, Zdravko Kuhta, Jana Kostevc, Mihaela Lipuš, Roberto D'Ans, Aleš Lenassi in Lucijčan Ivan Merljak.

Spremni besedi k knjigi sta napisali lektorica Ana Jurkovič in dr. Nadja Terčon, opremljena pa je z zanimivimi reprodukcijami fotografij Pirana od leta 1940 do 1970, ki so iz bogate zbirke Slobodana Simića - Simeta. Naročite jo lahko na e-naslovu zavod@mediteranum.si ali na številko 040 840 158.

Zalika Cener je predstavila svojo prvo dvojezično slovensko-romsko knjigo

Piše in foto · Janez Mužič

Kar so mi starši dali v zibelko, to sem

Mestna kavarna Piran, ki po obnovi smelo postaja tudi nadvse prijetno kulturno stičišče, je gostila predstavitev prve knjige Zalike Cener Ali na izgubljeni cesti življenja. Pirančani so kavarno popolnoma napolnili, saj je Zalika priljubljena someščanka, dogajanje pa so popestrili pevski zbor Georgios pod vodstvom dirigenta Saša Fajona in skupina trubačev Skandal bend iz Pulja.

O tem, kako je knjiga nastala, se je z avtorico na literarnem večeru pogovarjala Zora Mužinič, beseda pa je večkrat stekla tudi na temo soočanja človeka s samim seboj in njegovim poreklom oziroma koreninami. Knjiga govori o zgodbi dekleta Ali, skozi katero Zalika obuja drobce svojega otroškega življenja v romski mešani družini in pot, ki jo je pripeljala do spoznanja, da je

vsak človek to, kar mu dajo starši v zibelko.

Čeprav je Zalika med Pirančani dobro znana, saj je pobudnica ustanovitve in predsednica Medobčinskega romskega društva Primorske ter organizatorka vse več romskih kulturnih dogodkov, so jo Pirančani tokrat lahko spoznali tudi kot razmišljujočo pisateljico. Glasba in ples jo navdihujeta od malih nog, sedaj pa se temu pridružujeta še literarno ustvarjanje in tudi novinarsko delo.

Poseben čar sta dogajanju dala udeležba članov romskega društva iz Pulja in branje odlomkov iz knjige v slovenskem ter romskem jeziku. Za slednje je poskrbel Veli Husein iz Pulja, od koder je v Piran prišla skupina Skandal bend. Knjigo, ki je izšla v nakladi 500 izvodov, je ilustriral Gianni Colori.

Literarni večer s pesnikom Stipetom Cvitanom

Piše · Zalika Cener; foto · Nataša Fajon

Dalmatinska poezija Pirančanom popestrila večer

Gospod Stipe Cvitan, upokojeni kapitan, avtor treh pesniških zbirk,

napisanih v dialektu, je tako kot ga. Milada Monica, dobitnik Tartinijevega priznanja.

Stipe Cvitan je občutljiv na krizo vrednot, pri tem pa ni le zasanjan pripovedovalec in opisovalec, pač pa kritičen in aktiven soustvarjalec kulturnega življenja v občini Piran in širše.

Na podlagi tega je Društvo meščanov mesta Piran v Mestni kavarni Piran organiziralo literarni večer z recitacijo njegovih pesmi iz zbirk Maslina u ledini, Ne odi noder in Babin pas.

Pesnik piše zgolj v materinščini, to je v narečju – čakavščini – rodnega Tribunja. S tem ko ohranja svojo besedo in kulturo

dalmatinskega naroda, bogati tudi našo večkulturno skupnost.

Pogovor je vodila Lea Kalc Furlanič. Gosti večera so bili Mandolinisti Serenate iz Pirana pod vodstvom Arcangela Svetinija. Z mediteranskim vzdušjem pa nam je večer obarval MePZ Georgios, ki je prvič zapel Cvitanovo pesem Garoful i Murtela (Nagelj in bazilika), pod vodstvom zborovodje Saša Fajona, ki je pesem tudi uglasbil.

Narečna poezija je poseben prevajalski izziv. Že pred leti je ga. Alferija Bržan v šavrinsko narečje prevedla pesem Maslina u ledini – Uoluka u barjedi, ki smo jo tokrat prvič imeli priložnost slišati

v italijanščini kot L'ulivo nella brughjera, v prevodu ge. Adriane Cah. Prevod pesmi U spomen Tartiniju v italijanščino je pripravil g. Mirko Orlič. Literarnega večera smo se udeležili v velikem številu. S petjem MePZ Georgios, ob zvokih mandolin, z edinstveno interpretacijo pesmi, ki jih je avtor doživeto recitiral na pamet, smo preživeli nepozaben pesniški večer.

Prostor je bil prepoln romantike, čustev, tu in tam se je marsikateremu obiskovalcu utrnila kakšna solzica.

Predvsem pa je večer dosegel svoj namen – odzvali smo se na tihe, nevsiljive klice, ki jih šepeta brezčasna lepota glasbe in poezije.

Nova pridobitev v okviru projekta Openmuseums

Piše in foto · Franco Juri

Fontanigge: S kolesom do muzeja solinarstva in razstave

Nova pridobitev in ponudba Pomorskega muzeja za obiskovalce Muzeja solinarstva.

Pomorski muzej je junija, v okviru projekta Openmuseums, javnosti predstavil novo pridobitev: 25 koles, ki so v Krajinskem parku Sečovljejske soline brezplačno na razpolago obiskovalcem parka in Muzeja solinarstva v Fontaniggeah. Tudi družinam, saj je med kolesi tudi pet otroških. Novost so obiskovalci muzeja sprejeli z navdušenjem. Pomorski muzej pa želi z novo ponudbo spodbujati trajnostni turizem v krajinskem parku, ki si prizadeva za vpis na Unescov se-

znam svetovne dediščine. Predstaviti koles, ki se je je udeležila tudi direktorica direktorata

za dediščino na ministrstvu za kulturo, Špela Spanžel, je sledila otvoritev razstave in grafičnega projekta Andreja Blatnika "Cum grano salis". Avtorja in njegovo ustvarjalnost je v četrti obnovljeni solinarski hiši predstavila muzejska svetovalka Duška Žitko. Razstavljene fotografije z motivi Sečovljejskih solin in s posebnim umetniškim pečatom Andreja Blatnika so bile sestavni del po-

Nove razglednice z Blatnikovimi motivi solin.

tujoče razstave Pomorskega muzeja o solinah, ki je bila leta 2010 na ogled v Cankarjevem domu v Ljubljani, letos pa v Muzeju grada Šibenika. Kustos razstave je dr. Flavio Bonin. Konec avgusta bo ista razstava potovala na Madžarsko, v Sombotel. Blatnikove fotografije bo torej možno občudovati v Muzeju solinarstva do konca avgusta. Ob razstavi je Blatnik predstavil tudi širši projekt "Cum grano salis", ki zajema niz velikih razglednic, knjižnih kazalk in plakatov na temo solin

in pomorstva (Galeb). Projekt in predstavitev koles sta del skupnih prizadevanj Pomorskega muzeja in Krajinskega parka Sečovljejske soline za ozaveščanje javnosti o izjemnem pomenu in bogastvu Piranskih solin, edinih na tem delu Sredozemlja s tako ohranjenimi posebnostmi, kot sta petola in tradicionalna pridelava soli. Blatnikove fotografije v

različnih formatih je za zdaj mogoče dobiti v Muzeju solinarstva in Pomorskem muzeju v Piranu.

Razstava v Pomorskem muzeju »Sergej Mašera« Piran

Piše · Nadja Terčon; foto · Franco Juri

Marcel Blažina in umetnost ladijskega modelarstva

Pomorski muzej »Sergej Mašera« Piran se je tudi letos pridružil vseslovenskim dogodkom ob Poletni muzejski noči. Odprli smo razstavo o Marcelu Blažini in njegovem ustvarjalnem modelarskem delu. Razstaveni projekt, ki je plod večdesetletnega sodelovanja Pomorskega muzeja »Sergej Mašera« Piran z izolskim modelarjem Marcelom Blažino, po njegovi smrti pa z družino Blažina, sta omogočila Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije in evropski projekt Openmuseums (Program čezmejnega sodelovanja Slovenija/Italija), ki sta prepoznala pomen Blažinovega mojstrstva in dragocenost njegovih modelov ter finančno podprla odkup določenega dela njegove modelarske zbirke. Iz evropskega projekta je financirana tudi publikacija, ki je zato brezplačna.

Pomorski muzej »Sergej Mašera« Piran poskuša že od svoje ustanovitve leta 1954 ohranjati tradicijo in spomin na ladje tudi – ali predvsem – v obliki ladijskih modelov. Z namenom ustvariti reprezentativno zbirko tovrstne kulturne dediščine našega področja jih pridobivamo na različne načine: z odkupi, darovi, izdelavo v lastni in zunanjih modelarskih delavnicah, naročili, izposojajo ... Enkrat so v ospredju pridobivanja in proučevanja vojaška plovila, drugič trgovska, tretjič tradicionalna ... Običajno izkoristimo vsebino občasne razstave in temu primerno obogatimo zbirko.

Navadno so v ospredju raziskovanja ladijski modeli in originalna plovila, ki jih predstavljajo modeli, manj pa njihovi izdelovalci – modelarji. Aktualna razstava in spremljajoča publikacija pa ne obravnavata samo modelarskega ustvarjanja Marcela Blažine, temveč tudi njegovo življenje in delo. Govorita o tem, kako so se življenjski nazorji, vrednote ter želje in ljubezen do dela Marcela Blažine izoblikovali skozi njegovo življenjsko pot. Preteklost je vplivala na njegovo delo v zrelih letih in na njegov največji konjiček – modelarstvo, v katerem je bil cenjen mojster in ki je postalo njegovo življenjsko poslanstvo. V svoji modelarski delavnici v Izoli je v različnih modelarskih tehnikah ustvaril svoje miniaturne ladijske mojstrovine in pri tem neizmerno užival. O tem pričajo tudi arhivski posnetki televizijskih in drugih oddaj, ki jih predstavljamo na razstavi. Dodana vrednost razstave o Marcelu Blažini pa je, da nam je na enem mestu uspelo zbrati večino Blažinove pomorske dediščine, ki se danes sicer nahaja v Sloveniji, Italiji in na Hrvaškem. Na razstavi je 31 ladijskih modelov, 1 model letala in 1 model v gradnji.

Fotografija in model rušilca Zagreb. Ladjo sta 17. aprila 1941 v Boki Kotorski razstrelila poročnika bojne ladje Sergej Mašera in Milan Spasić. Po Sergeju Mašeri se od leta 1967 dalje imenuje pomorski muzej v Piranu.

Izdela je modele ladij iz okolja, v katerem je živel, plovila, ki so zaznamovala njegovo življenjsko pot, ter plovila, ki so se mu zdeli pomembna za pomorsko zgodovino širšega okolja in slovenskega naroda. Zato je tako v publikaciji kot na razstavi ob vsakem modelu in njegovih osnovnih kataložnih podatkih podana še zgodba upodobljene ladje.

Ladijski modeli Marcela Blažine pričajo o različnih obdobjih zgodovine in uporabi plovil v preteklosti. Govorijo pa tudi o človeku, ki je svojo ustvarjalnost utemeljil na doslednem razumevanju družbenega in zgodovinskega dogajanja, v katerem je bil tudi sam eden od nepogrešljivih akterjev. Kot številni drugi Primorci in Istrani, ki so živeli v 1. polovici 20. stoletja, je tudi Marcel Blažina občutili politične, gospodarske in življenjske razmere pod različnimi režimi in političnimi ureditvami, posledice različnih ideologij, spreminjanja meja in vojn. Tokratna razstava in publikacija ne govorita le o vrhunskem modelarju, temveč tudi o pomorščaku, partizanu in delavcu, ki je živel v krajih ob morju, kjer so stoletja sobivali različni narodi. Govori o zgodovini Tržaškega primorja in Istre ter o tamkajšnjih ljudeh. Govori o vplivu zgodovinskega dogajanja na življenje posameznika.

Poleg ladijskih modelov, ki smo jih glede na tehniko izdelave razdelili na pet vsebinskih sklopov (jadrnice in tradicionalna plovila, plovila na mehanski pogon – vojaške ladje, modeli v steklenicah, mikromodeli in sestavljenke), je na ogled še izbor njegovega modelarskega orodja in delovnega gradiva, modelarske dokumentacije, pisne korespondence in nekaj primerkov njegovih načrtov.

Nekatere izmed njih je tudi sam narisal.

Z modeli se je udeleževal modelarskih tekmovanj v Jugoslaviji in Italiji, kjer je sklepal nova poznanstva in modelarski publiki predstavljal svoje delo. Razveselil se je vsakogar, ki se je zanimal za njegovo delo in mu z veseljem razkazal svoje ustvarjanje. Zaradi tekmovalne žilice je želel biti čedalje boljši. Številne nagrade, ki jih je prejel na tekmovanjih, so njegovo voljo do dela le še spodbujale. Zato so na razstavi predstavljena tudi nekatera njegova priznanja, pokali, plakete.

Avtorici razstave in publikacije dr. Nadja Terčon in Bogdana Marinac sta projekt izpeljali v tesnem sodelovanju z mlado izolsko oblikovalko Matejo Tomažinčič, vnukinjo Marcela Blažine, ter s projektno strokovno ekipo, ki so jo sestavljali direktor Pomorskega muzeja Franco Juri, projektna sodelavka Vesna Zorko, strokovni sodelavec dr. Flavio Bonin, fotograf Luka Kaše, lektor dr. Igor Presl, prevajalec Ivan Marković. Tehnična dela sta v celoti izpeljala Leonora Kortnik in Marko Goljuf s pomočjo Leana Vinkoviča in Luane Kozlovič.

Odprtja razstave se je poleg njenih ustvarjalcev, družine in številnih prijateljev Marcela Blažine udeležilo še veliko drugih obiskovalcev. Poleg častnega gosta, župana občine Izola Igorja Kolenca, so na slovesnosti spregovorili še podžupanja občine Piran Meira Hot, direktor Pomorskega muzeja Franco Juri ter obe avtorici. V kulturnem programu pa je nastopil izolski kantavtor Drago Mislej - Mef.

Razstava bo odprta do 31. decembra 2014. Vabljeni na ogled.

Franco Juri, Vesna Zorko

V Anbotu restavrirali dragocen muzejski predmet

Piše in foto · Janez Mužič

Miza s piranskim mestnim grbom in božjim očesom

V okviru Poletne muzejske noči sta Pomorski muzej Sergej Mašera Piran ter Društvo ljubiteljev naravne in kulturne dediščine Anbot povabila v Apollonijevo palačo na razstavo restavrirane stare meščanske mize in izdelkov Anbotovega študijskega krožka intarzije. Kot je povedala kustosinja muzeja Duška Žitko, ima muzej depoje polne bogate dediščine, a žal predmetov ne morejo obnavljati, kot bi želeli. Zato je pri restavratorskih delih nadvse dobrodošlo njihovo sodelovanje s člani Anbotovega restavratorskega krožka, s katerim so letos skupaj restavrirali dragoceno mizo iz 17. stoletja.

Miza iz orehovega lesa s struženimi balustrnimi nogami in rezljanimi čeli ima izrezljan piranski mestni grb ter božje oko. Od kod je leta 1954, ko je bil ustanovljen, prišla v muzej, ne vedo, domnevajo pa, da iz Pirana. »Morda je

iz katerega samostana, morda iz župnišča ali mestne hiše, kar nakazuje mestni grb na njej. Skozi stoletja so jo nekajkrat predelali, zdaj pa je nastal čudovit eksponat, ki bo razstavljen v muzeju,« je povedala Žitkova in se zahvalila za pomoč anbotovcem ter tudi piranskemu mizarju Peru Vidoviču. Poleg mize so razstavili še dva renesančna

stola, ki ju prav tako datirajo v 17. stoletje in sta istega leta kot miza prišla v muzej iz minoritskega samostana.

Oba stola je restavriral mojster Leopold Belec, ko je še kot restavrator delal v muzeju, njegovo strokovno znanje pa je bilo nadvse pomembno tudi pri vodenju restavratorskega dela članov Anbota pri

obnovi mize.

Direktor muzeja Franco Juri je ob razstavi pohvalil sodelovanje z Anbotom in dejal: »Muzej potrebuje okolje, zlasti tisti del, ki si prizadeva za ohranjanje dediščine. To Anbot, ki je kot strokovni partner izjemno pomemben za muzej in Piran, gotovo je.«

»Povezni smo s stroko, stroka nad nami bdi in skupaj lahko nekaj naredimo. Ponosni smo, da nam muzej zaupa dragocene eksponate, ki jim v društvu povrnemo sijaj. To je mogoče, ker imamo skupnega mojstra restavratorja Leopolda Belca. Brez njegove pomoči ne bi šlo,« pa je bila vesela predsednica Anbota Natalija Planinc.

Za prihodnje leto so v muzeju skupaj z Anbotom že izbrali predmet, ki ga bodo restavrirali na podoben način. To bo lepo intarzirana meščanska skrinja iz Pirana iz 18. stoletja.

Fototrunki

Avtor fotografij: Siniša Rančov

Na piranskem pomolu po 60 letih

Izdaja znamke, posvečene prvi trgovski motorni ladji Splošne plovbe za plovbo po Sredozemlju Martin Krpan (Sirob), ter priložnostna razstava o tej ladji v Pomorskem muzeju sta bili prijeten dogodek, ki je pritegnil pozornost mnogih Pirančanov in gostov. Objavljamo nekaj fotografskih utrinkov.

Poročne fotografije na svetilniku

Piše in foto · Janez Mužič

Spodbude, da piranski svetilnik končno oživi

Kamnita luč, ki je edini zidan svetilnik pri nas, je veličasten spomenik pomorske dediščine Pirana. Predvsem po zaslugi Pirančanke Tončke Senčar se prizadevanja za njegovo oživitev počasi premikajo naprej.

Na zadnji majski dan sta se tako domačina Sonja in Grega prva odločila, da svoje nepozabne poročne trenutke zabeleži s fotografiranjem na svetilniku. S tem sta pokazala, čemu vse bi bil lahko namenjen, predvsem pa sta spodbudila nadaljnja prizadevanja za predramitev

te speče Trnuljčice, kot svetilnik rada poimenuje Senčarjeva. Prvemu poročnemu paru sta julija sledila še Iva in Andrej, pri čemer je nevesto tja pripeljal Maestro, odpeljala pa ta se na vespi.

V obeh primerih je mladoporočencema Senčarjeva v imenu ljubiteljev Pirana podarila čestitko, v kateri med drugim piše: »Vajine odločitve smo veseli številni Pirančani, posebno pa še Trnuljčica, ki se je predramila, a vstati ne more ... Svetilnik kaže pravo smer in in pravo pot. Tudi vaju naj sreča spremlja povsod.«

Sonja in Grega sta se prva odločila, da svoje nepozabne poročne trenutke zabeleži s fotografijo na svetilniku.

Ali želimo biti nova Unesco destinacija?

Piše in foto · Janez Mužič

Piranske soline na poti do spomenika Unescove svetovne dediščine

Piranski Inštitut za dediščino Sredozemlja ZRS UP v okviru svojih aktivnosti znotraj projekta Expo.Aus, ki ga vodi Dubrovnik in združuje nekatera že nominirana Unesco mesta, nadaljuje s strokovno pobudo za nominacijo piranske kulturne krajine in še zlasti Sečoveljskih ter Strunjanjskih solin za Unesco spomenik svetovne dediščine. V prvi fazi se pripravlja vloga za čakalni seznam, s katero želijo državno administracijo, odbor za Unesco v Sloveniji in lokalno skupnost prepričati o prednostih take nominacije. Vlogo želijo oddati prihodnje leto.

Za ta namen so od srede junija pa do srede julija pripravljali srečanja z razpravami o možnostih, ki jih takšna nominacija nudi Piranu. Na njih so udeleženci dali kar nekaj pobud in argumentov za to, kako priti do nominacije in s čim predlog vsebinsko dopolniti. Predvsem pa so poudarjali, da se premalo zavedamo, kako sta naravna in kulturna dediščina

tega okolja in njuno vzdrževanje priložnost za ekonomski razvoj. Javne razprave bodo nadaljevali jeseni, na dosedanjih pa je pobudnik teh aktivnosti prof. dr. Mitja Guštin z Inštituta za dediščino Sredozemlja Znanstveno-raziskovalnega središča Univerze na Primorskem opisal prizadevanja za nominacijo Piranskih solin. Pobuda z ustrežno izjavo občine Piran, ZVKDS, ZVND in Pomorskega muzeja je že oddana na ministrstvo za kulturo, v nadaljevanju pa pripravljajo študije v podporo projekta, do katerega vodi cela vrsta administrativnih zahtev. Župan Peter Bossman podpira kandidacijo, sedaj pa pobudniki aktivnosti čakajo, da imenuje odbor za dediščino in prostor, ki bo s strani občine sodeloval v projektu.

»Naš namen je, da bi čim širša javnost podprla vlogo za Unescov seznam. Na srečanjih smo že in še bomo pripravili vrsto tematskih predstavitev o tem, kako se tak predlog pripravi, do tega,

katere so pozitivne strani oziroma čast take nominacije,« je povedal Guštin in poudaril pomen sodelovanja lokalne skupnosti, pa tudi pomanjkanje vizije razvoja tega prostora. »Če ni vizije, ki jo pogrešamo, ne moremo naprej, vizija pa mora upoštevati dediščinske vrednote prostora. Sprožamo razmišljanja, ki morajo biti razmišljanja piranske skupnosti in v katerih se moramo zavedati, da imamo potencial za kmetijstvo, za turizem in za vzdrževanje dediščine. Kaj več nimamo. Če to vemo, moramo v to smer načrtovati prostorski razvoj.«

Temu dodaja, da se premalo zavedamo, da je vzdrževanje kulturne in naravne dediščine zelo visoka ekonomska investicija. Na dosedanjih srečanjih so se razpravljavci strinjali, da bi nominacija pomenila priznanje za to, kar imamo na področju naravne in kulturne dediščine, ter prispevala k spoznanju, da je vzdrževanje te dediščine tudi pomembna

Prof. dr. Mitja Guštin: »Premalo se zavedamo, da je vzdrževanje kulturne in naravne dediščine zelo visoka ekonomska investicija.«

ekonomska investicija, od katere lahko bolje živimo.

O pomenu in priložnostih piranske Unesco kandidature je inštitut izdal zloženko z naslovom Ali želimo biti nova Unesco destinacija, mnenja na to temo pa zbirajo tudi na elektronskem naslovu piran.unesco@gmail.com.

Pomeni ulic v občini Piran

Piše: Dušan Puh st.

Ulice Istrskega odreda, XXX. divizije in IX. korpusa

V občini Piran imamo tri ulice z gornjimi imeni. Da ne bi ostalo neznano, kaj pomenijo ta imena, v tej številki preberite o Istrskem odredu. O XXX. diviziji in IX. korpusu pa v naslednji.

Ulica Istrskega odreda. Zakaj? Zato, ker je vprašanje, ali bi brez bojov Istrskega odreda po neusmiljenem boju za zeleno mizo o meji med Slovenijo in Italijo v slovenski Istri, ta potekala tam, kjer je sedaj. Italijanska iredenta še danes trdi, da je Istra njihova.

Primorci in Istrani so se sicer borili za osvoboditev izpod italijanskega jarma že vse od leta 1918, ko so Italijani v prvi svetovni vojni zavzeli določena področja Slovenije. Ko je prišlo na dan, da so sile antante leta 1915 Italiji »plačale« prestop na njihovo stran z deli slovenskega in hrvaškega ozemlja, je nastalo veliko razočaranje. Primorci in Istrani te trgovine niso priznali. Borili so se zoper njo na vse načine. Ustanovili so ilegalno oboroženo borbeno organizacijo TIGR in se prvi v Evropi z orožjem uprli fašizmu.

Ko je prišlo do druge svetovne vojne, so se tigrovci pridružili partizanom in skupaj z njimi osvobodili tisti del Primorske, ki je z rapalsko pogodbo prišel pod italijanski jarem.

Prvi partizani so se na Primorskem pojavili že leta 1941. V glavnem so bili dezertjerji iz italijanske vojske. Vse za orožje sposobne Slovence in Hrvate so namreč Italijani vpoklicali v vojsko, a jim niso zaupali orožja in jih poučili, kako se z njim ravna. Dobili so lopate in krampe. Bili so podvrženi vojaški disciplini in vojaškemu kazenskem zakoniku, obenem pa so bili le suženjska delovna sila. Zato je bilo do septembra 1943 na Primorskem in v Istri malo moških in ni bilo pogojev za nastanek večjih enot.

V Brkinih, Pivki in na Ilirskobistriškem so nastale posamezne čete že leta 1941, leta 1942 pa se je boj že precej razmahnil. Za naše kraje je bila najpomembnejša Brkinska četa, ki je po bitki na Nanosu (18. aprila 1942) prevzela tudi del borcev, ki so se prebili z Nanosa. Za koman-

dirja so borci izvolili Karla Masla - Draga, ki so se ga Italijani tako bali, da so na njegovo glavo razpisali nagrado 50.000 lir, kar je bil v tistem času velikanski denar. Maslo je pozneje postal komandant Istrskega odreda.

V sedanjem mirnem času si je težko predstavljati tedanje stanje. Vsak trenutek si lahko izgubil življenje, roko, nogo ... Vsak trenutek je lahko od nekdaj priletela topovska granata ali letalska bomba, porušila hišo ter pobila tvoje najbližje. Za vsako figo, pa tudi brez vzroka so te lahko odvedli v koncentracijsko taborišče in te izstradali do smrti. Ti požgali vse imetje.

Septembra 1943 je Italija kapitulirala. Takrat sta celotna Primorska in Istra vstali, razorožili italijanske divizije in se oborožili. Vojske je bilo kot listja in trave, a manjkalo je vojaškega znanja. Častnikov, ki bi znali organizirati in voditi čete, bataljone, brigade, enostavno ni bilo. Glavni štab NOV Slovenije je zato poslal čez Snežnik 14. divizijo, ki naj bi zorganizirala množice prostovoljcev, ki so se javljali za boj. A časa je bilo premalo, in preden so iz množice nastale prave vojaške enote, se je začela nemška ofenziva. Neizvežbane enote so se pod udarci nemškega tankovskega korpusa in številnih divizij enostavno razpršile. Največ se jih je vrnilo na domove, del pa se jih je umikal v snežniške in javorjniške gozdove.

Ko je ofenziva minila, so se vrnili na svoje ozemlje – v Pivko, Brkine, Istro. Tako je pač gverilsko vojskovanje: ko si v premoči, napadeš, ko si v manjšini, se umakneš. Pri tem je »premoč« v glavnem presenečenje, in ne v številu ter še manj v orožju.

V vaseh po dolini Rižane in Šavrinskega gričevja so Nemci v enem dnevu, 2. oktobra 1943, pobili 200 moških in zažgali vse vasi, da je zgorelo, kar je pač lahko gorelo. Z vso okrutnostjo so ravnali po izrecnem Hitlerjevem ukazu. Glavni namen takega početja je bil prestrašiti ljudi, da se ne bi več upirali. A tu se je Hitler uštel. Ljudje so se sicer bali, boriti pa se niso nehali. Vsaka vas je imela odbor Osvobodilne fronte, gospo-

darskega in celo vrsto drugih referentov, ki so organizirali delovanje vsega: od obveščanja, da so Nemci (ali Italijani) šli iz postojanke, koliko jih je, kam so se obrnili itd., do skrbi za šole, ki so nastale v vsej krajih. Ker šolanih pedagogov ni bilo, so poučevali pač tisti, ki so to kakor koli zmogli. Zbirali so orožje in strelivo, ki ga je bilo povsod mnogo od bežeče italijanske vojske. In vse to je delovalo do konca vojne po vsej Sloveniji, se pravi tudi v Prekmurju, Beneški Sloveniji in celo po Terskih dolinah. Po skrivnih krajih imel Istrski odred štiri bolnišnice.

O tej čudoviti organizaciji in neomajnosti ljudi so angleški in ameriški častniki, ki so bili v vojnih misijah pri štabih večjih enot, izdatno poročali svojim nadrejenim.

Istrski odred je dobil to ime zato, da se je poudarilo njegovo poslanstvo: ubraniti slovenskost tržaškega zaledja in morja na njegovi jugovzhodni strani. V času svojega 20-mesečnega obstoja je opravil 241 bojnih akcij, od tega 61 na železniške proge. Iz nemškega stroja je izločil 900 vojakov, razrušil 4000 metrov železniških prog, uničil 32 lokomotiv in 167 vagonov. Vezal je nase od 7700 do 13000 sovražnikovih vojakov. Teh enot Nemci niso mogli uporabljati na anglo-ameriški fronti v Italiji in Normandiji. Omogočil je tudi prve operacije Mornariškega odreda. Kajti če hočeš biti gospodar morja, moraš imeti tudi obalo, po kateri do morja sploh prideš. Ime »istrski« je dobil, ker je obsegal tudi Savudrijo.

V zaključnih operacijah za osvoboditev Trsta je bil odred vključen v Bazoviško brigado 30. divizije 9. korpusa. Skupaj z zalednimi organi je osvobodil Piran, Izolo in Koper. Razpuščen je bil 7. maja 1945 v Trstu.

Avgusta 2013 je živelo še 35 njegovih borcev.

Skupščina Občine Piran je 18. oktobra 1968 na predlog Občinskega odbora Zveze borcev NOV Istrskemu odredu podelila domicil in po njem poimenovala eno od (tedaj) novih ulic v Luciji.

Čistilni servis

Biljana Pajić s.p., Ulica Svobode 99, 6330 Piran

Tel.: 040 435 260

ČIŠČENJE IN VZDRŽEVANJE 24 UR NA DAN

Rainbow Warrior III.

Greenpeaceova ladja za okolju prijazen razvoj

V petek, 25. julija 2014, je v Kopru pristala svetovno znana Greenpeaceova jadrnica Rainbow Warrior. Slavnostni govornik je bil predsednik Republike Slovenije Borut Pahor. Obiskal jo je tudi župan občine Piran Peter Bossman. Občina Piran pod njegovim vodstvom veliko dela na področju energetske učinkovitosti in vlaganja v obnovljive vire, kar sovпада

s poslanstvom jadrnice, ki uteleša nove tehnologije in okolju prijazen razvoj.

Rainbow Warrior, eno izmed treh plovil organizacije Greenpeace, v Koper ne prihaja zgolj na obisk, ampak je v naši državi na posebni misiji. V Slovenijo prihaja v znak podpore lokalni Greenpeaceovi kampanji, ki promovira širitev rabe obnovljivih virov energije.

Okrogla miza na Turistici

Piše in foto · UP FTŠ Turistica

Okolju prijaznejši festivali in prireditve

Organizatorji prireditev so na okrogli mizi portoroške Fakultete za turistične študije spregovorili o vse bolj perečem vprašanju ravnanja z odpadki. Primere dobrih praks so predstavili nekateri vidnejši organizatorji festivalov in dogodkov na slovenski obali. Omizje je bilo organizirano v okviru projekta ZERO WASTE – Zero Waste Adriatic Net for Events and Festivals v okviru Jadranskega čezmejnega programa IPA.

V poletnih mesecih postanejo prireditve in festivali stalni spremljevalci turistične ponudbe. Kraji se z organizacijo dogodkov trudijo privabiti obiskovalce in povečati turistično potrošnjo. V ozadju prijetnega dogajanja, ki ga spremljajo obiskovalci, se organizatorji ukvarjajo z logističnimi in poslovnimi, vse bolj pa tudi z družbenimi in okoljskimi vprašanji, so zapisali sklicatelji omizja v vabilu. Organizatorji prireditev, ki so v Portorožu spregovorili o problematiki, povezani z okoljem, so izpostavili tri aktualna vprašanja: kako s prireditvijo čim manj obremeniti okolje, kako v dogodek vključiti lokalne prebivalce, in končno, kam z ostanki hrane in odpadki, ko se prireditve konča.

Lorena Pavlič, direktorica filmskega festivala Kino Otok v Izoli, je povedala, da je v njihovem primeru skrb za okolje vključena že v samo idejo o festivalu angažiranega filma. Če vsebina prireditve nago-

varja publiko k družbeni in okoljski odgovornosti, je edino sprejemljivo, da tudi organizator udejanja to odgovornost. Z občino in lokalno skupnostjo tesno sodelujejo, tako na področju izvedbe in storitev kot standardov. S posebnim programom vključujejo v delo in izobraževanje mlade, za spremljanje in raziskovanje učinkov na okolje so povezani tudi z univerzo. Tako imenovana zelenost prireditve se jim zdi samoumevna in o njej v javnosti doslej sploh še niso govorili.

Mojmir Kovač, organizator rekreacijskih prireditev v regiji (npr. Povežimo soline), je opozoril, da se po drugi strani tudi pri prireditvah in festivalih prepogosto dogaja »zeleni marketing«, ki prireditve obarva kot okoljsko odgovorno samo v imenu, na primer »Eko tek«. To so slabe prakse, ki koristijo samo organizatorju. Povedal je, da je s sodelova-

njem s študenti, ki so mu predstavili projekt Zero Waste Events (dogodki brez odpadkov), tudi sam postal bolj ozavešen in je na prireditvi takoj poskrbel za ločevanje odpadkov. Pri tem je opozoril, da bi morali svoj delež odgovornosti prevzeti tudi izdelovalci, zlasti plastike, ki se prepočasi prilagajajo varovanju okolja.

Jerneja Kamnikar, direktorica podjetja Vivo Catering, je poudarila pomen kreativnosti in inovativnosti organizatorja dogodka pri upravljanju z energetskimi viri in odpadki. Pri Vivo Cateringu so na primer razvili lastno inovacijo – jedilni krožnik iz steklenic za mineralno vodo, ki se lahko reciklira. Ob inovaciji, ki koristi naravnemu okolju, so se pri tem povezali tudi z domačim ponudnikom, Radensko. Kamnikarjeva meni, da je problem okoljsko odgovorne miselnosti v Sloveniji v tem, da jo razumemo bolj infrastrukturalno,

ne povezujemo pa je še v zadostni meri s proizvodi in storitvami.

Mojca Gobina, vodja kongresov v Hotelih Bernardin, je opozorila, da so kongresne prireditve v hotelih toliko okolju prijazne, kolikor je takšen tudi sam hotel. Hoteli so zaradi leta izgradnje še veliki porabniki energije, vendar so nove investicije že vse trajnostno usmerjene. Vse pa se začne pri ozaveščanju zaposlenih, je prepričana Gobina. Takšni projekti, kot je Zero Waste Events, pripomorejo k ozaveščanju širše javnosti.

Dr. Tadeja Jere Jakulin, prorektorica in vodja mednarodnega projekta Zero Waste Events z Univerze na Primorskem, je napovedala, da bodo raziskave, ki so jih partnerske države v okviru projekta izvajale v zadnjem letu, podale pomembne napotke, kako organizirati okolju prijaznejše prireditve.

V avli Fakultete za turistične študije – Turistici v Portorožu si bo v okviru projekta Zero Waste Events možno čez poletje ob delovnikih ogledati tudi provokativno fotografsko razstavo z naslovom »Več dogodkov, manj odpadkov« avtorja Iztoka Bončine. Fotograf Bončina iz Združenja popotnih fotografov in fotoreporterjev Slovenije je ob odprtju razstave, ki je sledila zaključku okrogle mize, dodal, da je na vsako prireditve možno in nujno pogledati z vidika globalnih posledic. To kažejo tudi izbrane fotografije.

Vodnik Uživajmo podeželje

Piše in foto · Turistično združenje Portorož

Vse več pozornosti istrskemu zaledju

Istrsko zaledje objema obalne kraje in jim nudi zavetje. V svojih gričih, poraslih z oljčniki in vinogradi, skriva neokrnjeno naravo, diha je majoče razglede, zanimivo zgodovino in toplino tamkajšnjih ljudi. Vsega tega se vse bolj zavedajo tudi turisti, ki pri nas iščejo nova doživetja in aktivne počitnice.

Lepo povabilo v zaledje Istre predstavlja vodnik Uživajmo podeželje, ki ga je lani izdalo Turistično združenje Portorož. V njem je opisanih kar 39 poti po vseh treh obalnih občinah: 17 kolesarskih, 19 pohodniških in 3 konjeniške poti. Ljubiteljev rekreacije je iz leta v leto več, kar dokazuje tudi dejstvo, da je bilo v manj kot enem letu razdeljenih več kot 25.000 izvodov te brezplačne knjižice. Na spletni strani www.portoroz.si pa sta na voljo tudi interaktivni zemljevid in knjižica v elektronski obliki.

Pomembno pa je tudi izobraževanje lokalnega prebivalstva. Že novembra in decembra lani je Turistično združenje Portorož organiziralo prvi javni predstavitvi novega koncepta za

promocijo turističnih destinacij, na katerih so udeleženci spoznali pomen oblikovanja in uporabe zgodovine v turizmu. Ker sta bili predstavitvi zelo dobro obiskani, so jih ponovno organizirali tudi letos, tokrat v zaledju. Vsaka delavnica je bila razdeljena na dva sklopa. V prvem delu so predstavniki uspešnih turističnih krajev predstavili svoje izkušnje in nam povedali, kako jim je uspelo. Svoje znanje so predstavili: Polonca Blažič iz doline Wagrain-Kleinarl (Avstrija), Peter Misja, župan Podčetrška in predsednik Turistične zveze Slovenije, Ennio Malusa iz vasi Bale (Hrvaška) in Mojca Štepec iz Razvojnega centra Srca Slovenije. V drugem delu so udeleženci skupaj s strokovnjakom s področja marketinga, prodaje in organizacije turizma poskušali narediti turistični načrt za lasten kraj. Brezplačne delavnice so se zgodile med marcem in majem v Novi vasi (Oblikovanje skupnega turističnega produkta), Padni (Trženje skupnega turističnega produkta) in v Sv. Petru (Končni izdelek – kaj smo se naučili).

Ekološka kmetija Forte

Piše in foto · Mateja Forte

Na vaškem prazniku v Svetem Petru tudi poučno

V okviru vaškega praznika v Sv. Petru nad Dragonjo je Ekološka kmetija Forte v sodelovanju z Zavodom Terra Viva Sv. Peter 28. 6. 2014 organizirala Dan odprtih vrat na Učni točki ekologije.

Vaški praznik, ki ga Sv. Peter praznuje ob dnevu svetega Petra in Pavla, 29. junija, je vedno čas za druženje, glasbo, ples in smeh. Letos pa je že tako pestro praznično ponudbo popestrila tudi Ekološka kmetija Forte, ki je v sodelovanju z Zavodom Terra Viva Sv. Peter pod vodstvom biologa Janeza Forteja prvič organizirala Dan odprtih vrat in tako obiskovalcem predstavila Učno točko ekologije v Sv. Petru. Slednja je za obiskovalca zanimiva že s stališča, da tu pod eno streho sobivata kmetijsko gospodarstvo, ki prideluje certificirano ekološko ekstra deviško oljčno olje iz oljk okrog 300 dreves domačih in tujerodnih sort, in Zavod Terra Viva, ki deluje kot raziskovalno-izobraževalna ustanova na področju ekologije in z njo povezanih področij. V nadaljevanju je za obiskovalca zanimiv tudi program Učne točke ekologije, ki v izobraževalno raziskovanje vključuje ekološko pridelavo, torej pridelavo na zatravljenem območju, brez mineralnih gnojil in škropiv, ki bi utegnili porušiti krhko ravnovesje znotraj ekosistema. Z namenskim

zatravljanjem in zmernim izkoriščanjem ekosistemskih uslug ekološka kmetija tako skrbi za naravno ravnovesje in povečevanje vrstne biodiverzitete, kar je tudi pogoj za trajnostni razvoj, ki omogoča izkoriščanje ekosistemskih uslug v prihodnosti.

Obiskovalci Dneva odprtih vrat so bili najprej deležni strokovnega predavanja vodje Učne točke ekologije in Zavoda Terra Viva Sv. Peter, ki je goste odpeljal po oljčnem nasadu, jim predstavil kmetijsko mehanizacijo in njeno pravilno uporabo, orodje ter pripomočke za obrezovanje oljk in pobiranje pridelka. Predstavil je nekatere sorte oljk, tako avtohtone kot prinesene. Pojasnil je tudi povečano vrstno diverzitetno rastlin in posledično povečanje števila ekosistemskih uslug v oljčnem nasadu. Posredoval je nekaj informacij o alternativnih virih energije ter o pristopih, s katerimi lahko zmanjšamo ekološki odtis (biološka čistilna naprava, raba kapnice kot sanitarne vode, toplotna črpalka, raba lokalne lesne biomase za ogrevanje). Sledila je še pokušina domačega oljčnega olja s strokovno razlago senzoričnega ocenjevanja, oljk iz slanice ter oljčnega namaza. Na ogled so bili postavljeni pripomočki, literatura ter drugo gradivo, ki ga Učna točka ekologije uporablja pri delu s skupinami, ki

pridejo po nova znanja. Dan odprtih vrat je s strokovnim predavanjem zaključil ddr. Rudi Čop, ki je na obronku kmetije postavil geomagnetni del geofizikalnega observatorija z imenom »GO Sikuri«. Namen takega observatorija je izvajati stalne meritve relativnih sprememb zemeljskega magnetnega polja za oblikovanje planetarnega geomagnetnega indeksa v zadnjih treh urah. Omenjeni indeks je uporaben za oceno vpliva spremembe zemeljskega magnetnega polja na naše vsakdanje življenje; od telekomunikacij, energetike, radijske navigacije pa vse do zdravja in počutja.

Piše in foto · Andrej Sovinc, vodja parka KPSS

Nove pridobitve v KPSS

Novinarji na čolnu ob otvoritvi zapornice na ustju kanala Pichetto, postavljene v okviru Sanacijskega programa Vlade RS. (foto: A. Grbec)

Evropska unija je razvila več finančnih mehanizmov, s katerimi državam članicam omogoča črpanje »evropskih« sredstev. Praviloma Unija prek teh projektov sofinancira tiste aktivnosti v državi članici, ki nadgrajujejo nacionalna prizadevanja za doseganje ciljev javnega interesa.

Prvega decembra 2008 je v Krajinskem parku Sečoveljske soline visoko plimovanje porušilo več kilometrov nasipov. Vlada Republike Slovenije je v naslednjem letu sprejela sanacijski program za odpravo posledic te naravne nesreče, vendar bi sama le s težavo zagotovila vsa potrebna sredstva za celovito obnovo nasipov, ki so potrebni za ohranjanje razmer za pestrost živega sveta in življenjskih okolij v parku. Prek projekta MANSALT v okviru finančnega mehanizma EU LIFE+, ki velja za najpomembnejši vir za financiranje projektov ohranjanja biotske raznovrstnosti v Evropski uniji, pa je evropski denar oplemenitil prizadevanja Slovenije za odpravo posledic naravne nesreče v solinah.

Javnosti smo v začetku julija predstavili novo zapornico na ustju osrednjega solinskega kanala, imenovanega Pichetto, ki je bila postavljena v okviru Sanacijskega programa Vlade Republike Slovenije. Zapornica bo večinoma odprta in bo omogočala stalno izmenjavo vode v kanalu, preventivno pa jo bomo zaprli le ob napovedi posebej visokega plimovanja. S sredstvi projekta LIFE+ MANSALT so bili obenem obnovljeni nasipi ob kanalu Pichetto in čelni nasipi, ki ločujejo soline od morja, in sicer na zadostni višini, da odslej kljubujejo tudi plimovanju, ki se po izračunih strokovnjakov lahko pojavi le enkrat na nekaj sto let. Višini zapornice in čelnih nasipov se ujemata, kar pomeni, da so odslej soline med Drnico in Dragonjo varne pred visokimi plimami.

Istočasno smo za javnost odprli še atraktivno sprehajalno pot na Fontaniggeah. Pot meri dva kilometra, od tega poteka skoraj tristo metrov poti po lesenem mostovžu in mostovih tik nad vodno gladino. Pot je bila financirana s sredstvi projekta Saltworks, v okviru Evropskega regionalnega razvojnega sklada. Projekt, ki se je pravkar zaključil, je bil namenjen ovrednotenju, promociji in ohranitvi solin v severnem Jadranu. Poleg italijanskih partnerjev sta bila v projekt vključena tudi upravljavca obeh slovenskih solin, Javni zavod Strunjan in podjetje SOLINE.

Danes, ko so pritiski kapitala vse močnejši, zavedanje javnosti o pomenu varovanja narave in kulturne dediščine pa pogosto prezrto ob vsesplošnem povečevanju pomena neposrednih ekonomskih koristi, so evropska sredstva ključni, pogosto celo najpomembnejši vir za financiranje ohranjanja dediščine in tradicije. To je svojevrsten paradoks: ali ni neverjetno, da se včasih na evropski ravni bolj zavedajo pomena varovanja in ohranjanja dediščine kot država, ki takšno dediščino premore?

Obnovljeni nasipi ob kanalu Pichetto s sredstvi projekta LIFE+ MANSALT (foto: A. Grbec)

Meira Hot, podžupanja Pirana, in Klavdij Godnič, direktor SOLIN, ob slavnostnem odprtju nove poti v okviru projekta Saltworks. (foto: A. Sovinc)

»Projektne sredstva zagotavljata LIFE finančni instrument Evropske skupnosti in Vlada Republike Slovenije.«

LIFE+ je finančni instrument EU, ki je namenjen izključno varstvu okolja. Podpira izvajanje okoljske politike EU, vzpodbuja projekte, ki prispevajo k trajnostnemu razvoju in tiste, ki predstavljajo dodano vrednost v smislu ohranjanja okolja in narave v državah EU. Je tudi glavni finančni mehanizem za izvajanje projektov v območjih Natura 2000, kamor so uvrščene tudi Sečoveljske soline.

Natura 2000 je evropsko omrežje posebnih varstvenih območij, razglašanih v državah članicah Evropske unije z osnovnim ciljem ohraniti biotsko raznovrstnost za bodoče rodove.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO IN OKOLJE

Arhitekturna delavnica

Piše · dr. Margareta Jeraj; foto · Rebeka Fink

Bodoči arhitekti, pozor!

Fakulteta za arhitekturo je od nekdaj znana po svojstvenem predhodnem preizkusu sposobnosti zainteresiranih kandidatov za sprejem na študij arhitekture in urbanizma. Lažje ga opravijo tisti, ki se nanj dobro pripravijo. Žal pa tovrstno dodatno usposabljanje in priprava kar precej staneta. Še zlasti sedaj, v času krize, si marsikatera, tudi povprečna družina težko privoščijo dodatne stroške, ki bi njihovemu otroku odprli vrata za želeno študijsko smer. Kaj lahko se torej zgodi, da marsikateri nadarjeni srednješolec nima možnosti za uspešno opravljen sprejemni izpit, ker si pripravljalne arhitekturne delavnice preprosto ne more plačati. Preizkus sposobnosti pri vpisu na Fakulteto za arhitekturo šteje kar neverjetnih – magičnih – 80 % točk, maturitetni uspeh in splošni uspeh v 3. in 4. letniku pa le po skromnih 10 % točk!

Arhitekturna delavnica, ki jo z začetkom novega šolskega leta 2014/15 organizira OZ Rdeči križ Piran, omogoča, da se prikrajšani mladi talenti prepoznajo in

pod mentorstvom prostovoljke dr. Margarete Jeraj iz Pirana uvedejo v osnove arhitekturnega in urbanističnega jezika, izpilijo sposobnosti za likovno in prostorsko dožemanje ter izražanje, posluš za problematiko arhitekture in prostorskega urejanja ter nagnjenje k ustvarjalni domišljiji in analitičnemu mišljenju, ob sočasnem poudarku na osvešče-

nosti, kritičnosti in objektivnosti do okolja, prostora, odnosov in razmer. Natančnejša priprava na preizkus sposobnosti za vpis na Fakulteto za arhitekturo bo zajela: prostorsko predstavo, prostorsko risanje, bogastvo idej, njihovo predstavitev in smisel za bistveno. Pomembna je opredelitev pojmov, kot so abstraktno – realno, kompozicija – kon-

strukcija, estetika – logika, in njihova soodvisnost. V svet izpovednosti oblik bomo vstopili skozi opazovanje, sprejemanje, spreminjanje, oblikovanje ter jih udeležali v skicah in maketah in še kaj. Zainteresirani bodoči maturantje naj se za tovrstno pomoč do konca septembra 2014 obrnejo neposredno na mentorico dr. Jerajevo (041 608 811). Na ta način bodo prejeli ustrezne informacije in zastavili način nadaljnjega dela, ki ga bodo deležni s strani prostovoljke – strokovnjakinje – do znanega termina sprejemnih izpitov na fakulteti. Individualno delo ali delo v manjših skupinah (odvisno od števila zainteresiranih) bo potekalo na sedežu Rdečega križa Piran (Župančičeva 14 v Piranu) ali kako drugače po predhodnem dogovoru s posameznimi dijaki zadnjih letnikov. Prispevek udeležencev bo za prejeta znanje skozi šolsko leto zelo skromen, predvsem pa simboličen: 1 EUR/uro. Zbrana sredstva bo Rdeči križ namenil nakupu šolskih potrebščin za otroke iz socialno šibkih družin.

Spodbujamo krvodajalstvo in prostovoljstvo

Rdeča kapljica je doma v Piranu

Občina Piran in območno združenje Rdeči križ Piran sta v torek, 8. julija 2014, izdala novo knjižico z naslovom Rdeča kapljica je doma v Piranu. Gre za pravljico o rdeči kapljici, s katero promoviramo prostovoljstvo in krvodajalstvo.

Pravljica je umeščena v Piran, kjer ima krvodajalstvo dolgoletno tradicijo. Ima veliko sporočilno vrednost in predstavlja tudi bogato kulturno dediščino mesta Piran. Ilustracije je prispevala akademska slikarka Fulvia Zudič.

»Če smo zmožni, je naša dolžnost, da darujemo kri,« je prepričana podžupanja Meira Hot, ki je od lanskega leta tudi sama krvodajalka. Pozdravila je izid knjižice, ki je rezultat prostovoljnega dela in je izobraževalne, informativne in promocijske narave. »Razdelili jo bomo v turistično-informacijske centre, saj želimo, da obiskovalci spoznajo tudi humanitarno plat

Pirana, kjer smo v vsakem trenutku pripravljeni pomagati,« je ponosno povedala podžupanja ter napovedala, da bo z novim šolskim letom zloženka razdeljena med učenke in učence piranskih osnovnih šol in vrtcev.

»Cilj pravljice je otroke naučiti spoštovati prostovoljstvo in vzbuditi zavest o tem, da lahko darujejo del sebe ter na ta način pomagajo,« je prepričana avtorica pravljice Irena Dolinšek, dolgoletna krvodajalka in prostovoljka OZRK Piran, ki je kot rdeča vila pravljico že predstavljala v vrtcih in šolah piranske občine.

Duška Žitko in Valentina Klemš iz območnega združenja Rdeči Križ Piran sta si enotni, da je »prostovoljstvo največja odlika vseh nas« ter da je pravljica primeren medij za spodbujanje tako prostovoljstva kot krvodajalstva, saj »pravljice nosijo celostno sporočilo o življenju in ponujajo upanje na boljši jutri«.

Zloženka je nastala s prostovoljnim delom in donacijami vseh sodelujočih.

Piše in foto · Darja Šemrov, Fakulteta za gradbeništvo Univerze v Ljubljani; foto · Rok Humar, Občina Piran

Zaključen evropski projekt ROSEE v Občini Piran

Univerza v Ljubljani

ROSEE

ROad safety in South East European regions *Jointly for our common future*

Občina Piran je na povabilo Prometno-tehniškega inštituta Fakultete za gradbeništvo in geodezijo v letu 2013 pristopila k sodelovanju v evropskem projektu ROSEE (Road Safety in South East European regions), katerega cilj je spodbujanje varnosti v cestnem prometu in izboljšanje dostopnosti cestnega omrežja.

Projekt je na eni strani obravnaval institucionalno, zakonodajno in infrastrukturno problematiko ter se na drugi strani ukvarjal z uveljavitvijo cestnega prometa, tudi v okviru preventivno izobraževalnih vsebin.

V okviru pilotskih aktivnosti na področju infrastrukture je bilo v sodelovanju s predstavniki Občine Piran, AMD Pinko Tomažič Piran ter drugimi deležniki izbranih šest prometno neustreznih oziroma nevarnih lokacij. Na izbranih lokacijah so bile s terenskim ogledom (angl. road safety inspection) identificirane infrastrukturne in prometnotehnične pomanjkljivosti, ki vplivajo na prometno varnost predvsem ranljivejših udeležencev v prometu, kot so pešci in kolesarji.

Projekt ROSEE se je na pilotskem infrastrukturnem delu ukvarjal predvsem s preučevanjem različnih nizkocenovnih, učinkovitih in hitro izvedljivih ukrepov za umirjanje prometa. Kot rezultat so bile izdelane projektne rešitve na nivoju idejne zasnove. V okviru projekta so bile na območju Občine Piran obravnavane naslednje lokacije: sestavljeno križišče na Belem Križu, prehod za pešce pri Turistih, potek ceste skozi naselje Sveti Peter, vstop v naselje Padna iz »zgornje« smeri, trikrako križišče – priključek avtokampa Strunjan ter nedovoljeno parkiranje na hodnikih za pešce na Sončni poti.

Sestavljeno križišče na Belem Križu

Obstoječe sestavljeno križišče oziroma dve sosednji križišči na Belem Križu sta zaradi svoje oblike neustrezni in potencialno nevarni. Cesta iz smeri Strunjana se priključuje na glavno cesto tangencialno pod zelo ostrim kotom, kar se odraža v velikih hitrostih vključevanja vozil iz neprednostne smeri.

Iz smeri Pirana je križišče slabo zaznavno, preglednost je neustrezna, prehod za pešce je slabo zaznaven.

Projekt ROSEE na tej lokaciji predlaga dve variantni rešitvi. V obeh variantah je v glavni smeri Piran–Beli Križ predvideno umirjanje prometa z optičnimi zavorami, na kraku iz Strunjana je predvidena sprememba prometnega režima. Po prvi varianti krak iz Strunjana služi samo za dostop do parkirišča trgovine in gostilne ter se priključi na glavno cesto v prvem križišču. Po drugi varianti pa smer iz Strunjana ostane odprta in enosmerna v smeri proti Piranu, kjer se uredi geometrija priključevanja neprednostne smeri na prednostno.

Prehod za pešce pri Turistih

V križišču pri Turistih se nahaja nevaren prehod za pešce, saj vozila iz smeri Pirana dosega visoke hitrosti, prehod pa ni dovolj zaznaven in pregleden.

Na tej lokaciji sta predvidena umirjanje prometa na glavni smeri z zvočnimi zavorami in dodatna signalizacija za povečanje zaznavnosti prehoda.

Občina Piran je na tej lokaciji že izvedla predlagane ukrepe; vgrajene so talne LED-svetilke za povečanje zaznavnosti prehoda za pešce, v glavni smeri pa je izveden ukrep umirjanja prometa z zvočnimi zavorami.

Naselje Sveti Peter

Prečni profil ceste skozi naselje je neustrezen, ni površin za pešce, na več mestih je omejena preglednost. Na območju avtobusnega postajališča niso jasno razmejene površine voznega pasu in območja postajališča.

Obstoječa urbanistična ureditev naselja ne omogoča sprememb prečnega profila, zato je predvideno umirjanje prometa skozi naselje s trapeznimi grbinami (tri trapezne grbine na približno enakih razdaljah v območju naselja). Na območju avtobusnega postajališča na Špehah je predviden sredinski otok, ki razmeji površine in nakaže potek voznega pasu. Predlagana sta podaljšanje obstoječih robnih črt za optično vodenje voznikov in vizualno dodatno zoženje vozišča kot ukrep za nižje hitrosti skozi celotno naselje, kjer to še ni izvedeno.

Vstop v naselje Padna

Prema iz »zgornje« smeri omogoča preseganje dovoljenih hitrosti. Hkrati obcestje ne nakazuje vstopa v območje naselja, zato vozniki ne prilagodijo hitrosti. Ta je sicer omejena na 30 km/h.

Za znižanje hitrosti vozil in posledično povečanje varnosti je predvideno umirjanje prometa z zvočnimi zavorami.

Trikraško križišče pri avtokampu Strunjan

Na priključku avtokampa ni zagotovljena ustrežna preglednost, ki v kombinaciji z visokimi hitrostmi v glavni smeri zmanjšuje varnost vključevanja. Na krajšem delu ni urejenega hodnika za pešce, niti ni v bližini urejenega prehoda za pešce.

Predvideno je umirjanje prometa s preplastitvijo celotnega trikrakega križišča

(križišče na ploščadi). Za zagotavljanje varnosti pešcev se podaljša hodnik za pešce, hkrati z urejanjem križišča se uredi tudi prehod za pešce na ploščadi.

Nedovoljeno parkiranje na Sončni poti

V bližini Sončne poti so vrtec, šola, gimnazija z italijanskim učnim jezikom, dijaški dom ter center za korekcijo sluha in govora. Na območju Sončne poti je prometna varnost pešcev zaradi vozil, ki so parkirana na hodniku za pešce, neustrezna. Na delu šolske poti pa sploh ni urejenih ustreznih površin za pešce.

Predvideni sta izvedba fizičnih ovir, ki bodo preprečevale nepravilno parkiranje, in označitev površin za pešce s horizontalno signalizacijo ter dodatno opremo.

Zaključni dogodek evropskega projekta ROSEE

Dan prometne varnosti na OŠ Sečovlje

Otroci so z nastopom navdušili avlo OŠ Sečovlje, ki je bila napolnjena do zadnjega kotička.

Zadnji dan februarja je bil v OŠ Sečovlje organiziran zaključni dogodek v okviru sodelovanja različnih deležnikov občine Piran v evropskem projektu ROSEE. Glavni cilj projekta je izboljšanje koordinacije in komunikacije pri promoviranju, planiranju ter upravljanju primarnega in sekundarnega cestnega omrežja. Avto-moto zveza Slovenije, ki v projektu nastopa kot vodja enega od delovnih paketov (ta se ukvarja z obnašanjem in navadami udeležencev v prometu), si je za pilotno območje izbrala Občino Piran. Koordinacijo vseh aktivnosti z deležniki občine je prevzelo Avto-moto društvo Pinko Tomažič Piran.

V okviru projekta je bila v preteklem letu izvedena vrsta posvetov in izobraževanj, ki so bila v prvi vrsti namenjena vzgojiteljem v vrtcih in učiteljem prometnih vsebin v osnovnih šolah, organizirana pa so bila tudi

usposabljanja, namenjena drugim službam, ki se ukvarjajo s prometno varnostjo. Deležniki iz občine Piran so se vedno odzvali vabilom na takšna usposabljanja.

V prvi polovici februarja so otroci v osnovnih šolah in vrtcih občine Piran intenzivno ustvarjali likovne in literarne izdelke na temo »Varno na poti«, saj je Avto-moto zveza Slovenije v okviru projekta ROSEE razpisala nagradni natečaj za tri najboljše likovne izdelke v vrtcih ter prvi triadi osnovne šole in za tri najboljše literarne izdelke v drugi triadi osnovne šole. Vse izdelke so šole in vrtci pošiljali na OŠ Sečovlje, kjer je v četrtek, 27. 2. 2014, ocenjevalna komisija izbrala nagrajena dela. Ker smo želeli pokazati rezultate intenzivnega sodelovanja s šolami in vrtci ter nagraditi delo mentorjev na eni in otrok na drugi strani, smo se odločili, da organiziramo zaključni dogodek, ki smo ga

poimenovali »Dan prometne varnosti«, na katerem smo na ogled postavili vse likovne in literarne izdelke, ki so prispeli na natečaj.

OŠ Sečovlje je pripravila izjemen kulturni program, ki so ga povezovali otroci sami. Ob zaključku kulturnega programa so bila razglašena nagrajena dela. Nagrajenim skupinam iz vrtcev je nagrade podelil župan Občine Piran, gospod Peter Bossman, nagrade za likovne izdelke osnovnošolcev vodja projekta na Avto-moto zvezi Slovenije, Robert Štaba, nagrade za literarne izdelke pa je podelila mag. Marta Novak iz Zavoda RS za šolstvo. Nato je potekala še okrogla miza, na kateri so mentorji predstavili, na kakšen način so v preteklem mesecu ustvarjali izdelke na temo prometne varnosti, s poudarkom na varnosti pešcev. Ostali udeleženci so si ogledali razstavljenega dela, pred šolo pa so policisti, redarji, gasilci in predstavniki RK – Območna enota Piran otrokom pokazali, kako vsakodnevno skrbijo za njihovo varnost.

Poudariti je treba, da se je dogodka na OŠ Sečovlje udeležilo več kot 100 otrok in mentorjev iz osnovnih šol in vrtcev občine Piran.

Na koncu so vsi podpisali svečano listino, s katero so se zaobljubili, da bodo v prometu vedno ravnali varno in odgovorno, da bo njihov odnos do preostalih udeležencev vedno spoštljiv, ravnanje pa vzor vsem, s katerimi se vsakodnevno srečujejo v prometu.

Dogodek je resnično povezal vse šole in vrtce piranske občine ter seveda ostale deležnike, ki skrbijo za vsakodnevno varnost najmlajših na naših cestah.

Pomoč za prizadete v poplavah

Piše in foto · Karmen Peroša

Učitelji, učenci in njihovi starši stopili skupaj za poplavljenе v BiH, Srbiji in na Hrvaškem

V Sloveniji je potekala vseslovenska akcija zbiranja hrane in osnovnih življenjskih potrebščin za poplavljenе na Balkanu. Za akcijo smo se odločili tudi na italijanski osnovni šoli Vincenzo e Diego de Castro. Pridružili so se tudi vrtčevski otroci skupaj s starši.

V času, ko smo lahko v medijih spremljali dogajanje na Balkanu, smo se odzvali tudi v vrtcu in šoli. Začeli smo zbirati najrazličnejšo materialno pomoč (hrano, vodo, osebne higienske pripomočke, plenice idr.) in tudi finančno pomoč.

Neverjetno je bilo videti, kako je bilo materialne pomoči vse več, in hkrati začutili, da smo ljudje še vedno pripravljeni stopiti skupaj za sočloveka v stiski. Ob pogovoru z učenci je bilo moč čutiti, da jim ni vseeno za prizadete ljudi in da so ponosni na potekajočo akcijo.

Ko je šolski hišnik zlagal material v kombi, smo vsi začutili zadovoljstvo ob dobro opravljenem delu, hkrati pa tudi upali, da si bodo vsi prizadeti ljudje čim prej opomogli ter se vrnili k vsakdanjemu normalnemu življenju.

Družbena odgovornost

Piše · Valentina Klemše; foto · Igor Smode

Pomoč socialno ogroženim pri nakupu šolskih potrebščin

Direktor in lastnik papirnice Hartis, Aleksander Vučko iz Lucije, že več kot 10 let sodeluje s piranskim Rdečim križem pri zagotavljanju pomoči socialno ogroženim družinam pri bolj ugodnem nakupu šolskih potrebščin. Čeprav so se vrata učenosti pravkar zaprla, pa je že vse pripravljeno za to, da lahko učenci

in dijaki iz socialno šibkih družin v času do 31. avgusta opravijo nakup potrebščin za novo šolsko leto 2014/15. Papirnica Hartis jim pomaga v obliki 40 % popusta, ki seveda velja le zanje. Seznam otrok je piranskemu Rdečemu križu kot vedno posredoval Center za socialno delo Piran, ki ima najbolj verodostojne podatke.

Lepota vztrajnosti in sožitja.

Pravljice za mlade vseh let

Piše in foto · Mestna knjižnica Piran

Bralna značka in razstava likovnih del uporabnikov portoroške enote VDC Koper v lucijski knjižnici

V Mestni knjižnici Piran smo na področju dela s posebnimi skupinami uporabnikov v letu 2010 vzpostavili partnersko sodelovanje z Varstveno delovnim centrom Koper (enota Portorož) z željo, da bi tudi pri osebah z motnjo v duševnem in telesnem razvoju spodbujali bralno kulturo in jim skušali približati svet branja – »čudežnega potovanja«.

Dvakrat mesečno smo se srečevali ob branju in pripovedovanju pravljic, poezije, odlomkov iz romanov ter pogovorih o prebranem. V štirih letih smo obdelali različne teme: istrske legende, antične mite, slovenske ljudske pripovedke, spoznali smo Tavčarja, Kosmača in Shakespeareja.

Junija smo v lucijski knjižnici pripravili podelitev že četrte bralne značke, ki so jo letos prejeli prav vsi uporabniki portoroškega centra. Mirella Bonaca Arzenšek nam je prebrala nekaj

Neldinih »storjic od straha«, skupaj z glasbenim presenečenjem – članoma skupine Sons Klemnom Domjem in Gašperjem Gustinčičem – pa smo tudi zapeli.

Sledilo je odprtje razstave ženskih portretov, v katerih se zrcali velikanska ustvarjalna moč naših dragih bralcev in slikarskih mojstrov, ki so se s poustvarjanjem znanih likovnih del (Modigliani, Klimt, Kahlo, Lempicka) pod mentorskim vodstvom Snežane Hočevar pogumno dotaknili prave umetnosti.

Namen skupnega delovanja knjižnice in VDC-ja se tako uresničuje: s sodelovanjem ustvarjati odprt prostor, v katerem poskušamo skozi različne knjižnične dejavnosti spremeniti utečeno podobo naših življenjskih okolij in se približati pogosto marginaliziranim skupinam prebivalcev.

Dvig socialnega in kulturnega kapitala v lokalnih skupnostih

Piše · Vika Kuštrin; foto · Riccardo Berton

Za razvoj enakih možnosti in spodbujanje socialne vključenosti

Na OŠ Cirila Kosmača Piran smo v preteklem šolskem letu izvedli projekt Dvig socialnega in kulturnega kapitala v lokalnih skupnostih za razvoj enakih možnosti in spodbujanje socialne vključenosti (SKK), ki ga je vodila Ana Kramar. Projekt je potekal pod okriljem sredstev evropskega socialnega sklada in s sofinanciranjem ministrstva za izobraževanje, znanost in šport v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov. Namen projekta je bil izvajanje programov za dvigovanje socialnega in kulturnega kapitala v šolah, vrtcih in lokalni skupnosti. Z izvedbo projekta smo raziskovali vpliv dejavnikov socialnega in kulturnega kapitala na zaposlitvene zmožnosti, pripravili izhodišča in usmeritve za dvig tega kapitala ter organizirali izvedbo programov za izboljšanje socialnega

in kulturnega kapitala na šolah in vrtcih. Pri tem smo si prizadevali pri otrocih ozaveštevati pomen neformalnega znanja in spodbuditi povezovanje socialnih partnerjev ter uvajali fleksibilno obliko organizacije dela v šolah in vrtcih.

Glavna značilnost socialnega

kapitala so pozitivni odnosi. Pomembni sta tako količina kot tudi kakovost socialnih stikov, ki jih vzpostavlja posameznik v okolju, kjer živi in dela – se pravi v družini, v šoli, med vrstniki in v širši skupnosti. Socialni kapital označujejo skupna pravila in vrednote, dobro

razvite socialne mreže, visoka raven zaupanja, visoka državljanska zavzetost, simboli in obredi, soodvisnost, vzajemnost ter prostovoljstvo in dejavnosti skupnosti. Višji je otrokov socialni kapital, bolj se čuti povezanega s skupnostjo, večji je njegov občutek blagostanja in večja je verjetnost, da bo v šoli uspešen.

Na naši šoli smo do sedaj sodelovali že z mnogimi lokalnimi skupnostmi, ki razvijajo otrokov socialni in kulturni kapital. Sodelovali smo z Mestno knjižnico Piran, kjer so otroci razvijali knjižno kulturo. Obiskali smo Dnevni center Školjka, kjer so otroci za starejše občane zapeli in zaigrali na instrumente. V sodelovanju z Obalnim zavetiščem smo zbirali hrano in odeje za živali. Za valentinovo pa so učenci z gledališko igro razveselili prebivalce Centra za starejše občane Lucija.

Pobratena mesta

Piše · Vika Kuštrin; foto · Mojka Mehora Lavrič

Sodelovanje OŠ Cirila Kosmača Piran in OŠ Allisonville iz Indianapolisa

V letošnjem letu smo se učenci 5. b razreda OŠ Cirila Kosmača Piran povezali z vrstniki iz OŠ Allisonville iz Indianapolisa. Mesto Indianapolis je naše pobrateno mesto, zato se nam je zdelo prav, da o njem kaj izvemo, obenem pa njim predstavimo naš Piran in sebe.

Z razredom učiteljice Sandre Brown smo komunicirali preko e-pošte. Izmenjali smo si vrsto informacij, vezanih na znamenitosti domačega kraja, na nacionalne športe in športnike, vodilne gospodarske panoge domačih regij, kulturno dediščino, glasbo in ples, kulinariko, naravo, interese mla-

dih in še in še. Ugotovili smo, da se v marsičem razlikujemo, a nas kljub veliki razdalji in časovni razliki veže mnogo podobnih interesov in želja. Konec koncev si vsi želimo novih dogodivščin in znanj, aktivnega prostega časa ter smo navdušeni ob zanimivih novicah, ki jih prejmemo od naših

vrstnikov z drugega konca sveta. V maju smo izpeljali dve videosrečanju, v katerih smo se končno tudi videli in slišali v živo. Lahko smo poklepotali o vsem, kar nas zanima. No, ja, zanima nas še veliko več, zato bomo zagotovo ostali v stiku in nadaljevali našo čudovito skupno dogodivščino.

Povezovanje mladih po svetu

Piše in foto · Vika Kuštrin, OŠ Cirila Kosmača Piran

Učenci OŠ Cirila Kosmača na gostovanju v Turčiji

Da je svet najboljša učilnica, smo se prepričali že mnogokrat. Zato na OŠ Cirila Kosmača Piran veliko časa, truda in prostovoljnega dela usmerjamo v projektno delo, ki povezuje naše učence z mladimi po svetu. Na ta način si pridobivajo dragocene izkušnje, gradijo svojo samostojnost in samozavest, raziskujejo lastno osebno in narodnostno identiteto ter spoznavajo druge kulture.

V aprilu se je skupina učencev naše šole pod mentorstvom učiteljic Katarine Petrič in Vike Kuštrin odzvala povabilu šole Doga Koleji in odpotovala v Mersin, mesto na južni obali Turčije. Vanesa Memić, Urša Malačič, Tija Dolenc Šuštar, Tinkara Starin, Ana Savič in Filip Borak so na prireditvi ob mednarodnem dne-

vu otrok uspešno predstavili izbor slovenskih ljudskih plesov ter suvereno zastopali našo šolo, mesto in državo. Vrstniki so jih sprejeli na svoje domove, v svoje družine. Zabava, učenje, raziskovanje, komunikacija v angleškem jeziku, zanimive navade in običaji, skupni interesi, kulinarika in še in še. Teden dni v Mersinu je prehitro minil. Stkala so se nova prijateljstva, stara utrdila in resnično se je bilo težko posloviti. Pred odhodom se je utrnila marsikatera solza in zapečatila obljubo, da se nekega dne ponovno srečamo.

Z učenci in učitelji šole Doga Koleji sodelujemo že dve leti. To je bil naš drugi obisk tega prijetnega obmorskega mesta in čudovitih ljudi. V preteklem oktobru pa smo v okviru med-

narodnega projekta Želva, ogrožena staroselka, naše prijatelje iz Turčije gostili v Piranu. Idej, načrtov in želja imamo veliko, zato upamo, da nam bo v jeseni ponovno uspelo povabiti in gostiti skupino učencev z mentorji iz Turčije.

Vrtec Mornarček Piran

Piše in foto · Jožica Grilj

Raziskovanje vode v našem okolju

V Vrtcu Mornarček Piran smo se v okviru nacionalnega Unesco projekta Naš kraj – njegova kulturna in naravna dediščina priključili podprojektu »Voda v našem okolju« tudi otroci oddelka 3–5 let iz enote Barčica. Raziskovanje morja in morske obale je bila ena izmed osrednjih tem, ki je otroke najbolj pritegnila k raziskovanju.

Otroci so odkrivali in spoznavali vodo v našem okolju in njene lastnosti. Ob spoznavanju morja in morske obale so nabirali naplavine, kamenčke, školjčne lupinice in pesek. Vrtcu so z

materiali ustvarjali, se z njimi igrali in primerjali njihove lastnosti.

Pomemben vidik raziskovanja morske obale je bilo tudi ekološko osveščanje otrok, saj smo mnogo najdene plastične embalaže z morske obale razvrstili v temu namenjene zabojnike.

Poseben dogodek je bil obisk akvarija in otroci so svoja doživljanja tudi ustvarjalno narisali.

Kakšne so lastnosti vode, so odkrivali ob različnih eksperimentih ter pri tem pridobili veliko novih izkušenj in znanja.

Praznovanje dneva fakultete

Piše · Robert Brsa; foto · Arhiv FPP

Svečana podelitev diplom diplomantom Fakultete za pomorstvo in promet

Promocijo diplomantov Univerze v Ljubljani Fakultete za pomorstvo in promet organiziramo enkrat letno ob praznovanju dneva fakultete. Praznujemo ga 24. junija v spomin na ta dan leta 1960, ko je tedanja Ljudska skupščina Republike Slovenije sprejela Zakon o ustanovitvi Višje pomorske šole v Piranu.

20. junija 2014 je v LifeClass Hotels & Resorts v Portorožu potekala svečana podelitev diplom. Udeležil se je tudi župan občine Piran, g. Peter Bosman, ki je dejal, da je »delo pomorščakov izredno odgovorno in poteka v posebno zahtevnih okoliščinah. Pomorščaki morate biti odlično usposobljeni za opravljanje svojega poklica, saj ne skrbite le za varnost svoje ladje in tovora, temveč varujete tudi morsko okolje, zibelko življenja našega planeta.« Diplomantom in diplomantkam je čestital ter jim zaželel mirno morje.

Svečana podelitev 63 diplom visokošolskih strokovnih programov:

- Pomorstvo: Navtika in Ladijsko strojništvo,
- Navtika (1. stopnja),
- Ladijsko strojništvo (1. stopnja),
- Tehnologija prometa,
- Prometna tehnologija in transportna logistika (1. stopnja).

Svečana podelitev 29 diplom univerzitetnih programov:

- Tehnologija prometa,

- Transportna logistika,
- Tehnologija prometa (1. stopnja).

Svečana podelitev 12 magistrskih del podiplomskega študija 2. stopnje:

- Promet,
- Pomorstvo.

Svečana podelitev 4 magistrskih del podiplomskega študija (znanstveni magistrski):

- Prometne vede.

In volo con La Coccinella

Scrive · Nives Matijašić, direttrice Scuola dell'infanzia LA COCCINELLA Pirano

Celebrazione del XXX anniversario della Scuola dell'Infanzia La Coccinella Pirano

Il 12 giugno 2014 per la nostra scuola dell'infanzia è stato un giorno davvero speciale: all'Auditorium di Portorose abbiamo celebrato solennemente il XXX anniversario della fondazione della scuola dell'infanzia La Coccinella. Tre decenni di autonomia, tre decenni di continua crescita professionale, tre decenni di impegno per innalzare progressivamente la qualità dei programmi e dei servizi offerti. Rimanere al passo con i tempi non è stato e non è tutt'ora facile, ma l'entusiasmo, il rispetto dei bambini e la responsabilità che sentiamo di avere nei loro confronti ci hanno sempre guidati e continuano a guidarci nella nostra missione di educatori. Il XXX anniversario è stato particolarmente significativo e importante per tutti noi, che ci siamo impegnati nel corso degli anni e continuiamo a farlo tutt'ora per garantire quotidianamente il benessere e lo sviluppo ottimale dei bambini che ci vengono affidati.

Dopo un anno di preparativi finalmente il giorno della celebrazione: abbiamo scelto di presentare l'operato didattico pedagogico della nostra scuola dell'infanzia attraverso l'educazione ai valori, poiché siamo convinti che questa sia la strada giusta e il contributo dovuto delle istituzioni per la creazione di un mondo migliore, l'"investimento" di oggi per la società del futuro.

Il programma della celebrazione e la mostra sono stati curati nei minimi particolari. Nulla è stato lasciato al caso: dalla scenografia alla scelta delle canzoni e delle

musiche, dai testi e dalla scelta dei contenuti alle splendide comparse dei bambini. Abbiamo scelto di presentare l'operato della nostra scuola in modo originale e creativo attraverso i valori, visualizzandoli nelle comparse per regalare al pubblico preziose e insostituibili emozioni.

Con la mostra abbiamo ripreso il filo conduttore dei valori presentando le attività concrete della scuola attraverso il loro filtro, evidenziando i valori più importanti da curare nel periodo prescolare; poiché solo individuandoli ed equilibrandoli correttamente possiamo garantire la formazione e lo sviluppo integrali della persona e della personalità del bambino.

In un Auditorium gremito di pubblico molte erano le autorità presenti alla celebrazione, tra cui il Ministro per l'istruzione, la scienza e lo sport, dr. Jernej Pikalo, che ci ha onorato con la sua presenza valorizzando l'operato

delle scuole dell'infanzia, troppo spesso sottovalutate, e spendendo parole importanti sulla difficoltà e il significato di essere e rappresentare una minoranza. Grazie di cuore.

Tra le altre autorità, oltre al vice sindaco sign. Bruno Fonda e alla presidente della CAN di Pirano sign.a Nadia Zigante, erano presenti alla celebrazione pure il Console Generale d'Italia, signora Maria Cristina Antonelli, il Presidente dell'Unione Italiana, sign. Furio Radin, il Presidente della Giunta Esecutiva dell'UI, sign. Maurizio Tremul. Grazie a tutti per averci onorato con la vostra presenza.

Durante la celebrazione è stata conferita alla scuola dell'infanzia La Targa del Comune di Pirano, un riconoscimento importante per l'operato della scuola nel territorio comunale.

A conclusione della celebrazione abbiamo scelto di cantare l'inno tutti insieme, uniti, come una grande famiglia: bambini,

collettivo e genitori dei piccolissimi, che non sono ancora in grado di cantare da soli. Lo abbiamo cantato insieme per sentirci vicini, perché è bello condividere le cose importanti. Un inno che racchiude nelle parole semplici e ripetitive l'essenza della nostra visione, un inno che ci ha emozionati nella consapevolezza che uniti possiamo vincere qualsiasi sfida, cominciando da oggi, facendo volare le nostre piccole Coccinelle nel cielo azzurro dei valori del cuore e della mente.

Per concludere desidero ringraziare tutto il collettivo, che ha lavorato instancabilmente per la realizzazione di questa celebrazione, dimostrando ancora una volta che l'unione fa la forza. Grazie di cuore, sono orgogliosa di voi tutti e onorata di essere alla guida di questa scuola dell'infanzia.

Grazie a tutti gli sponsor e collaboratori esterni, il cui aiuto è stato fondamentale e prezioso, un grazie dal profondo del cuore agli insostituibili collaboratori Martina Gamboz, Matjaž Križman e Damiano Roi.

E per finire, un grazie davvero a forma di cuore a tutti i genitori che ci affidano ogni anno i loro bambini e a tutte le nostre piccole coccinelle che vediamo giornalmente crescere e diventare sempre più autonome e abili, finché sicure spiccano il volo verso la scuola elementare, alla conquista di nuove conoscenze. Grazie di cuore, è davvero un grande privilegio stare con i bambini e accompagnarli attraverso l'infanzia, il periodo più importante, più meraviglioso e magico della vita!

Vključevanje informacijsko-komunikacijskih tehnologij

Piše · Mojca Filipčič

Pouk angleščine na OŠ Vincenzo e Diego de Castro je drugačen

Dandanes se vse bolj postavlja pomen znanja (vsaj enega) tujega jezika. V prihodnosti je zato najverjetneje pričakovati, da se bodo zahteve po aktivni uporabi tujega jezika (angleščine) samo še stopnjevale.

V luči zahtev družbe po znanju tujega jezika si pedagogi postavljamo vprašanja, kako učiti, da bo učenje jezika učinkovito, smiselno, pa tudi zanimivo, ter kako poskrbeti, da bo znanje trajno, predvsem pa uporabno. Odgovor se ponuja na dlani – skozi skrbno načrtovano rabo informacijsko-komunikacijskih tehnologij v razredu in zunaj njega.

Zaradi lažjega dostopa do informacij preko interneta sta pridobivanje ter prenos znanja in učenje nemalokrat lažja, pa tudi bolj učinkovita. Da bi učenec poiskal določeno in-

formacijo na spletu, ni dovolj, da zna uporabljati računalnik, temveč mora vedeti, kaj iskati, kako najdeno informacijo razumeti in kako jo interpretirati. Otroci so svoji starosti in znanju primerno sposobni kritično presojati, vrednotiti ter izražati mnenje o določenih temah v tujem jeziku, še posebej če so se o vsebinah učili pri drugih predmetih. Prav takšne vsebine, ki so jih učenci obravnavali pri geografiji, zgodovini, biologiji, informatiki in drugih predmetih, velja izkoristiti pri poučevanju tujega jezika za razvijanje slušnega razumevanja in bralne spretnosti, ki je ena glavnih komponent informacijske pismenosti.

Na OŠ Vincenzo e Diego de Castro v 3. triadi v pouk angleščine tako že več let vključujemo informacijsko-komu-

nikacijske tehnologije in jih uspešno integriramo v medpredmetne povezave. Učenci se tako angleščine ne učijo le iz učbenika in zvezka, ampak si širijo obzorje z uporabo vaj na spletu, avdio-video vsebin, spletnih kvizov ter spletnega dnevnika (bloga) in hiperpovezav na njem. O nekaterih temah učenci razpravljajo pri pouku, svoje mnenje nato izrazijo v obliki krajšega pisnega sestavka ali pa ga v obliki multimedijske predstavitve ustno predstavijo pred sošolci.

Tak pristop k poučevanju se je izkazal za zelo uspešnega, saj učencem bralno in slušno razumevanje ter pisno in ustno izražanje ne predstavljata večjih težav. Pri nacionalnem preverjanju znanja iz angleščine kot šola beležimo visoko nadpovprečne rezultate, tako v šestih kot tudi v devetih razredih. Prav tako so se učenci devetega razreda ekipno odlično odrezali na tekmovanju iz angleščine. V razredu je bilo 13 učencev, od katerih se jih je 11 udeležilo šolskega

tekmovanja, 9 od njih pa je prejelo diplomu za doseženih vsaj 80 % točk. Svoj pristop k poučevanju učiteljica Mojca deli s svojimi kolegi učitelji. Med drugim je svoje prispevke predstavila na Evropski konferenci o e-učenju ECEL v Portu na Portugalskem, v domovini pa na konferencah Moodle, SRIKT in Eduvision.

Kako učiti, da bo učenje smiselno? Kako poskrbeti, da bo znanje trajno? Recept je preprost: učitelj mora biti strokovnjak na svojem področju, podajanje snovi mora prilagajati glede na učni načrt in situacijo v razredu, pri individualizaciji pa so mu lahko v veliko pomoč ravno informacijsko-komunikacijske tehnologije. Zavedati se moramo, da učitelj nima čarobne paličice, in kljub trudu se zgodi, da so učenci nad doseženimi rezultati razočarani. Učence pripravljamo na življenje in včasih je že veliko, če jih uspemo naučiti, KAKO poiskati pravo informacijo v poplavi podatkov. Tudi v tujem jeziku.

OŠ Vincenzo e Diego de Castro

Piše · Mojca Železen Repe

Obisk Prešernove in Finžgarjeve domačije

Letošnje šolsko leto smo učitelji in učenci osnovne šole Vincenzo e Diego de Castro zaključili tako, da smo združili prijetno s koristnim. Odpravili smo se v Vrbo, rojstno vas Franceta Prešerna, in v Doslovče, kjer smo si ogledali rojstno hišo Frana Saleškega Finžgarja, avtorja za Slovence pomembnega romana z naslovom Pod svobodnim soncem.

Ob poslušanju razlag o življenju in ustvarjanju obeh književnikov smo izvedeli še veliko zanimivega o življenju in običajih ljudi v gorenjskih vaseh. Nato nas je čakal še tisti prijetnejši del. Odpravili smo se na Bled, kjer smo se med sproščenim klepetom in smehom sladkali s kremnimi rezinami. Sledil je še kratek sprehod ob Blejskem jezeru in z mislimi smo bili že na poti domov.

Scrive · Marina Dessardo

Bilancio di fine anno scolastico

Alla fine di ogni anno scolastico si fa un bilancio di ciò che si è fatto e dei risultati che si sono ottenuti. Tutto sommato, gli alunni dalla prima alla nona classe della «Vincenzo e Diego de Castro» di Pirano, con le sezioni periferiche di Lucia e Sicciole si sono dati da fare in tutti i campi ed hanno conseguito degli ottimi risultati. Hanno aderito a gare, concorsi sia a livello scolastico, nazionale che internazionale e si sono portati a casa diversi riconoscimenti, premi e menzioni speciali.

Gli alunni hanno partecipato alle gare Canguro di matematica e l'alunno Sandro Romanello della nona classe ha ottenuto il Riconoscimento Vega d'Argento e di Diamante per i successi riportati nell'arco di tutti i nove gli anni. Alle Gare di italiano l'alunna Karin Amina Sahir della nona classe ha ottenuto il secondo premio, mentre l'alunno Erik Putar dell'ottava classe di Sicciole ha avuto una menzione onorevole. Poi ci sono state le gare di inglese, sia scolastiche che nazionali, le gare di chimica, il concorso «Un fiore per la mamma», tanti concorsi figurativi, i giochi sportivi organizzati dall'Unione Italiana, il concorso indetto da «il Trillo» dedicato al mare.

I ragazzi si sono cimentati pure nella lettura in lingua italiana, slovena, inglese e in lingua spagnola ottenendo riconoscimenti d'oro, d'argento e di

bronzo.

Come non ricordare poi l'uscita a Ledro degli alunni della quinta e sesta classe di Pirano che, quali vincitori, hanno presentato la loro canzone accompagnata anche da una coreografia.

Ricordiamo i successi ottenuti al Concorso della Mailing List Histria, indetto dall'Associazione della Cultura Giuliana Istriana Fiumana e Dalmata, che ha visto vincitrice per il lavoro individuale l'alunna Anna Rosso dell'ottava classe di Pirano con la sua opera in dialetto istroveneto «Una storia triste».

E infine riportiamo anche gli ottimi risultati ottenuti al Festival dell'Istroveneto, organizzato dall'UI in collaborazione e con il patrocinio della Città di Buie, della Regione istriana, dell'Università popolare di Trieste e della Regione Veneto, che ha assegnato il primo premio della Categoria Pici a Lana Maria Bernetič della quarta classe di Sicciole. Invece i primi tre premi della Categoria Medi sono andati rispettivamente ad Anna Rosso dell'ottava classe di Pirano, a Laura Babnik e Sara Romanello della settima classe di Pirano.

Non possiamo non dire due parole sulla partecipazione degli alunni al Progetto Simbioza, che li ha visti protagonisti nel ruolo di «insegnanti» pazienti e disponibili nello spiegare agli anziani

l'uso del computer. Inoltre, ci preme ricordare la partecipazione della nostra scuola alle azioni umanitarie per la raccolta di beni per le popolazioni alluvionate dei Balcani e per i bambini socialmente svantaggiati di Jesenice.

Non ci rimane che lodare tutti gli alunni che si sono impegnati e hanno rappresentato con onore la scuola che frequentano, i loro familiari che li hanno aiutati e supportati in questo impegno e, naturalmente, un ringraziamento particolare va pure agli insegnanti che li hanno motivati, spronati e seguiti.

A questo punto ci vien spontaneo da dire «semo pochi ma boni» !

Ecco il tema che ha vinto il primo premio al Festival dell'Istroveneto:

A OGNI USEL EL SO NIDO XE BEL

Penso: ma varda dove son nata e dove stago. Se vedi che la cicogna la me ga leto nel pensier. E se saria nata in un altro logo, come saria la mia vita?

Chissà! Forsi meio o forsi peso. De sicuro no poso saver.

Me piazzi torziolar, andar in ferie con i mii. Per dir la verità son stada solo in Italia, in Croasia e in Slovenia.

Me son trovada ben per duto. Forsi perché dove son stada capivo la lingua e le uzanze xe le nostre. Gavaria piaser de andar a torziolon in altri paesi come un mucio de zovani i fa per zvariadi motivi: per studio o per spasio. Insomma, per vedi le belese de sto mondo. Cusi deso solo me imagino come podesi trovar el mio mondo de esplorar, anca perché deso, ala mia età, no poso viagar sola.

Ripenso: perché quando torno a casa de un viaggio me sento contenta, sicura, sodisfada? Me son dada una risposta: come prima roba perché torno nela nostra tera istriana. Tera grigia, timida, gioiosa, bona, fertile, gentile, fatigosa, riposante. L'istria, podemo dir, che la xe amorosa conseguenza de la sua forma. Forma unica al mondo, a forma de cuor.

Constato: tornada a casa me sento felice come un usel al qual el suo nido ghe xe bel.

Anna Rosso, classe VIII, Pirano

IL VIAGGIO A LEDRO (Veneto)

Quando eravamo in quarta abbiamo partecipato al concorso internazionale "Un testo per noi" dove dovevamo scrivere il testo di una canzone per bambini.

Avevamo in mente tanti temi, ma dato che ai bambini non piacciono le verdure, ma al contrario mangiano troppi dolci, abbiamo scelto un tema salutare "La battaglia tra i grassi e le verdure".

L'abbiamo scritto e mandato! Dopo qualche tempo abbiamo saputo di essere uno degli otto vincitori del concorso.

La nostra canzone è stata musicata dal cantante e compositore Franco Fasano. Quando ci hanno rispedito la canzone con la musica e il testo non la riconoscevamo più!

Un giorno, la dirigente de "Piccole colonne" (che è un coro di bambini come quello dello Zecchino d'Oro), è venuta a visitarci a Pirano per invitarci e presentare lo spettacolo al quale avremmo partecipato a Ledro.

Noi, per la nostra canzone, avremmo dovuto preparare una coreografia. Abbiamo chiesto l'aiuto del maestro di ballo Siniša Bukinac e abbiamo portato a termine la nostra missione egregiamente!

Dopo aver fatto tantissime prove, il 3 aprile 2014 siamo partiti alla volta di Ledro accompagnati dalle nostre maestre Ornella e Manuela, dal maestro di musica Silvio, da Siniša e dai nostri genitori (alcuni).

L'albergo si trovava proprio in riva ad un lago (lago di Ledro). Per tre giorni non abbiamo fatto altro che ballare e registrare programmi televisivi! Lo spettacolo era condotto da Mago Gentile e filmato dalla RAI.

Abbiamo avuto anche la possibilità di visitare Riva del Garda e fare tantissime foto.

Una sera è venuta anche TV Capodistria a filmarci e intervistarci.

L'ultimo giorno siamo andati pure a visitare il Museo delle palafitte.

A tutti è dispiaciuto un po' lasciare quella bellissima valle.

È stata un'esperienza unica!

Anna Klarica, classe V, "Vincenzo e Diego de Castro" Pirano

IL VIAGGIO A LEDRO (Veneto)

Siamo andati a Ledro per danzare. È stato tutto molto bello. Mi sono piaciute le montagne e il lago è anche molto grande. Siamo stati in un albergo molto elegante...

.... Alle otto di sera abbiamo ballato. C'erano altre sette scuole, ma solo noi eravamo della Slovenia. Erano tutti bravi, ma a me è piaciuto di più «Giulietto non esagerare».

Era una canzone che parlava di scienze.

Venerdì e sabato hanno filmato tutto lo spettacolo e la domenica è stata tutta per noi. Con gli insegnanti siamo andati a vedere dove viveva la gente migliaia di anni fa.

Abbiamo visto i loro vestiti, i gioielli e come dipingevano.

Siamo andati a vedere anche le loro case sul fiume, cioè le palafitte. Era tutto molto interessante.

Prima di ballare avevo sempre tanta paura ma poi ho visto che non c'era motivo di preoccuparsi.

È stata una bellissima esperienza, tutto mi è piaciuto. Ero un po' triste quando siamo partiti da Ledro, ma tutto o prima o poi deve finire. Ho sentito anche la mancanza della mia mamma ed è stato bello ritornare a casa e rivederla.

Emma Gladović, classe VI, "Vincenzo e Diego de Castro" Pirano

34. festival Melodije morja in sonca

Piše · Adrijana Krajnc Vasovič; foto · FPA

Absolutni zmagovalec je Rudi Bučar s Frčafelami

Avditorij Portorož – Portorose in Občina Piran sta v sodelovanju z RTV Slovenija 6. julija 2014 v Amfiteatru Avditorija Portorož priredili 34. festival Melodije morja in sonca. Umetniški vodja festivala je bil Slavko Ivančič, spremljevalni program pa je bil tokrat nogometno obarvan.

VELIKO NAGRADO MMS 2014, 3000 EUR, ki jo je v imenu občine Piran podaril župan Peter Bossman, je prejela zasedba Rudi Bučar in Frčafele.

Avtor zmagovalne skladbe *Sen znala jes* v izvedbi Rudija Bučarja in Frčafel je prejel blagovno nagrado – križarjenje za dve osebi po Sredozemlju, ki jo prispeva podjetje Morje možnosti, specializirana agencija za križarjenja.

Pri izboru nagradencev so poleg strokovne žirije (25 %) sodelovali tudi poslušalci s telefonskim glasovanjem (25 %), občinstvo v Amfiteatru s posebnimi glasovalnimi vstopnicami (25 %) ter šest radijskih postaj, Radio Koper Capodistria, Radio Maribor, Radio Slovenija 1, Radio Celje, Radio Murski val in Radio Sora (25 %).

NAGRADE STROKOVNE ŽIRIJE

Strokovna žirija: Zvone Petek – predsednik, Mojca Menart, Patrik Greblo, Lean Klemeč in Alesh Maatko so podelili naslednje nagrade:

Nagrada strokovne žirije za besedilo: Marko Gregorič za besedilo skladbe Moja sosedica izvajalke Katarine Male.

Nagrada strokovne žirije za aranžma: Bor Zuljan za skladbo Dobro jutro izvajalca Folk Idoli.

Nagrada strokovne žirije za glasbo: Sašo Fajon za skladbo Daleč stran od vsega izvajalke Tonje Senčar.

Nagrada strokovne žirije za izvedbo: Easy
Nagrada strokovne žirije za obetavnega izvajalca oz. avtorja – nagrada Danila Kocjančiča: Tonja Senčar

Dobitniki strokovnih nagrad za izvedbo, glasbo, aranžma in besedilo so prejeli po 500 EUR bruto, nagradenec za obetavnega izvajalca oz. avtorja pa 1000 EUR bruto in praktične nagrade, ki so jih prispevali Bernardin Group, d.d., Hotel Marita Portorož, Aerodrom Portorož, d.d., Luka Koper, d.d., AMZS, d. d., Sazas in studio Hendrix iz Kopra.

GLASOVANJE RADIJSKIH POSTAJ: Glasovalo je šest radijskih postaj, in sicer Radio Koper, Radio Maribor, Radio Slovenija 1, Radio Celje, Radio Murski val in Radio Sora.

Zmagovalec: Rudi Bučar in Frčafele

TELEFONSKO GLASOVANJE

Zmagovalec: Rudi Bučar in Frčafele

GLASOVANJE OBČINSTVA V AMFITEATRU

Zmagovalec: Rudi Bučar in Frčafele

Za nastop na letošnjih MMS se je prijavilo kar 84 kandidatov. Za veliko nagrado MMS 2014 se je tudi letos potegovalo 14 izvajalcev, od katerih je bilo 7 povabljenih: Enzo Hrovatin, Katarina Mala, Manca Izmajlova, Nuša Derenda, Rebeka Dremelj, Rudi Bučar in Frčafele ter skupina Victory. Komisijo je s svojimi skladbami prepričalo naslednjih sedem izvajalcev: Folk idoli, Nana Milčinski & Radio Mondo, Tonja Senčar, Igor Lija & Lucienne Lončina, Fauš Dur & Dare Kaurič, Easy, Statale 56.

Novost 34. festivala Melodije morja in sonca je festivalski bend, ki je izvajalce spremljal v živo.

Letošnji šov program festivala je bil obarvan nogometno. Režiral ga je Igor Jelen - Iggy. 34. festival Melodije morja in sonca velja za

eno največjih glasbenih prireditev in tudi letos sta ga neposredno prenašala Televizija Slovenija in Radio Slovenija 1.

Prireditve sta povezovala Mario Galunič in Lorella Flego.

Da je vse potekalo v redu, so poskrbeli: producentka RP Mica Puc Ornik, urednica Dajana Makovec, režiserka Urška Žnidaršič.

Župan občine Piran Peter Bossman, ki je bil navdušen nad profesionalno izvedbo festivala, je čestital zmagovalcem in ob tem dejal, da ga izredno veseli, da se festival razvija in vsako leto privabi več izvajalcev ter obiskovalcev. "Portorož diha s festivalom in kje je lepše uživati v melodijah morja in sonca kot ravno tu," ni skrival zadovoljstva. Obljubil je še, da bo občina Piran, ki je pred tremi leti obudila festival Melodije morja in sonca po nekaj letih premora, tudi v prihodnje aktivno sodelovala pri njegovi izvedbi.

Na dan festivala je pri ZKP RTV SLO izšla tudi plošča z vsemi pesmimi.

Piranski glasbeni večeri

Piše: Adrijana Krajnc Vasovič

Avditorij Portorož že skoraj štiri desetletja uspešno organizira Piranske glasbene večere

Gre za najstarejši in edini neprekinjeni festival komorne glasbe v Sloveniji. Uvod v že 36. Piranske glasbene večere je bil 11. julija v Gledališču Tartini Piran. Letošnji program, ki ga je za Avditorij Portorož pripravil umetniški vodja Ervin Berce, združuje več vrst in je programsko posodobljen. Slavnostna govornica na letošnji uvodni glasbeni prireditvi v Gledališču Tartini je bila podžupanja občine Piran Meira Hot, ki je še posebej poudarila zgodovinski pomen glasbe in umetnosti v Piranu. Glasbeni večer je povezovala Adrijana Krajnc Vasovič. V času med 11. julijem in 8. avgustom 2014 smo organizirali 5 koncertov na treh lokacijah, izhodišče pa je ostala baročna glasba z atraktivnimi nastopi solistov, pevcev in glasbenikov.

Prva predstava je povezovala izvirne zgodovinske vzgibe flamenka v očarljivo glasbeno plesno pahljačo. *Musica antiqua y flamenco nuevo*/stara glasba in novi flamenko, glasbeno-plesna predstava v izvedbi edinstvenega slovenskega ansambla za zgodnejšo glasbo Nova Schola Labacensis z nadarjeno plesalko novega vala flamenka pri nas, Urško Centa, je v Tartinijevem gledališču požela velik aplavz. Naj izpostavimo tudi sopranistko Tadejo Pance in Borisa Šinigoja, umetniškega vodjo.

V cerkvi Marijinega prikazanja v Strunjanu je v edinstvenem ambientu in ob odlični akustiki občinstvo prepričal Godalni kvartet Slovenske filharmonije.

Mladi člani Orkestra Slovenske filharmonije, dobitniki

številnih nagrad in priznanj, Matjaž Uporovne – violina, Mojca Fortun – violina, Gordana Keller Petre – violončelo, Nejc Mikolič – viola, s premišljeno privlačnim programom dajejo posebno vrednost svojim koncertom, od znanih skladb za kvartet, do manj znanih in pozabljenih del ter priredb za godalni kvartet, s katerimi nagovarjajo širok krog občinstva. Izjemni godalni kvartet je zazvenel v duhu skladb, ki izpričujejo ljubezenske izpovedi.

Tretji koncert, operni projekt »O Kaj, kje je tvoj brat?«, predstavlja duhovne dialoge italijanskih skladateljev 17. stoletja. Lahko trdimo, da je bil to unikatni študijski glasbeni projekt, ki je pomemben tako za slovensko, predvsem pa primorsko glasbeno dediščino. Spored koncerta je bil zastavljen ambiciozno in nekaj posebnega, saj skoraj nobena skladba ni bila posneta, pa tudi zaradi zanimive, skoraj zabavne vsebine. Vsaj polovico skladb s koncerta hrani arhiv koprške

stolnice (Carlo Grossi, Giovanni Legrenzi, v Kopru delujoči Gabriello Puliti). Dialogi so dramatizirani, nadnapisi prevodov besedil (latinščina, italijanščina) so bili sproti projicirani na platnu. Slovenskemu ansamblu za zgodnjo glasbo na zgodovinskih glasbilih *musica cubicularis*, Domnu Marinčiču – čembalo in Tomažu Sevšku – orgelski pozitiv, so se pridružili trije ugledni tuji gostje: na Škotskem rojeni lutnjist in terorbist Hugh Sandilands, nemška sopranistka Monika Mauch ter avstralski baritonist Matthew Baker.

V Piranu smo prav tako prisluhnili koncertu s trenutno najobetavnejšimi mladimi vokalnimi virtuozii iz Avstrije, Turčije, Japonske, Kitajske in Makedonije. Koncert opernih arij in duetov »Viver d'amor« v izvedbi Irena Krsteska – sopran, Yuri Mizobuchi – mezzosopran, Muratcan Atam – tenor, Josef Ruppert – bas in Lana Cenčič – klavir je postregel z izborom najlepših opernih

arij in duetov ter je bil posvečen najboljšim študentom mednarodno priznanih akademij.

Zaključek letošnjega festivala je bil okronan z izredno lepim in zahtevnim programom. Obiskovalci so imeli edinstveno priložnost slišati vrhunec baročne instrumentalne glasbe briljantnih solistov češke filharmonije. Ensemble Prague – Zelenka project: Vilém Veverka, Jan Souček – oboa, Petr Hlavatý – fagot, Pavel Nejtek – kontrabas, Lukáš Vendl – čembalo so postregli z izborom triosonat ZWV 181 do nedavnega povsem po krivici zapostavljene, dejansko pa enega najbolj izvirnih baročnih skladateljev, Jana Dismasa Zelenke, ter sonato v g-molu za oboo in čembalo njegovega sodobnika Bacha. Zelenka, čigar življenjska pot ostaja zavita v temo in skrivnosti, je bil tako kot J. S. Bach v času svojega življenja cenjen in spoštovan, vendar daljnosežnejše slave ni dočakal.

»Koncerte Piranskih glasbenih večerov lahko po kakovosti primerjamo s koncerti Srebrnega abonmaja Cankarjevega doma, ki je najbolj eminenten cikel tovrstnih koncertov v Sloveniji,« je poudaril umetniški vodja Ervin Berce. »V Avditoriju Portorož si prizadevamo, da bodo Piranski glasbeni večeri še naprej neprekinjeni tradicionalni dogodki klasične glasbe v piranski občini, in ob tej priložnosti bi se rad zahvalil vsem podpornikom tovrstne umetnosti,« je povedal Marko Česnik, direktor Avditorija Portorož.

»Več kot čistilnica«

Športna dvorana Lucija
Liminjanska 78, ☎ 05/677-97-90

V kemični čistilnici MARE poskrbimo, da bo vaša obleka obdržala lep izgled. Poleg strokovnega čiščenja in likanja vam opravimo tudi šiviljska popravila. Oblečila vam vedno zaščitimo pred molji.

V trgovini MARE vam nudimo največjo izbiro gumbov na obali, zadrge, čipke ter vse kar šivilja potrebuje. Da bo vaš izgled popoln lahko izbirate med elegantnimi nogavicami Mura in Levante.

Praznik plesa in plesalcev

Piše · Nataša Fajon; foto · Miha Schaffer

Jubilejni deseti Festival plesa Piran

V sredo, 25. junija, se je z Gala baletnim večerom pod zvezdami, ki je bil hkrati tudi osrednja občinska prireditev ob dnevu državnosti, slovesno zaključil letošnji jubilejni deseti Festival plesa Piran 2014. Za čarobni večer so poskrbeli plesalci domače skupine Metulj in Društva baletnih umetnikov Slovenije.

Na letošnjem festivalu plesa, ki ga organizirata ZKD Karol Pahor Piran in Javni sklad RS za kulturne dejavnosti v sodelovanju z Društvom baletnih umetnikov Slovenije in Avditorijem Portorož, ob finančni podpori Občine Piran, se je predstavilo skupaj 45 plesnih skupin, 42 iz domala vse Slovenije in tri iz sosednje Italije. Plesalo je preko osemsto mladih in manj mladih plesalcev, ki so se predstavili z najrazličnejšimi zvrstmi.

»V Piranu je bil tako šest dni pravi praznik plesa in plesalcev, kar je in ostaja namen organizatorjev,« je povedala pobudnica in vodja festivala, Elizabeta Fičur iz ZKD Karol Pahor.

Gala baletni večer, ki ga mestu Piran že šesto leto zapored poklanja Društvo baletnih umetnikov Slovenije, so odprle članice plesne skupine Metulj iz Pirana, sledila pa je premier-

na uprizoritev Baleta za Lebiča, posvečena slovenskemu skladatelju Alojzu Lebiču, ki bo letos praznoval osemdeset let. V koreografiji komaj sedemnajstletne Gabrijele Mede se je prvič nasploh predstavil Mladi slovenski balet, ki deluje od prvega junija letos.

Osrednji del večera je bil namenjen uradni razglasitvi nagajencev prvega slovenskega tekmovanja koreografskih miniatur, ki je v sklopu festivala potekal v nedeljo, 22. junija. Mednarodna strokovna žirija, ki je spremljala tekmovanje, je drugo nagrado namenila koreografinji Claudii Sovre, prvo pa domačemu koreografu Siniši Bukincu.

Srebrno in zlato plaketo je zmagovalcema podelil predsednik žirije, Jean-Loup Jordan, ki se je v nagovoru v treh jezikih, tudi slovenščini, zahvalil organizatorjem, da je lahko sodeloval na festivalu, nagrajencu Siniši in plesalki Romani pa je podžupanja občine Piran Meira Hot izročila še šopek.

Podelitvi je sledila predstavitev obeh nagajenih koreografij, celoten večer pa so popestrili vrhunski baletni umetniki, ki so s svojimi gibi in profesionalnostjo očarali celotno občinstvo.

Na letošnjem festivalu so nastopili: Športni twirling klub Deskle, Twirling klub Piran, Plesna skupina Attitude Trst, Plesna akrobatska skupina Flip Piran, Plesna skupina Vesoljski povžki Vrhnika, Plesna skupina Dancehall Squad Ljubljana, Športni klub Salto Koper, Plesna skupina Metulj Piran, Plesni studio Erato Izola, Plesna skupina Siniša dance Portorož, Plesna skupina MiB Squad Zagradec, GŠ Radlje ob Dravi – Klara & Manca, Plesni studio Ana, Plesni krožek OŠ Lucija, PS Balerina iz Mengša, PS OŠ Vincenzo e Diego de Castro Piran, Mažorettno plesna sekcija KUD Godba Kočevje, A.S.D. Ventaglio iz Trsta, Plesno gledališko društvo Primabalerina iz Ajdovščine, Plesna šola Urška Ljubljana, Plesna šola Wolfy iz Ljubljane, A.S.D. culturale Arteffetto Danza iz Trsta, PS Metropola dance iz Tolmina, Twirling in mažorettni klub Lucija, Kulturno in izobraževalno društvo Plesonoga Cerknica, Art dance studio Portorož, Glasbena šola Trbovlje, Plesno društvo Imani Brežice, GŠ Krško- oddelek za sodobni ples, KUD Razcvet-plesna skupina Lučke z lučko Hoče - Slivnica, Plesni klub Nova Gorica – plesna skupina Soraya, A.C.S.D. la Malarancia – PS Oriental Butterflies Trst, Harem skrivnosti Slovenska Bistrica, KUD Balerima Izola, Plesna šola Djamila Domžale, Društvo mažoret in plesalcev Ribnica, Plesno društvo Srebrna Senožec, Harlekin Društvo za umetnost plesa Celje.

Piranski festival plesa

Piše · Nataša Fajon; foto · Miha Schaffer

Prvo slovensko tekmovanje koreografskih miniaturn

V okviru letošnjega piranskega festivala plesa, ki je potekal od 20. do 25. 6. na Tartinijevem trgu, je v nedeljo, 22. 6., potekalo prvo slovensko tekmovanje koreografskih miniaturn s področja baleta in plesa.

»Misija tekmovanja je promocija baleta in plesa, njuno vrednotenje v najširšem smislu različnih plesnih stilov in oblik, odkrivanje domačih koreografskih potencialov, spodbujanje njihovega razvoja ter razvoja kvalitete s področja baletne in plesne koreografije ter spoznavanje širšega kroga populacije s trenutnim stanjem in trendi na področju koreografije,« so o namenu tekmovanja povedali v društvu.

Tekmovanje je bilo sestavljeno iz dveh krogov. V prvem so se tekmovalci predstavili s koreografskimi miniaturnami na katero koli glasbo po izboru koreografov, v drugem pa na glasbo slovenskih avtorjev.

Koreografije je ocenjevala strokovna žirija, ki so jo sestavljali priznani ustvarjalci s področja baleta in plesa v Sloveniji in tujini: predsednik žirije Jean-Loup Jordan iz Francije, Valentina Turcu – ena najvidnejših domačih koreografskih osebnosti, Maruša Vidmar – nekdanja

prvakinja baleta SNG Opera in balet Ljubljana, publicistka Jedrt Jež Furlan in solist SNG Maribor Matjaž Marin.

Izmed šestih koreografov in dvanajstih koreografij je komisija za zmagovalca izbrala Sinišo Bukinca, ki deluje na Primorskem kot samostojni umetnik in samozaposleni v kulturi.

Bukinac je na tekmovanju predstavil koreografijo *I am walking clouds*, ki jo je odplesala Romana Fičur, ter koreografijo *Sedma nevesta*, v kateri je poleg Fičurjeve zaplesal tudi sam. Drugo mesto je zasedla Claudia Sovre, članica SNG Opera in balet Ljubljana, ki se je v prvem krogu predstavila s koreografijo *Glasneje od tišine*, v kateri so zaplesali Nina Noč, Barbara Potokar, Mariša Nač, Mateja Železnik in Monika Zorko, v drugem pa s koreografijo *Tja*, kamor te vodi srce, ki so jo odplesali Nina Noč, Yuki Seki, Urša Vidmar, Mateja Železnik in Monika Zorko. Tretje nagrade žirija ni podelila.

Predsednik Društva baletnih umetnikov Slovenije, organizatorja prireditve, Tomaž Rode je odločitev komisije pospremil z besedami: »Žirija se je odločila, da tretje nagrade ne podeli, podeli pa prvo in drugo, ker sta prvo- in drugonagrajena koreografija izredno izstopali od ostalih.«

Bukinac in Sovretova sta poleg zlate in srebrne plakete dobila tudi priložnost ustvarjanja daljših koreografij za Mladi slovenski balet, ki deluje v okviru Kariernih perspektiv, sofinanciranih iz Evropskih socialnih skladov.

Razstava Sodobno slovensko slikarstvo

Piše · Andrej Medved; foto · arhiv OG Piran

Osem slikark v piranski Mestni galeriji

Razstavo Sodobno slovensko slikarstvo, ki je nastala v sodelovanju s Cankarjevim domom v Ljubljani, smo v piranski Mestni galeriji odprli na Poletno muzejsko noč in bo na ogled do konca avgusta. Predstavlja osem slikark mlajše in najmlajše generacije, ki je začela slikati v obdobju po prelomu tisočletja:

Joni Zakonjšek, Maruša Šuštar, Nika Zupančič, Ksenija Čerče, Katja Sudec, Ana Sluga, Suzana Brborović, Ira Marušič.

Sodobno slovensko slikarstvo je po veliki zgodbi Amerika Bernarda, ki je dosegla svoj vrhunec v osemdesetih in devetdesetih letih in še traja, zašlo v krizo, osebnostno (saj so le redki avtorji ostali zvesti sebi in umetniškemu poslu) in splošno, generalno, zaradi »vdora« novih medijev v nacionalne galerije. Te danes – navkljub ponovnemu odkritju slike in »klasične« umetniške podobe, v Ameriki in Evropi – še vedno vztrajajo v lokalnem kvazilikovnem pristopu in razstavah. Po svoje odločilna je bila pregledna postavitev del Živka Marušiča v Moderni galeriji pod naslovom »Slika je

mrtva, naj živi slika!«, ki je nakazala njeno ponovno oživetje. In prav Marušič, ki prese- neča z vedno novo, prenovljeno umetniško močjo in kvaliteto, je danes med vodilnimi slovenskimi in ne samo slovenskimi slikarji. Ob boku mu zdaj stojita Dušan Kirbiš in Ivo Prančič, prvi kot zadnji v novi nacionalni postavitvi, drugega pa v stalni zbirki v Moderni galeriji ni, ker ga vodilni v tej prestižni instituciji ocenjujejo za postmoderni kič. Tu je še Marjan Gumilar v postavitvah v galeriji Loža in kostanjeviški cerkvi ... ter nenadkriljivi Marko Jakše s svojimi fantazmagoričnimi liki. Potem sledi, v novem tisočletju, odkritje novega slikarstva, ponovno in prelomno vračanje k sliki. Najprej z »zasanjanimi« platni in z odličnim, klasičnim poznavanjem metjeja Mitja Ficka, ki že odmeva tudi v tujini, in hipoma zatem slikarski čudež, čisto »tkanje« na podobah Joni Zakonjškove, ter slike Uroša Weinbergerja, ki združijo – kongenialno – računalniško in družbeno-eksistencialno ikonografijo v časovni točki nič, da končno, danes, vznikne val slikark, ki vračajo zau-

panje v slikarsko sporočilo in umetniško spoznanje: Maruša Šuštar, Nika Zupančič, Ksenija Čerče in Katja Sudec, Ana Sluga, Suzana Brborović, Ira Marušič. In mnoge druge, ki šele oblikujejo svoj slog v odkritja in iznajdbo nove slike.

Mednarodni poletni festival komorne glasbe

Pričenja se Tartini festival

Ansambel 1756 je bil ustanovljen leta 2006. Ukvarja se z interpretacijo glasbe 18. in 19. stoletja na tako imenovanih "zgodovinskih instrumentih", zato ima ansambel tudi edinstven arhaičen zvok.

Tartini festival je mednarodni poletni festival komorne glasbe, posvečen v Piranu rojenemu Giuseppeju Tartiniju. Poleg njegovih del festival predstavlja tudi dela drugih velikih svetovnih in slovenskih skladateljev ter sodobnih ustvarjalcev, ki jih navdihuje Tartinijeva umetnost. Na festivalu imate priložnost videti in slišati, kako zveni znamenita Tartinijeva violina, ki pod prsti vrhunskih glasbenikov vedno znova navdušuje.

Letošnji Tartini festival se bo začel 23. avgusta z otvoritvenim koncertom na Tartinijevi violini in z ansamblom 1756.

Sledil bo nastop številnih znamenitih glasbenikov, ki tudi letos prihajajo v Piran in Koper z najrazličnejših koncertov sveta.

Novost letošnjega festivala so tudi glasbene delavnice, na katerih bomo gostili glasbenika in strokovnjaka za kulturni menedžment.

Cena vstopnice: 17 EUR

Cena vstopnice za otvoritveni koncert 23. 8. 2014: 19 EUR

Brezplačen vstop za otroke do desetega leta.

Vstopnice za Tartini festival lahko kupite uro pred koncertom na prizorišču dogodka ali v predprodaji na prodajnih mestih: Eventim – Hiše vstopnic (Križanke, Kino Šiška, Hala Tivoli, City Park, Europark), Petrol servisi, Pošte v Sloveniji, K-kioski, Kompasove poslovalnice, 3-dva trafike, hipermarketi Mercator, trgovine Big Bang, M holidays, Alpetour, e-študentski servis, Tic Piran in Turistična agencija Maona v Portorožu in Piranu.

Spletna prodaja: www.eventim.si, www.vstopnice.com, www.koncerti.net, www.napovednik.com

Telefonska prodaja: 01 420 5000

Organizator: KD LIB-ART

www.tartinifestival.org

Program festivala:

Sobota, 23. 8. 2014, ob 20:30, cerkev sv. Jurija v Piranu

Otvoritveni koncert: Morska nevihta – koncert na Tartinijevi violini

Ansambel 1756, umetniško vodstvo: Konstantin Hiller; solist: Dimitris Karakantas, violina
Program: G. Tartini, A. Vivaldi, J. F. Rebel, G. P.H. Telemann, G. F. Händel

Nedelja, 24. 8. 2014, ob 20:30, Minoritski samostan v Piranu

Lotz Trio, Bratislava

Program: J. J. Rösler, J. Družický, W. A. Mozart

Petek, 29. 8. 2014, ob 20:30, Minoritski samostan v Piranu

Od Tartinija do Csardasa: Madžarski virtuoz
Program: A. Corelli, F. Kreisler/Tartini, F. Liszt, G. Tartini, V. Monti

Sobota, 30. 8. 2014, ob 19:00, Glasbena šola Koper (prost vstop)

Trio Rêverie, zmagovalci mednarodnega tekmovanja Giuseppe Tartini
Program: G. Tartini, F. Schubert

Sreda, 3. 9. 2014, ob 20:00, Pokrajinski muzej Koper (prost vstop)

Recital Chopina: Nicolas Bourdoncle, klavir

Četrtek, 4. 9. 2014, ob 20:00, Tartinijeva hiša, Piran

Stefano Bet, traverso flavta

Program: Zvoki flavt različnih vrst

Petek, 5. 9. 2014, ob 20:00, Minoritski samostan v Piranu

Bojan Čičić, baročna violina
Brice Saily, čembalo

Nedelja, 7. 9. 2014, ob 20:00, Minoritski samostan v Piranu

Mozartove Serenade in Tartini: Amadeus Consort, Salzburg

Sreda, 10. 9. 2014, ob 20:00, Minoritski samostan v Piranu

Ansambel Il Terzo Suono

Masterclasses

27. 8. 2014 ob 11:00: Frans Brouwer – delavnica kulturnega menedžmenta (Fakulteta za turistične študije – Turistica)

5. 9. 2014 ob 10:00: Stefano Bet – baročna flavta, flavta, blokflavta (Tartinijeva hiša v Piranu)

6. 9. 2014 ob 10:00: Bojan Čičić – baročna violina (Tartinijeva hiša v Piranu)

Art dance Portorož

Piše · Plesalčeva mama

Se še spomnite Briljantine?

Zaključni plesni spektakel domačega plesnega kluba Art dance iz Portoroža je presegel vsa pričakovanja. Navdušena publika polnega portoroškega Avditorija je bila na nogah dobri dve uri, ko so si plesne točke podajale roke v zanimivem dramaturškem loku: prvi del je bil namenjen izkušnejšim in starejšim plesalcem kluba, v drugem pa so se predstavili plesalci hip-hopa in najmlajši.

Za ogrevanje sta se predstavila klubska trenerja Dana Petretič in Siniša Bukinac v tankočutni in dovršeni koreografiji. Sledil je simpatičen nastop male tekmovalne skupine z igrivo in zabavno koreografijo, nato so se predstavili najobetavnejši solisti in dueti z izvrstnimi nastopi v različnih plesnih tehnikah. Vrhunec prvega dela večera je bila koreografija Dane Petretič v znamenju petdesetih let prejšnjega stoletja: plesna predstava Briljantina, ki so jo odplesali »uporniški« najstniki (po vzoru vrstnikov iz istoimenskega filma). Bili smo priča eksploziji mladostne energije, prepredene z ritmi zimzelenih skladb rock'n'rolla, ki k energičnemu plesu ni spodbudil

le nastopajočih, tudi med publiko je bilo zaznati pozibavanje in ploskanje v znanih napevih. Zasluzenemu zaključnemu aplavzu in navdušenemu vzklikanju kar ni bilo videti konca.

V drugem delu večera smo

videli hip-hop s koreografijami trenerja Siniše Bukinca in obetavnega plesalca Martina Sorga. Gledalci so z bučnim aplavzom nagradili tako najmlajše, ki šele okušajo slast plesa, kakor tiste z večletnim plesnim stažem, z bolj ubranimi

plesnimi koraki. Za zaključek pa so se predstavile še najmlajše članice kluba s plesno pravljico Alica v čudežni deželi. Plesne pravljice so že tradicionalna (tokratna premiera je bila že dvanajsta zapored) poslastica klubskih produkcij, ki jih z izvirnimi zamislimi, učinkovitimi kulisami in domiselnimi koreografijami režira trenerka in koreografinja Dana Petretič.

Plesna trenerja Dana in Siniša sta ponovno dokazala, da se je moč z resnim, vztrajnim in doslednim delom z mladimi kosati s profesionalnimi koncepti ustvarjanja. Plesalci so s svojim znanjem klasičnih plesnih tehnik ter s prepričljivimi in samozavestnimi nastopi potrdili izpovedno moč plesa, ki ga trenerja s plesno vzgojo predano tketa v mlade talente na tem delu obale že sedmo leto.

In morda namesto zaključka: trenerja sta s svojim pedagoškim poslanstvom od »LCD-ekrančkov« in sorodnih digitalnih zaslonov odvrnili na desetine mladostnikov, ki se na številnih treningih družijo, rekreirajo ter spoznavajo izpovedno in umetniško moč svojega telesa.

Projekt PIRAN V FILMU

Piše · Nives Marvin

Razstava NASVIDENJE, PIRAN! v sklopu 17. Festivala slovenskega filma

V času Slovenskega filmskega festivala od 8. do 14. 9. 2014 bo v Beli dvorani Avditorija Portorož razstava fotografij in videa s pomenljivim naslovom NASVIDENJE, PIRAN, ki napoveduje multimedijsko razstavo projekta Piran v filmu v Mestni galeriji Piran v letošnjem oktobru.

Avtorji razstave Nasvidenje, Piran! so režiserka Kristina Ravnikar (tudi selektorica avtorjev in del), Primož Lukežič, Lev Predan Kowarski, Blaž Završnik in Kaja Brezočnik.

Predstavljene fotografije in

kratki dokumentarec so nastali v letošnjem juniju v piranskih studiih Vibe. Kristina Ravnikar, pobudnica razstave, je zapisala: »Filmski studii v Piranu s svojo bogato zgodovino, lokacijo blizu morja in ostalin v obliki zapuščenih scenografij, rekvizitov in kostumov predstavljajo zaklad, ki bi ga bilo greh potopiti v pozabo.

Ko človek danes vstopi v te prostore, ga nemudoma prežamejo z nekakšno oddaljeno nostalgia. Spalnice, kjer v omarah rjuhe še vedno čakajo na nove goste, pisarna direktorja z ma-

sivno leseno mizo in trezorjem, ogromne kleti, kjer so nakopičeni brezštevilni kosi scenografij in še dva ogromna zapuščena studia kar sami pripovedujejo svojo zgodbo. Želimo si ta neprecenljivi ambient še zadnjič ovekovečiti in ga prikazati kot izredno pomemben del slovenske filmske zgodovine. (...)

Fotografsko razstavo bomo okrepili s krajšim dokumentarcem s še živečimi filmskimi ustvarjalci, ki so imeli v mladosti piranske studie za svoj drugi dom. Namen posnetkov ne bo

zgolj dokumentaren, ampak bolj kot neke vrste predaja spominov, anekdot in zgodb s snemanjem. Utrip studiev, kakršen je bil, ko so bili na vrhuncu svoje ustvarjalnosti.»

Projekt in razstavi Piran v filmu in Nasvidenje, Piran! nastajajo v produkciji Obalnih galerij Piran s sodelovanjem 17. Festivala slovenskega filma, Slovenskega filmskega centra, Slovenske kinoteke in RTV Slovenija ter s podporo Splošne plovbe Portorož in Tobačne Ljubljana.

Vodstva po razstavah

Piše in foto · OG Piran

Da se ponovno srečamo v galeriji

Vodstva po razstavah in razstaviščih Obalnih galerij v Kopru in Piranu so namenjena široki publiki – obiskovalcem, ki se želijo podrobneje seznaniti z vsebino predstavljenih umetniških del, njihovim »notranjim« in »zunanjim« okvirjem in zasnovi. Tako naj bi spoznali tudi namen in želje avtorja pri vsakokratni postavitvi razstave ter razkrili njegov celotni umetniški opus in biografijo, ki je vpeta v njegovo ustvarjalnost. Ob pomoči domačih in zunanjih strokovnjakov z različnih področij, ki se dotikajo razstavljenih predmetov in vsakokratne postavitve v galerijskih prostorih, želimo »odstreti tančico« razstavnega programa Obalnih galerij, z vodstvi in kratkimi predavanji, a tudi v medsebojnem dialogu z obiskovalci. Prav ta dialog – pogovor, ki se razvije ob tem, kar pove voditelj po razstavi – se nam zdi ključen pri vključevanju naše zveste publike v proces vsakokratnega programa naše ustanove, saj lahko samo z njim dosegamo interakcijo in dobimo povratne informacije pri sestavljanju

vsebine, ki jo želimo predstaviti.

Ideje je vedno lahko veliko, mislimo na tiste ideje, ki povezujejo umetnike in vsebino razstavišč v našem programu, in pri tem nam lahko pomagata prav vi, dragi redni obiskovalci, ki sledite našim projektom in akcijam. Prav s pogostejšimi vodenji po razstavah ter v dialogu z nami in povabljenimi gosti boste lahko sooblikovali naše delo, vsebino in koncept vsakoletnega programa Obalnih galerij.

V prvi polovici leta smo uspešno organizirali zanimiva srečanja ob razstavah Ivo Prančič v Monfortu in Mestni galeriji, Miriam Monica in Marco Pugliese v galeriji Herman Pečarič, Klaudija Poropat v galeriji Meduza, Petra Varl v galeriji Loža, Nataša Segulin v galeriji Meduza, Klementina Golija v Mestni galeriji, Slast – Erogo telo med estetiko in manifestacijo v galeriji Loža, Sodobno slovensko slikarstvo: nove generacije po letu nič v Mestni galeriji in na Forma vivi, kjer je najbolj navdušil Piknik z mojo skulpturo.

Ob kustosih Obalnih galerij Piran so na srečanjih sodelovali avtorji in povabljeni strokovnjaki, kot so Meta Krese, Katrin Modic, dr. Gabi Čačinovič Vogrinčič, Bojan Radovič, Sebastjan Jeretič, Ajda Purger in Mitja Blažič. Z njimi so vodstva presegla predstavitev umetnikov in likovnih del, saj je bila razstavna problematika največkrat izhodišče za širša strokovna razmišljanja in poglede.

Zadnjo julijsko nedeljo načrtujemo še vodstvo po razstavi Vizije v bronu, iz zbirke bronzastih skulptur Galerije-Muzeja Lendava v galeriji Herman Pečarič. Razstavljenе bronzaste skulpture ter lendavsko kolonijo bo predstavil vodja kolonije in upokojeni direktor Franc Gerič. To bo tudi priložnost za turistično in kulinarčno predstavitev Lendave.

Vodstva, ki jih ciklično organiziramo v vseh razstaviščih Obalnih galerij, ob sobotah v Kopru in ob nedeljah v Piranu in Portorožu, bomo nadaljevali jeseni, ko si bomo v poletnih mesecih nabrali dovolj svežih in zanimivih idej.

Poezija zemlje in morja

Piše in foto · Sonja Stanič

Likovna razstava Darinke Lapajne

V juniju je bila v prostorih hotela Kempinski na temo »Poezija zemlje in morja« razstava okrasnih izdelkov in nakita iz keramike, narejenih v raku tehniki. Avtorica Darinka Lapajne ima v svoj keramični opus kot prepoznavno prvino vkomponirano

klekljano čipko, ki priča o etnološki dediščini in se posredno dotika njenih korenin. Predvsem pa so izdelki neločljiv del nje same – občutljive likovne ustvarjalke, ki z glino razkriva svoj pogled na stvarnost in svojo duhovno bogato notranjost.

Neobičajna regata po nekdanji poti soli

Piše · Janez Mužič; foto · Jadran Rusjan

Iz Pirana v Benetke na vesla

Veslači na polinezijskih kanujih običajno preveslajo 100 km dolgo pot iz Pirana do Benetk v dobrih 10 urah.

Morska razdalja med Piranom in Benetkami je dolga okoli 100 km in ima zgodovinsko gledano poseben pomen, saj predstavlja nekdanjo nadvse pomembno pot piranske soli v svet. Sol je po tej poti stoletja romala iz Pirana v Benetke, v obratni smeri pa je omogočala Piranu njegov razcvet ter tudi kulturni, arhitekturni in še kakšen razvoj, ki mu je dal današnjo podobo. Danes je ta morska pot z izjemo turističnih obiskovalcev Benetk pozabljena. Očitno pa postaja priljubljen izziv za veslače, in to ne povsem običajne rekreativce.

V soboto, 19. julija, zgodaj zjutraj, ko je Piran še spal in so

se v njegov mandrač vračali prvi ribiči z nočnim ulovom, sta namreč s piranskega pomola krenila na pot proti Benetkam dva šestdesetna polinezijska kanuja beneškega veslaškega kluba Bucintoro. 12 veslačev je na drugih plovilih spremljala še 11-članska ekipa, vse pa je vodil nekdanji olimpijski in svetovni prvak v kajaku Daniele Scarpa.

Daniele Scarpa je v sodelovanju s Skupnostjo Italijanov Giuseppe Tartini iz Pirana prvič izpeljal takšno veslaško regato iz Pirana v Benetke leta 2005, od leta 2009 pa je tradicionalna. A to ni običajna regata, saj je Scarpa, ki se ukvarja z vključe-

Udeležence regate je v Tartinijevi hiši toplo sprejel piranski podžupan Bruno Fonda s predstavniki Skupnosti Italijanov Giuseppe Tartini iz Pirana.

vanjem najrazličnejših družbenih skupin v šport in rekreacijo, tudi letos poskrbel, da je veslalo več žensk, ki so prebolele raka na dojkah, slabovidnih, otrok z avtizmom in drugih s posebnimi potrebami. Pravi namreč, da mu ne gre samo za športni podvig, ampak za povezovanje športa z medicino in za dogodek, s katerim želi širšo družbo opozoriti na šport ter rekreacijo najrazličnejših skupin ljudi, ki so preboleli kako hujšo bolezen oziroma živijo z njo. Je pravi junak solidarnosti, saj sta z ženo Sandro Truccolo, ki je bila dvakratna prvakinja na paraolimpijskih igrah v Sydneyju in

Atlanti, ustanovila društvo "Canoa Republic", ki preko športa uči vse otroke, tudi invalidne, pomena njihovega vključevanja v družbo.

Udeležence regate je v Tartinijevi hiši toplo sprejel in jim skupaj s Fulvio Zudič ter Danielo Sorgo izrekel dobrodošlico piranski podžupan Bruno Fonda. Ob tem zdaj že tradicionalnem veslaškem podvigu, ki ga omenjeni veslači običajno opravijo v dobrih 10 urah, pa se vsekakor postavlja vprašanje, kje so slovenski veslači, ki bi se pridružili temu zdaj že tradicionalnemu obujanju morske poti Piran-Benetke.

30.8.2014
PORTOROŽ
ŠRC MARINA
20.30

SUPER
POKAL
V ROKOMETU

RK CELJE
PIVOVARNA
LAŠKO

RK SVIŠ
IVANČNA
GORICA

Športni turizem Portorož, d.o.o., v sodelovanju z Rokometno zvezo Slovenije organizira Finale Superpokala v rokometu med RK Celje Pivovarna Laško in RK SVIŠ Ivančna Gorica.

Športni dogodek bo v Sloveniji prvič organiziran v takšni podobi. Teniški stadion bo "preoblečen" v rokometno igrišče.

Kraj dogodka: Športno rekreacijski center Marina Portorož

Datum in ura: 30. 8. 2014 ob 20:30

Cena vstopnice: 8 € na osebo

Vstopnice lahko kupite od 12. 8. 2014 v Turistično informacijski pisarni v Piranu ali Portorožu ter na www.mojekarte.si.

AVDITORIJ

avgust/
september
2014

avditorij.kupikarto.si, www.avditorij.si, T: 05/ 676 67 77

14.08. jubilejni koncert 60+40
Slavko Ivančič

06.09. 6. tradicionalni večer
dalmatinskih klap

29.08. koncert
Gibonni

Gledališki abonma
Vpis: do 30.09.2014

Avto Select Koper

BANKA KOPER

NLB Leasing

RADIO

25

SPLOŠNA PLOVA

VINAKOPER

Primorske novice

BERNARDIN GROUP

MARINA PORTOROŽ

Portorož

HOTEL MARKO

regionaldobroti

primorske novice

AVTOR MARKO BOKALIČ				PISEC ROMANA O ROBINZONU (DANIEL)	KAZAH-STANSKO MESTO OB URALU	SPOGLED-LJIVKA	ZNIŽANI TON E	Težja pojava: SPAHL, ROSTAL	PODRUŽ-NICA	NAZIV	REŽA MED GRADBENIMI ELEMENTI	INDUSKI ŠAHIST (VIŠVATANAN)	» Več kot čistilnica «		
AM. JAZZ GLASBENIK ELLINGTON								MEDNARODNA NOGOMETNA ZVEZA					OBREDNI PODEST V CERKVI	IVAN CANKAR: ? KAVE	NEKDANJI JAPONSKI PREMIER (KAKUEI)
GRŠKI BOG LJUBEZNI								NEDOVZETNOST ZA BOLEZEN OPREMA, POHIŠTVO							
NAŠ BIAT-LONEC (JAKOV) NEKD. NEM. DROBIŽ							POD TALNA POLITIČNA AKTIVISTKA ORGAN ZA TIPANJE								
										PISATELJ INGOLIČ					
										KDOR LANSIRA PROJEKTIL					
											UMETNOSTNO GIBANJE, POČELO DADAIZMA				
GRAFIČNO OBLIKOVANJE MATEVŽ BOKALIČ	MAJHEN PES S POTLACENIM GOBCEM	PREDNIK MADŽAROV	POSLOVNA ENOTA NEKD. AM. SMUČAR MILLER		BOGO-SLUŽNA STAVBA HRANILO ZA RASTLINE						BEL GRADBENI MATERIAL	KRATKO IZRAŽENA MODROST PTIČJA GRIPA			
NADLEGOVANJE ZAPOSLENIH NA DELOV. MESTU						NEKDANJI TURŠKI VELIKAŠ	VELIK TROPSKI SADEŽ						DO, RE, MI, FA, SO, ?		
KRHKI PLAST NA KOVINI ZARADI OGNJA							OZNAKA LITVE IVAN MINATTI		KONJENIK V FRANC. KOLO-NIALNI VOJSKI				GLASBENA USPEŠNICA		PIVO STARIH SLOVANOV
VEDA O VZGOJI IN IZOBRAŽEVANJU									IT. POLITIK LETTA						
VEČKRAT POMRZNJEN ZRNAT SNEG					RAZISKOVALEC PODZEMNEGA SVETA				BRIT. VIOLINIST AVSTRJ. RODU (MAX)						

NAGRADNA KRIŽANKA

Sponzor nagradne križanke **MARE – Več kot čistilnica, d.o.o.**, je tudi tokrat pripravil praktične nagrade za ugankarje. Če se želite potegovati za eno od nagrad, pošljite rešeno križanko do **31. avgusta 2014** na naslov:

Mare – Več kot čistilnica, Liminjanska 78, 6320 Portorož, s pripisom »nagrada križanka«.

V tokratni nagradni križanki vas sprašujemo po imenu novega festivala v Piranu, ki se je začel 3. avgusta in bo potekal na Tartinijevem trgu do 16. avgusta.

Ne pozabite pripisati svojega imena in priimka ter naslova!